

**UCHWAŁA NR XXX/211/2017
RADY GMINY PIASKI**

z dnia 28 listopada 2017 r.

w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Piaski na lata 2017-2023

Na podstawie art 18. ust 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2017r., poz. 1875) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Piaski na lata 2017-2023, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Piaski.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

Irena Różalska

Załącznik do uchwały Nr XXX/211/2017

Rady Gminy Piaski

z dnia 28 listopada 2017 r.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2017- 2023

Spis treści

1.	Wprowadzenie	4
2.	Podstawy prawne	5
3.	Diagnoza stanu Gminy Piaski. Wskazanie zjawisk kryzysowych.....	5
3.1.	Analiza sfery społecznej.....	9
3.1.1.	Demografia	9
3.1.2.	Bezrobocie	13
3.1.3.	Pomoc społeczna	17
3.1.4.	Przestępczość	20
3.1.5.	Szkolnictwo i edukacja.....	21
3.1.6.	Życie publiczne i kulturalne	25
3.2.	Analiza sfery gospodarczej	28
3.3.	Analiza sfery przestrzenno- funkcjonalnej	32
3.3.1.	Struktura użytkowania gruntów	32
3.3.2.	Sieć osadnicza.....	33
3.3.3.	Dziedzictwo kulturowe	34
3.3.4.	Turystyka	35
3.3.5.	Infrastruktura społeczna.....	35
3.3.6.	Sieć komunikacyjna	37
3.4.	Analiza sfery technicznej	39
3.4.1.	Sieć wodociągowa	39
3.4.2.	Sieć kanalizacyjna	40
3.4.3.	Sieć gazowa	41
3.4.4.	Gospodarka odpadami	42
3.4.5.	Zasoby mieszkaniowe.....	43
3.5.	Analiza sfery środowiskowej	45
3.5.1.	Tereny chronione	45
3.5.2.	Gleby.....	46
3.5.3.	Złoża naturalne	46
3.5.4.	Wody powierzchniowe i podziemne	46
3.5.5.	Jakość powietrza.....	47
3.5.6.	Hałas	47
3.6.	Podsumowanie diagnozy stanu	48
4.	Wyniki przeprowadzonych ankiet	49

5.	Wyznaczenie obszaru zdegradowanego	57
5.1.	Metodologia wyznaczenia obszaru zdegradowanego.....	58
5.2.	Sfera społeczna.....	62
5.3.	Sfera gospodarcza	63
5.4.	Sfera przestrzenno- funkcjonalna.....	64
5.5.	Sfera techniczna	65
5.6.	Sfera środowiska	66
5.7.	Podsumowanie delimitacji.	67
6.	Konsultacje społeczne	69
7.	Wyznaczanie obszaru rewitalizacji	78
8.	Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji.....	80
9.	Wizja i cele programu.....	92
9.1.	Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	92
9.2.	Cele rewitalizacji i kierunki działań.....	93
10.	Lista planowanych projektów podstawowych	94
10.1.	Projekty społeczne.....	94
10.2.	Projekty inwestycyjne.....	105
11.	Planowane projekty uzupełniające	112
12.	Projekty zintegrowane	115
13.	Komplementarność pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi.....	120
13.1.	Komplementarność przestrzenna	120
13.2.	Komplementarność problemowa.....	122
13.3.	Komplementarność proceduralno- instytucjonalna.....	127
13.4.	Komplementarność międzyokresowa	128
13.5.	Komplementarność finansowa.....	131
14.	Indykatywne ramy finansowe	132
15.	Partycypacja społeczna	134
16.	System wdrażania.....	136
17.	System monitoringu i oceny skuteczności działań	139
18.	Powiązania Programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi..	143
19.	Podsumowanie Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko.	165
20.	Spis tabel, rysunków i wykresów.....	166

1. WPROWADZENIE

Rewitalizacja, zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji, to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe obejmujące kwestie społeczne, gospodarcze, przestrzenno- funkcjonalne, techniczne czy też środowiskowe, integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowanej terytorialnie i prowadzonej w sposób zaplanowany. Rewitalizacja jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez jego interesariuszy, w ścisłej współpracy z lokalną społecznością. Proces rewitalizacji ma na celu optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów, dlatego też wszelkie działania są prowadzone w sposób spójny, jasny i kompleksowy. Niniejszy Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Piaski stanowi podstawę do przeprowadzenia procesu rewitalizacji zgodnie ze wskazanymi wymaganiami.

Podczas tworzenia niniejszego Programu Rewitalizacji dokonano:

- Diagnozy stanu Gminy Piaski, dotyczącej sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej i przestrzenno - funkcjonalnej,
- Ustalenia obszarów zdegradowanych na terenie gminy i wyboru tych, które najpilniej potrzebują działań rewitalizacyjnych oraz obszarów rewitalizacji.
- Określenia celów strategicznych i wizji stanu gminy po przeprowadzeniu rewitalizacji,
- Przedstawienia projektów i przedsięwzięć, które zostaną zrealizowane w obszarach wsparcia,
- Określenia mechanizmów zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami oraz pomiędzy działaniami poszczególnych podmiotów rewitalizacji i funduszy na terenie rewitalizowanym,
- Określenia systemu wdrażania, monitorowania i oceny działań rewitalizacyjnych.

2. PODSTAWY PRAWNE

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Piaski obejmujący działania planowane na lata 2017-2023 jest przyjmowany przez Radę Gminy na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 2 i pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. nr 142 poz. 1591 ze zm.).

Lokalny Program Rewitalizacji zakładający 6- letni okres wdrażania i realizacji działań publicznych, został opracowany na podstawie Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020 (Warszawa, 2 sierpnia 2016, MR/H 2014-2020/20(2)08/2016).

3. DIAGNOZA STANU GMINY PIASKI. WSKAZANIE ZJAWISK KRYZYSOWYCH.

Gmina wiejska Piaski położona jest w południowo- zachodniej części województwa wielkopolskiego, w odległości około 70 km od Poznania. Wchodzi w skład powiatu gostyńskiego, który poza gminą Piaski obejmuje również gminy miejsko- wiejskie: Borek Wielkopolski, Krobia, Pogorzela, Poniec, Gostyń oraz gminę wiejską Pępowo.

Gmina Piaski zajmuje powierzchnię 9844,03 ha i liczy 8702 mieszkańców. Do obrębu administracyjnego gminy należy 16 sołectw:

- Bodzewko Pierwsze,
- Bodzewo,
- Drzęczewo Pierwsze,
- Drzęczewo Drugie,
- Godurowo,
- Grabonóg,
- Lipie,
- Michałowo,
- Piaski,

- Podrzecze,
- Rębowo,
- Smogorzewo,
- Strzelce Małe,
- Strzelce Wielkie,
- Szelejewo Drugie,
- Szelejewo Pierwsze.

W celu przedstawienia zróżnicowania przestrzennego występujących zjawisk kryzysowych oraz ich natężenia dokonano podziału gminy na jednostki analityczne. Aby podział był jasny i przejrzysty dla wszystkich mieszkańców został wykonany na podstawie przebiegu granic sołectw. Jest to również sposób stosowany w innych dokumentach planistycznych i statystycznych gminy. Dodatkowo, ze względu dużą liczbę ludności w sołectwie Piaski- 3236 osób, które stanowią 36,21 % ludności całej gminy, podzielono ją na mniejsze jednostki, mając na uwadze zagospodarowanie przestrzenne tego obszaru.

W wyniku przeprowadzonego podziału wyróżniono następujące jednostki:

Piaski I, na obszarze których ok. 60,76 % powierzchni zajmują grunty leśne, zadrzewione lub zakrzewione, a występująca zabudowa obejmuje 27 gospodarstw domowych i jest zamieszкана przez 117 osób.

Piaski II, które stanowią obszary głównie o charakterze rolniczym i uprawnym. Grunty rolne o powierzchni 108,35 ha stanowią 84,69% powierzchni jednostki. Na wskazanym terenie występuje zabudowa obejmująca 24 gospodarstwa domowe i jest zamieszкана przez 109 osób.

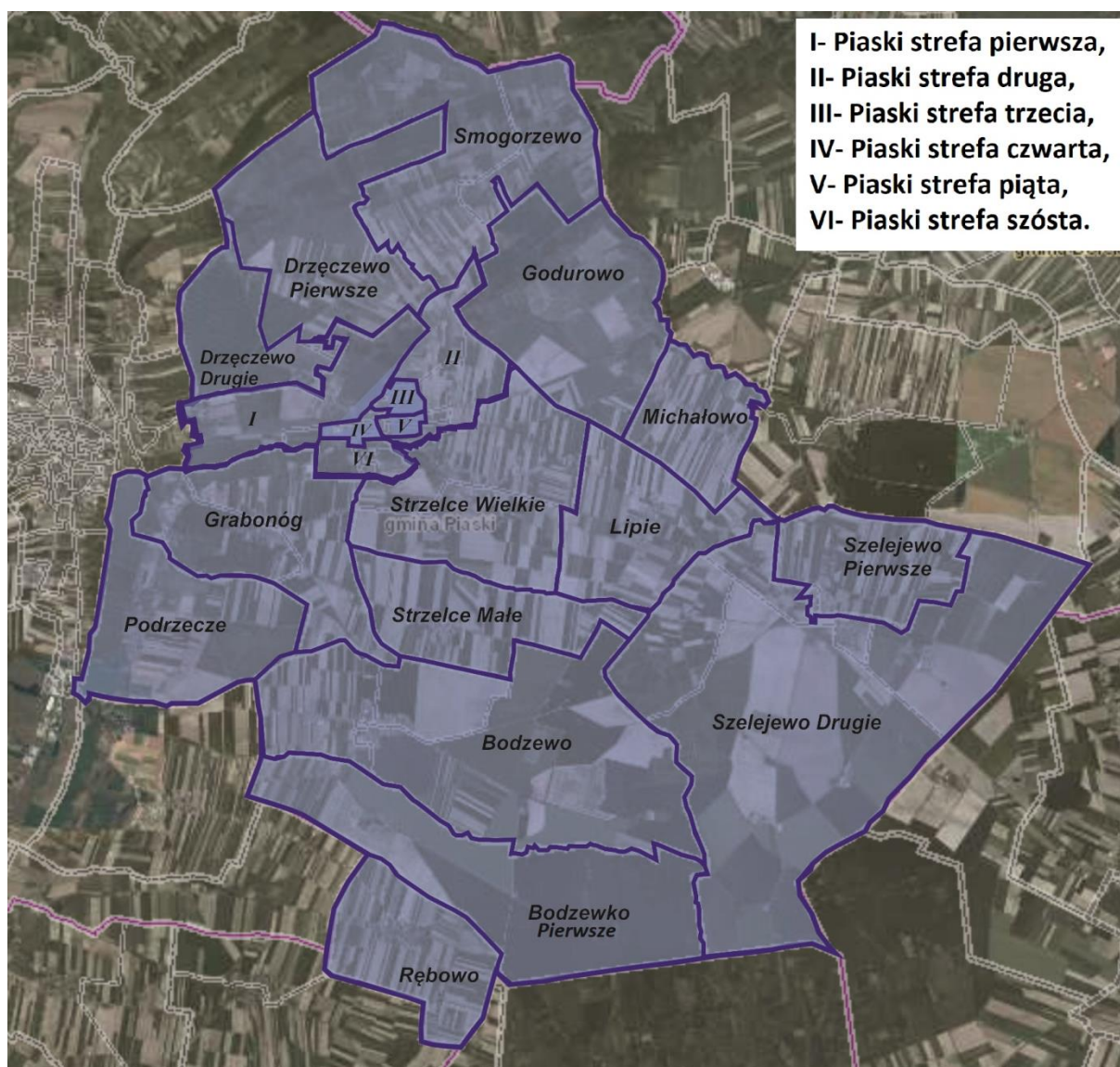
Piaski III, w obrębie których znajduje się zabudowa domów jednorodzinnych. Wyznaczony obszar obejmuje 269 gospodarstw domowych i jest zamieszकany przez 1006 osób.

Piaski IV będące jednostką, która stanowi centrum podzielonego sołectwa. Znajdują się tu najważniejsze obiekty usługowo- administracyjne. Obszar obejmuje 1238 osób oraz 305 gospodarstw domowych.

Piaski V, na których obszarze znajduje się zabudowa mieszkalna, w postaci domów jednorodzinnych, którą tworzy 151 gospodarstw domowych.

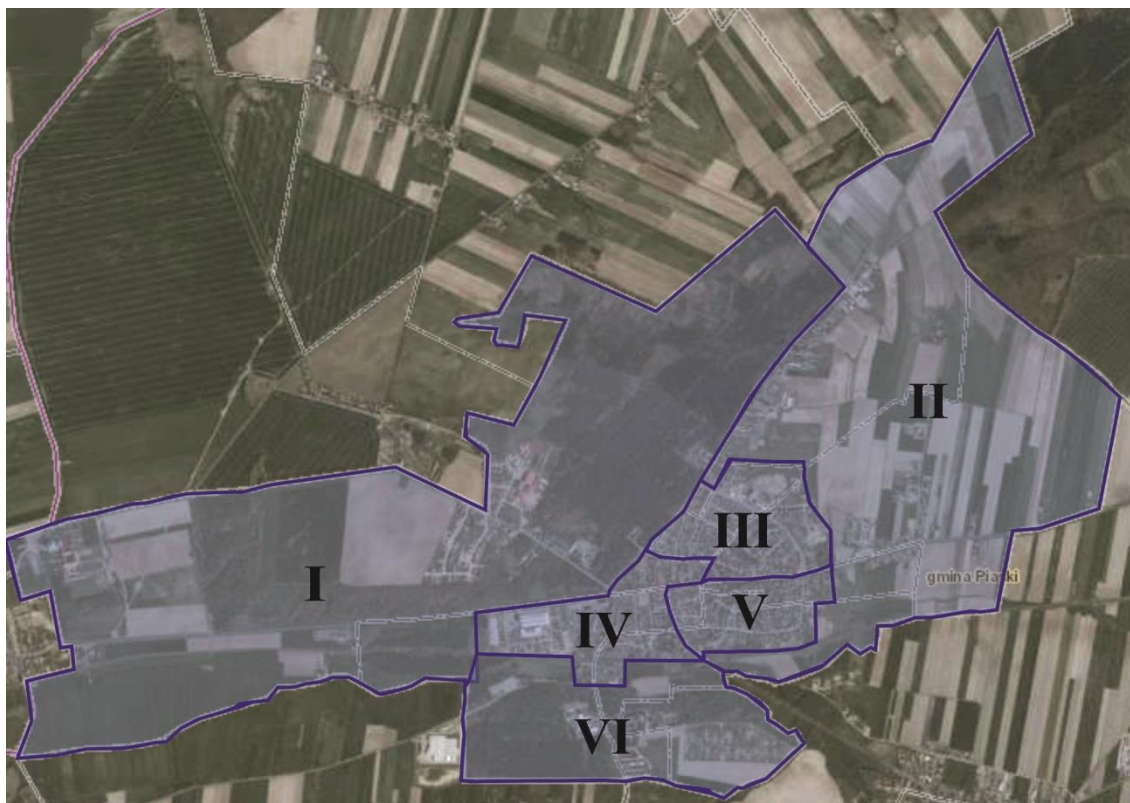
Piaski VI, które stanowią obszar wolnej i rozproszonej zabudowy mieszkalnej obejmującej 33 gospodarstwa domowe.

W ten sposób uzyskano 21 jednostek analitycznych.

Rysunek 1: Podział Gminy Piaski na jednostki analityczne.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.geoportal.gov.pl

Rysunek 2 :Podział sołectwa Piaski na sześć stref.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.geoportal.gov.pl.

Tabela 1: Zestawienie liczby ludności oraz powierzchni terytorialnej poszczególnych jednostek analitycznych w Gminie Piaski, 2016 r.

L.p.	Jednostka	Liczba ludności (os.)	Powierzchnia (ha)
1.	Bodzewko Pierwsze	202	807,56
2.	Bodzewo	704	1191,19
3.	Drzęczewo Drugie	129	597,31
4.	Drzęczewo Pierwsze	234	251,04
5.	Godurowo	175	621,73
6.	Grabonóg	564	529,34
7.	Lipie	274	398,90
8.	Michałowo	371	251,78
9.	Piaski I	117	224,73
10.	Piaski II	109	127,93
11.	Piaski III	1006	20,55
12.	Piaski IV	1238	21,61

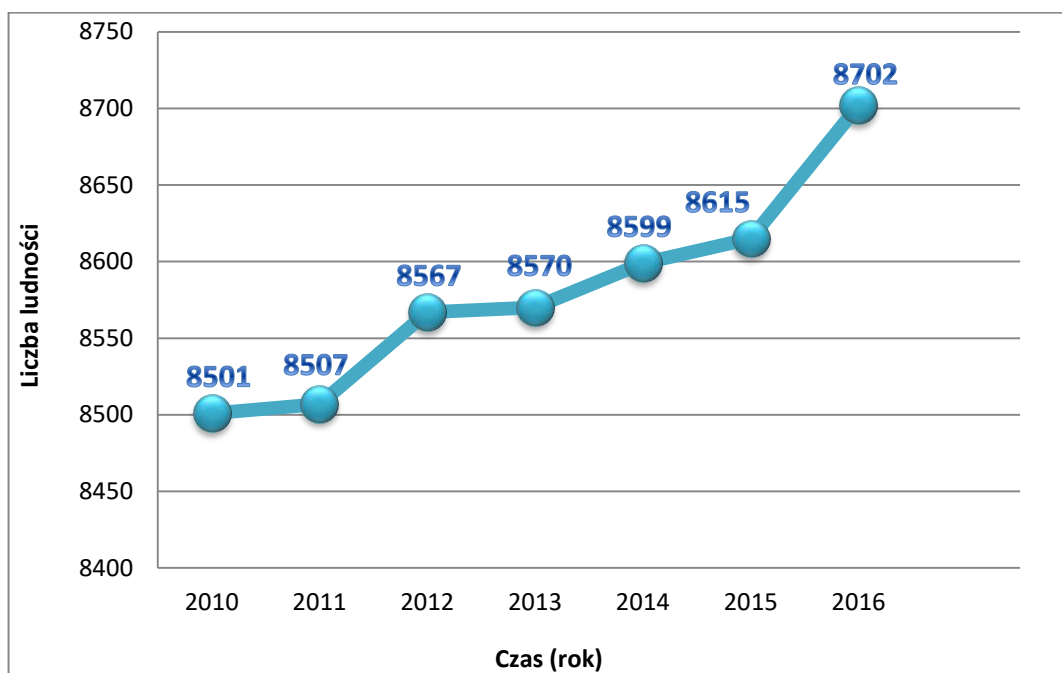
13.	Piaski V	627	11,81
14.	Piaski VI	139	22,01
15.	Podrzecze	317	512,39
16.	Rębowo	245	352,19
17.	Smogorzewo	512	802,77
18.	Strzelce Małe	179	365,85
19.	Strzelce Wielkie	362	595,32
20.	Szelejewo Drugie	679	1819,64
21.	Szelejewo Pierwsze	519	318,38
	Gmina	8702	9844,03

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Piaski, 2016 r.

3.1. ANALIZA SFERY SPOŁECZNEJ.

3.1.1. DEMOGRAFIA

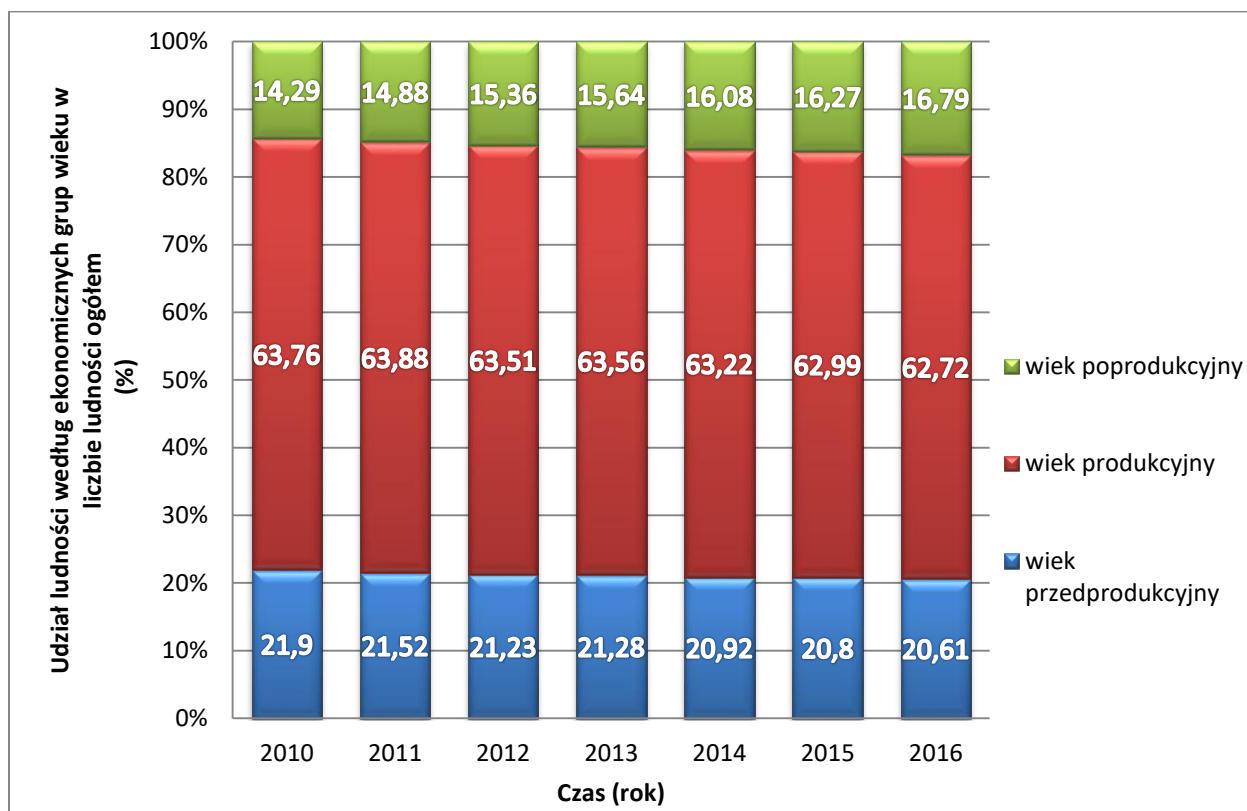
Według danych GUS w ciągu ostatnich lat liczba ludności gminy Piaski sukcesywnie wzrasta. Od 2010r. do 2016r. populacja gminy wzrosła o 201 osób, równomiernie pod względem płci mieszkańców. W 2016r. współczynnik feminizacji wyniósł 102.

Wykres 1: Liczba ludności na przestrzeni lat 2010- 2016.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS oraz danych z Urzędu Gminy Piaski.

Struktura ludności gminy Piaski według ekonomicznych grup wieku przedstawia od kilku lat zrównoważony poziom udziału w liczbie ludności ogółem. Wiek przedprodukcyjny utrzymuje wartości 21 %, wiek produkcyjny znajduje się na poziomie 63 % przejawiając tendencję spadkową, natomiast wiek poprodukcyjny od roku 2010 wzrósł z 14% do 17 % w roku 2016.

Wykres 2: Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w liczbie ludności ogółem, w latach 2010- 2016.

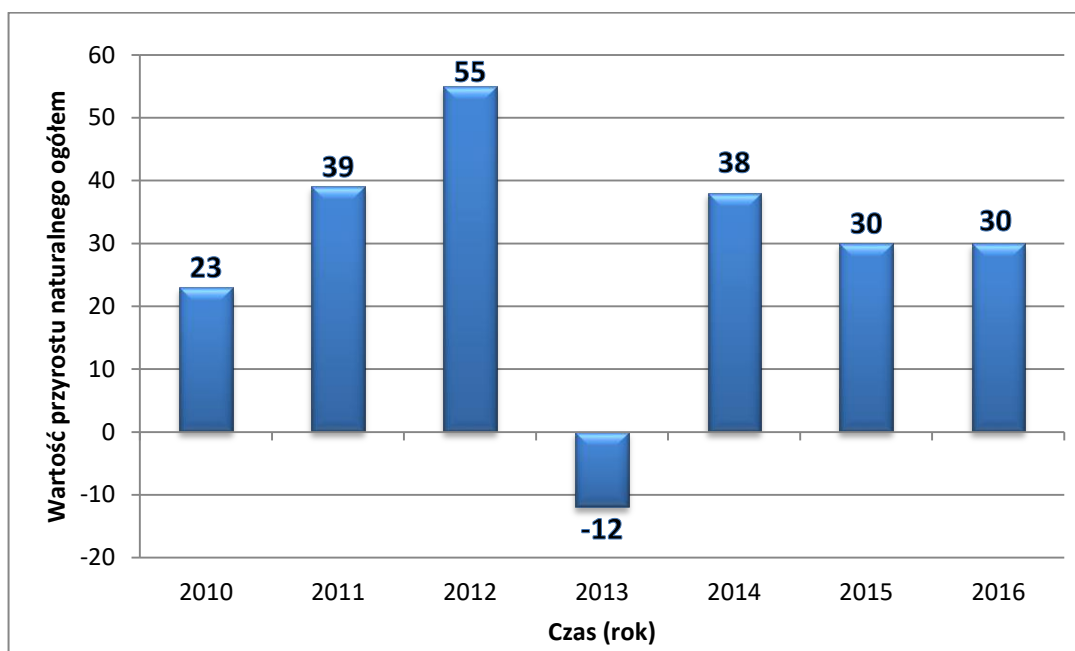
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym świadczy o stopniowym i powolnym zwiększaniu się problemu starzenia społeczeństwa.

Liczba i struktura ludności w znacznej mierze jest zależna od przyrostu naturalnego oraz salda migracji. Należy zauważyć, że do 2012r. przyrost naturalny w gminie Piaski sukcesywnie wzrastał. Od 2010r. do 2012r. liczba urodzeń żywych wzrosła o 16, a liczba zgonów spadła o 18.

W 2013r. wartość przyrostu naturalnego gwałtownie się obniżyła. Porównując z poprzednim rokiem, odnotowano o 23 mniej urodzeń żywych oraz o 34 więcej zgonów. Z kolei w roku 2014 wartość przyrostu naturalnego w gminie znacząco wzrosła. W zestawieniu z rokiem 2013, liczba urodzeń żywych wzrosła o 21, a liczba odnotowanych zgonów spadła o 29.

W 2015r. wskaźnik przyrostu naturalnego zmniejszył się o 0,94 punktów procentowych, jednakże utrzymał się na stałym poziomie w 2016r., przy jednoczesnym spadku liczby urodzeń żywych oraz liczby zgonów (o taką samą liczbę 11 osób).

Wykres 3: Przyrost naturalny w gminie Piaski, w latach 2010-2016.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

DOKONUJĄC ANALIZY PRZYROSTU NATURALNEGO NA 1000 OSÓB W GMINIE PIASKI, NA PRZESTRZENI OSTATNICH LAT, WZGLĘDEM WSKAŹNIKA PRZYROSTU NATURALNEGO NA 1000 OSÓB W POWIECIE GOSTYŃSKIM ZAUWAŻYĆ MOŻNA KORZYSTNE ZALEŻNOŚCI. OD 2014R. WSKAŹNIK DOTYCZĄCY GMINY JEST ŚREDNIO DWA RAZY WYŻSZY OD ŚREDNICH WARTOŚCI DLA CAŁEGO POWIATU.

SZCZEGÓLNIENIE NALEŻY ZAUWAŻYĆ, ŻE W 2016 R. W POWIECIE ODNOTOWANO SPADEK WSKAŹNIKA PRZYROSTU NATURALNEGO NA 1000 MIESZKAŃCÓW, W STOSUNKU DO POPRZEDNIEGO ROKU O 0,19 PUNKTÓW PROCENTOWYCH, PODCZAS GDY W GMINIE PIASKI UTRZYMAŁ ON SIĘ NA TYM SAMYM POZIOMIE, CO W 2015 R.

Tabela 2: Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców w gminie Piaski w poszczególnych latach.

Rok	Przyrost naturalny na 1000 osób w gminie	Przyrost naturalny na 1000 osób w powiecie gostyńskim
2010	2,71	Brak danych
2011	4,58	Brak danych
2012	6,42	Brak danych
2013	-1,40	1,06
2014	4,42	1,86
2015	3,48	2,03
2016	3,48	1,84

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

ANALIZA SALDA MIGRACJI WEWNĘTRZNYCH NA 1000 OSÓB, ZARÓWNO W GMINIE JAK I W POWIECIE WSKAZUJE NA NEGATYWNE ZJAWISKO ZWIĄZANE Z ODPLYWEM LUDNOŚCI. W PORÓWNANIU DO WARTOŚCI SALDA MIGRACJI WEWNĘTRZNYCH ODNOSZĄCYCH SIĘ DO POWIATU GOSTYŃSKIEGO, GMINA ZNAJDUJE SIĘ NA ZNACZNIE LEPSZEJ POZYCJI, JEDNAKŻE LICZBA WYMELDOWAŃ JEST WYŻSZA NIŻ LICZBA ZAMELDOWAŃ (W 2016R. ODNOTOWANO O 13 WIĘCEJ WYMELDOWAŃ OD ZAMELDOWAŃ). SPOWODOWANE JEST TO GŁÓWNIEM POSZUKIWANIEM LEPSZYCH PERSPEKTYW ZAWODOWYCH I WARUNKÓW BYTOWYCH, CO ŚWIADCZY O KONIECZNOŚCI ZWIĘKSZENIA ATRAKCYJNOŚCI GMINY POD TYMI WZGLĘDAMI.

Tabela 3: Migracje wewnętrzne w gminie Piaski w poszczególnych latach.

Rok	Liczba zameldowań w ruchu wewnętrznym	Liczba wymeldowań w ruchu wewnętrznym	Saldo migracji wewnętrznych na 1000 mieszkańców w gminie	Saldo migracji wewnętrznych na 1000 mieszkańców w powiecie gostyńskim
2010	98	104	-0,7	-2,2
2011	92	97	-0,6	-2,5
2012	95	88	0,8	-2,2
2013	80	81	-0,1	-2,1
2014	76	116	-4,7	-2,2
2015	78	86	-0,9	-2,3
2016	72	85	-1,5	-3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Zmiany demograficzne na terenie gminy Piaski na tle całego powiatu są umiarkowane. Największy problem stanowi zjawisko emigracji mieszkańców gminy oraz proces stopniowego starzenia się społeczeństwa. Przyczyn zamieszkiwania poza gminą

należy upatrywać w następujących przesłankach: bezrobocie, niskie płace oraz ograniczone możliwości rozwoju zawodowego i polepszenia standardów życia (wskazują na to dane analizowane w dalszej części Lokalnego Programu Rewitalizacji).

3.1.2. BEZROBOCIE

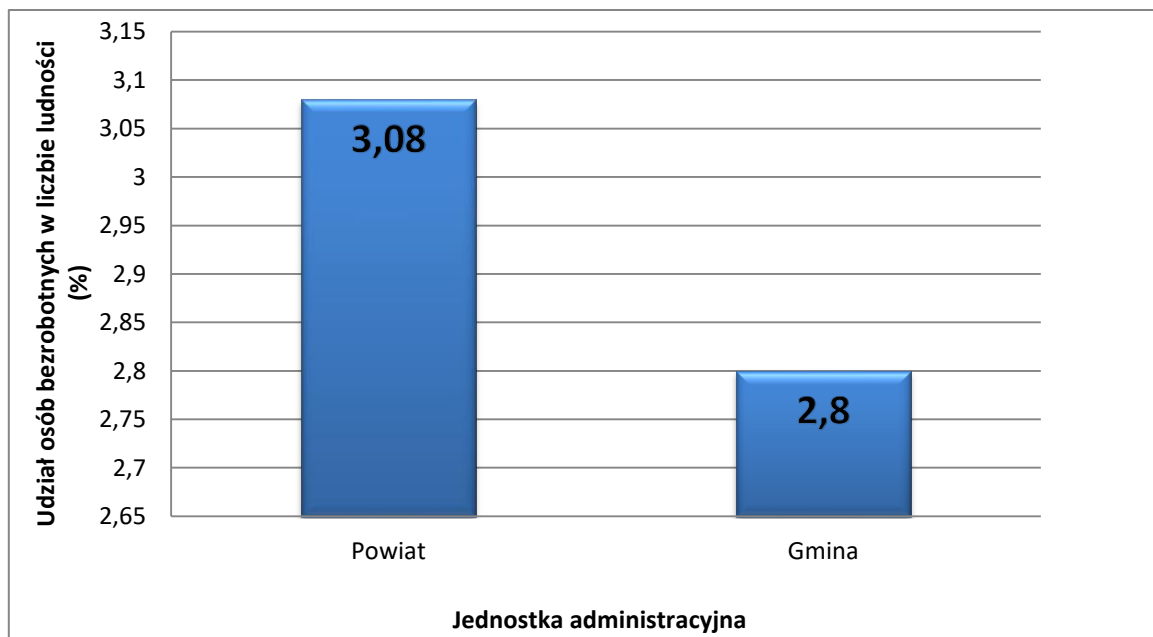
Zjawisko bezrobocia jest powszechnym problemem, występującym na terenie całego kraju. Według danych z GUS oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Gostyniu w 2016r. w gminie Piaski jako bezrobotnych było zarejestrowanych 246 osób, w tym 58,9% kobiet. Należy zważyć, że 25,5% spośród bezrobotnych kobiet po urodzeniu dziecka nie podjęło zatrudnienia. Od 2013r. poziom bezrobocia w gminie znacząco się obniżył. Ogólna liczba osób bezrobotnych od 2012r. do 2016r. spadła o 44,3 %. We wskazanych statystykach znaczący jest udział osób długotrwale bezrobotnych, którzy w roku 2016 stanowili 47,1 % wszystkich osób bezrobotnych. W 2015r. poziom bezrobocia w gminie wynosił 7,8%, wśród kobiet 9,9%, a mężczyzn 6,1%, natomiast w powiecie wyniósł 8,3 %, wśród kobiet 10,3 % oraz wśród mężczyzn 6,6 %.

Tabela 4: Liczba osób bezrobotnych w gminie Piaski, w latach 2010- 2016.

Bezrobotni	2010r.	2011r.	2012r.	2013r.	2014r.	2015r.	2016r.
Ogółem	407	426	442	442	414	280	246
Kobiety	218	227	232	208	199	164	145

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Udział osób bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności w gminie znajduje się na poziomie 2,8 %, który jest niższy o 0,28 punktów procentowych od udziału osób bezrobotnych w liczbie ludności w całym powiecie gostyńskim. Oznacza to, że problem bezrobocia w gminie jest nieco mniejszy niż w powiecie.

Wykres 4: Udział osób bezrobotnych w liczbie ludności, w powiecie gostyńskim i Gminie Piaski, w 2016 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Gostyniu, 2016 r.

Ogólny spadek liczby osób bezrobotnych oraz występująca tendencja do dalszego obniżenia skali bezrobocia w gminie, spowodowane są w dużej mierze przez migrację ludności. Niepokojące jest to, że blisko 60 % bezrobotnych osób to kobiety, a ponad ¼ z nich nie podejmuje zatrudnienia po urodzeniu dziecka. Długotrwale bezrobotni stanowią 47,1 %, a następną grupą bezrobotnych po osobach o szczególnej sytuacji na rynku pracy są osoby bez kwalifikacji zawodowych- 26,4 %. Udział osób bezrobotnych po 50. roku życia stale rośnie. Od 2010r. do 2016r. wzrósł o 13,5 punktów procentowych, natomiast udział osób do 25. roku życia sukcesywnie spada. W analizowanym okresie (2010- 2016r.) udział osób bezrobotnych we wskazanym przedziale wiekowym spadł o 16,7 punktów procentowych. Należy zauważyć, że obniżenie się udziału osób bezrobotnych do 25. roku życia spowodowane jest głównie odpływem młodych ludzi do większych aglomeracji, w których podejmują studia. W większości przypadków osoby te, po zakończeniu edukacji znajdują stałe zatrudnienie i nie wracają do rodzinnych miejscowości.

Tabela 5: Udział osób bezrobotnych w poszczególnych kategoriach w gminie Piaski, w latach 2010- 2016.

Wskaźnik	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Udział osób bezrobotnych w liczbie mieszkańców	4,8%	5,0%	5,2%	4,8%	4,2%	3,3%	2,8 %
Udział osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	7,5%	7,8%	8,1%	7,6%	6,6%	5,2%	4,5%
Udział bezrobotnych kobiet w liczbie osób bezrobotnych	53,6%	53,3%	52,2%	50,2%	55,4%	58,6%	58,9%
Udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób bezrobotnych	32,6 %	39,2 %	26,4 %	44,0 %	46,0%	46,1 %	47,1%
Udział osób powyżej 50 roku życia wśród bezrobotnych	14,5 %	13,8 %	14,8 %	16,7 %	18,9 %	21,4 %	28,0%
Udział osób do 25 roku życia wśród bezrobotnych	32,6 %	33,3 %	31,4 %	27,1 %	34,7%	21,8 %	15,9%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Gostyniu.

Poziom bezrobocia w gminie jest nieco niższy od poziomu bezrobocia w powiecie gostyńskim (o 0,5 punktów procentowych, w tym o 0,4 pp wśród kobiet i o 0,5 pp wśród mężczyzn).

Tabela 6: Poziom bezrobocia w Powiecie Gostyńskim i Gminie Piaski, w 2016 r.

Stopa bezrobocia	Gmina Piaski	Powiat gostyński
Ogółem	7,8%	8,3%
Kobiety	9,9%	10,3%
Mężczyźni	6,1%	6,6%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Udział osób bezrobotnych liczbie mieszkańców w latach 2010- 2012 wzrósł do poziomu 5,2%, jednakże od tego czasu stale spada i od 2012r. do 2016r. zmniejszył się o 2,4 punkty procentowe. Udział osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym również sukcesywnie spada, w porównaniu z rokiem 2015r. jest niższy o 0,7 pp, a w porównaniu z 2012r. o 3,6 pp.

Natomiast udział bezrobotnych kobiet w liczbie osób bezrobotnych od 2013r., w którym znajdował się na poziomie 50,2% stale rośnie. Do roku 2016 wzrósł o 8,7 punktów procentowych. Duże bezrobocie występuje również wśród osób po 50- tym roku życia.

Najwięcej osób bezrobotnych znajduje się w jednostce analitycznej Piaski III (55 osób), następnie w Szelejewie Pierwszym (44 osoby) oraz w Bodzewie (28 osób).

Tabela 7: Udział osób bezrobotnych poszczególnych jednostek analitycznych w ogólnej liczbie osób bezrobotnych w gminie Piaski oraz w przeliczeniu na 100 mieszkańców jednostki analitycznej, w 2016 r.

L.p.	Jednostka	Udział osób bezrobotnych	Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców jednostki analitycznej
1.	Bodzewko Pierwsze	0,41%	0,50
2.	Bodzewo	11,38%	3,98
3.	Drzęczewo Drugie	0,41%	0,43
4.	Drzęczewo Pierwsze	3,25%	6,20
5.	Godurowo	0,41%	0,57
6.	Grabonóg	3,66%	1,60
7.	Lipie	0,41%	0,36
8.	Michałowo	2,03%	1,35
9.	Piaski I	0,41%	0,85
10.	Piaski II	0,00%	0,00
11.	Piaski III	22,36%	5,47
12.	Piaski IV	12,20%	2,42
13.	Piaski V	4,88%	1,91

14.	Piaski VI	1,63%	2,88
15.	Podrzecze	1,63%	1,26
16.	Rębowo	6,50%	6,53
17.	Smogorzewo	4,07%	1,95
18.	Strzelce Małe	0,41%	0,56
19.	Strzelce Wielkie	1,63%	1,10
20.	Szelejewo Drugie	4,47%	1,62
21.	Szelejewo Pierwsze	17,89%	8,48
	GMINA	2,8%	2,83

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Piaski, 2016 r.

Chociaż zauważyć można tendencje dążące do obniżenia bezrobocia, to w znacznym stopniu jest to spowodowane opuszczaniem granic gminy, w dużej mierze przez osoby w wieku produkcyjnym. Problem mogą stanowić także osoby długotrwale bezrobotne, które wykazują bierną postawę w poszukiwaniu zatrudnienia.

3.1.3. POMOC SPOŁECZNA.

W gminie Piaski instytucjami z zakresu pomocy społecznej są przede wszystkim Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piaskach, Bonifraterski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, Stowarzyszenie „MOST” oraz Warsztaty terapii zajęciowej.

Do głównych obowiązków Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej należy prowadzenie diagnostyki jednostkowej i środowiskowej, bezpośrednie i pośrednie udzielanie świadczeń (w tym organizowanie opieki i usług domowych), współpraca z organizacjami i instytucjami, a zwłaszcza z samorządem lokalnym oraz aktywizowanie środowiska lokalnego.

Znajdujący się w Marysinie Bonifraterski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie ma na celu pomoc osobom, które z różnych przyczyn znalazły się w trudnej sytuacji życiowej. Stowarzyszenie organizuje także szkolenia pracowników socjalnych oraz działalność na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej oraz problemom

związanym z chorobą alkoholową. Realizując swoje zadania współpracuje z różnymi poradniami (pomocy społecznej, zdrowia psychicznego, uzależnień) znajdującymi się na terenie powiatu gostyńskiego, a także z Komendą Powiatową Policji oraz Sądem Rejonowym w Gostyniu.

Stowarzyszenie „MOST” działające od 2004 roku z siedzibą w Piaskach wspiera osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej za pomocą organizowania pomocy materialnej i żywnościowej, szkoleń, spotkań i zajęć edukacyjnych a także imprez rekreacyjnych mających na celu zapobiegać wykluczeniu społecznemu. Swoimi działaniami obejmuje osoby dotknięte klęską żywiołową, przemocą czy też mieszkańców, którzy nagle znaleźli się na skraju ubóstwa. Wsparcia mogą uzyskać także osoby niepełnosprawne i bezrobotne.

W gminie Piaski działają dwa Stowarzyszenia na rzecz Osób Niepełnosprawnych „Radość” oraz „Kreatywni”, których celem jest propagowanie inicjatyw i postaw sprzyjających wspomaganie osób niepełnosprawnych.

W Gminie Piaski 280 osób korzysta z pomocy społecznej, co stanowi 3,22% ogólnej liczby mieszkańców. W powiecie gostyńskim z pomocy społecznej skorzystało w 2015r. 6,3% wszystkich mieszkańców. Największy udział osób korzystających z pomocy społecznej występuje w jednostce Piaski III (5,86 %), następnie w Strzelcach Wielkich (5,80%) oraz w Bodzewie (5,54 %).

Tabela 8: Udział osób korzystających z pomocy społecznej w liczbie ludności w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Piaski, w 2016 r.

Lp.	Jednostka	Udział osób korzystających z pomocy społecznej
1.	Bodzewko Pierwsze	5,45%
2.	Bodzewo	5,54%
3.	Dręczewo Drugie	3,42%
4.	Dręczewo Pierwsze	0,00%
5.	Godurowo	4,00%
6.	Grabonóg	2,66%
7.	Lipie	3,28%
8.	Michałowo	2,96%
9.	Piaski I	0,85%

10.	Piaski II	0,00%
11.	Piaski III	5,86%
12.	Piaski IV	2,10%
13.	Piaski V	1,75%
14.	Piaski VI	4,32%
15.	Podrzecze	0,63%
16.	Rębowo	0,41%
17.	Smogorzewo	0,98%
18.	Strzelce Małe	2,79%
19.	Strzelce Wielkie	5,80%
20.	Szelejewo Drugie	3,83%
21.	Szelejewo Pierwsze	3,28%
	GMINA	3,22%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Piaski, 2016 r.

Tylko 5,92 % gospodarstw domowych korzysta z pomocy społecznej w gminie. Liczba osób, jak i gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej w gminie jest niska.

Tabela 9: Zestawienie gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej, w poszczególnych jednostkach analitycznych w Gminie Piaski, w 2016 r.

Lp.	Jednostka	Udział gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej
1.	Bodzewko Pierwsze	12,90%
2.	Bodzewo	7,84%
3.	Drzęczewo Drugie	0,00%
4.	Drzęczewo Pierwsze	23,08%
5.	Godurowo	10,00%
6.	Grabonóg	5,80%
7.	Lipie	13,89%
8.	Michałowo	5,81%
9.	Piaski I	0,00%
10.	Piaski II	0,00%
11.	Piaski III	10,78%
12.	Piaski IV	3,61%
13.	Piaski V	2,65%
14.	Piaski VI	6,06%
15.	Podrzecze	1,39%
16.	Rębowo	3,70%
17.	Smogorzewo	2,54%
18.	Strzelce Małe	4,44%
19.	Strzelce Wielkie	6,12%
20.	Szelejewo Drugie	7,69%

21.	Szelejewo Pierwsze	6,92%
	GMINA	5,92%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Piaski, 2016 r.

Gmina Piaski ma dobrze rozbudowaną ofertę pomocy społecznej. Istnieje wiele organizacji i stowarzyszeń, których działalność obejmuje wiele sfer życia mieszkańców. Według danych z GUS, w 2016 r. łącznie na działania z zakresu pomocy społecznej przeznaczono 9154320, 21 zł. Pomoc otrzymały m.in. osoby narażone na wykluczenie społeczne, a także dotknięte problemem bezrobocia, poprzez udział w przedsięwzięciach związanych z aktywizacją zawodową, szkoleniami edukacyjnymi oraz wsparciem gospodarki rolniczej.

3.1.4. PRZESTĘPCZOŚĆ.

W gminie Piaski przestępczość jest znikoma – w 2016 r. stwierdzono popełnienie 3 przestępstw, które zostały dokonane tylko w jednostkach Piaski III (2 przestępstwa) i Piaski IV (1 przestępstwo). Dla porównania w 2008r. popełniono 23 przestępstwa.

Wśród zgłaszanych przez mieszkańców terenów szczególnie niebezpiecznych i wymagających częstszych interwencji Policji znalazł się:

- odcinek między jednostkami Drzęczewo Pierwsze, Lipie, Michałowo, Smogorzewo, na którym kierowcy poruszają się z nadmierną prędkością,
- ul. Rynek na terenie jednostki analitycznej Piaski IV, gdzie przechodzi się przez jezdnię w miejscu zabronionym,
- miejscowości Bodzewo oraz Grabonóg, w których dokonywane są przez młodzież wykroczenia porządkowe, na terenie szkół po ich zamknięciu
- park przy ul. Strzeleckiej na terenie jednostki analitycznej Piaski II, w którym grupująca się młodzież dopuszcza się wykroczeń porządkowych.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wraz z Policją prowadzi działania prewencyjne związane z problemami alkoholowymi i narkomanią.

3.1.5. SZKOLNICTWO I EDUKACJA

Na terenie gminy znajdują się następujące placówki oświatowe:

- 3 przedszkola: Przedszkole Samorządowe z Oddziałami Integracyjnymi w jednostce analitycznej Piaski IV, Przedszkole Niepubliczne "ENART" w jednostce analitycznej Piaski I, Przedszkole Niepubliczne Ochronka im. Bł. E. Bojanowskiego w Podrzeczu oraz oddziały przedszkolne w 3 szkołach podstawowych,

- 3 szkoły podstawowe: Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w jednostce analitycznej Piaski I, Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich w Bodzewie oraz Szkoła Podstawowa im. Bł. Edmunda Bojanowskiego w Szalejewie Pierwszy

- 3 gimnazja: Gimnazjum nr 1 w Piaskach I, Gimnazjum nr 2 w Szelejewie Pierwszym, Gimnazjum nr 3 w Bodzewie.

Tabela 10: Placówki oświatowe w gminie Piaski i powiecie gostyńskim w latach 2015- 2016.

	GMINA		POWIAT	
ROK	2015	2016	2015	2016
<u>PRZEDSZKOLA</u>				
Liczba przedszkoli	6	6	45	43
Liczba oddziałów	13	14	125	138
Liczba dzieci	279	313	2555	2791
Liczba miejsc	183	193	2400	2142
<u>SZKOŁY PODSTAWOWE</u>				
Liczba szkół	3	3	31	31
Liczba oddziałów	32	31	298	277
Liczba uczniów	627	586	5600	5012
Liczba uczniów na 1 oddział	20	19	19	18
<u>GIMNAZJA</u>				
Liczba szkół	3	—	16	—
Liczba oddziałów	15	—	109	—

Liczba uczniów	288	—	2309	—
Liczba uczniów na 1 oddział	19	—	21	—

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Miejsca w przedszkolach są ograniczone i jest ich za mało. Liczba dzieci w wieku przedszkolnym (3- 6 lat) w 2016 r. wynosiła 313, a przewidziano jedynie 193 miejsc. Problem z brakiem dostatecznej liczby przedszkoli dotyczy także całego powiatu gostyńskiego. W 2016 r. brakowało miejsc dla 649 dzieci.

Należy zauważyć, że odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym stale rośnie, chociaż liczba dzieci w wieku przedszkolnym jest bardzo zmienna.

W 2016r. 79,4% dzieci w wieku 4- 6 lat zostało objętych wychowaniem przedszkolnym, w przedziale wiekowym 3- 6 lat zostało objętych 78,4 % dzieci, co stanowi o 11,2 więcej punktów procentowych w porównaniu z rokiem 2013. Dzieci w wieku 3- 5 lat w 2016r. objęte wychowaniem przedszkolnym stanowiły 80,2 %, a w wieku 3- 4 lat 77,2 %.

Biorąc pod uwagę minimalny spadek przyrostu naturalnego oraz zmienny poziom urodzeń żywych można przypuszczać, że liczba dzieci w wieku przedszkolnym nie będzie się zmniejszać.

Tabela 11: Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, w latach 2010- 2016.

Rok	Przedział wiekowy dzieci			
	3- 4 lat	3- 5 lat	3- 6 lat	4- 6lat
2010	53,3%	62,1%	67,7%	77,8%
2011	51,2%	64,5%	69,4%	79,6%
2012	52,2%	67,3%	70,6%	83,1%
2013	55,0%	67,8%	67,2%	70,2%
2014	68,5%	74,2%	77,7%	90,4%
2015	71,0%	82,1%	78,1%	84,1%
2016	77,2%	80,2%	78,4%	79,4%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

W szkołach podstawowych na jeden oddział przypada 19 uczniów, czyli o jeden więcej w porównaniu z całym powiatem. Liczba uczniów przypadająca na jeden oddział utrzymuje stały poziom, ponieważ od 2012r. naprzemiennie jest to poziom 20 lub 19 uczniów przypadających na jeden oddział w szkołach podstawowych.

W przypadku gimnazjów to zgodnie z Uchwałą Rady Gminy Piaski z 30 marca 2017r. w sprawie dostosowania sieci szkół podstawowych i gimnazjów do nowego ustroju szkolnego, klasy dotychczasowego Gimnazjum nr 1 w Piaskach I prowadzone będą w Szkole Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi im. Mikołaja Kopernika w Piaskach I, klasy dotychczasowego Gimnazjum nr 2 w Szelejewie Pierwszym zostaną prowadzone w Szkole Podstawowej im. Bł. Edmunda Bojanowskiego w Szelejewie Pierwszym, a klasy dotychczasowego Gimnazjum nr 3 w Bodzewie będą prowadzone w Szkole Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi im. Powstańców Wielkopolskich w Bodzewie.

Liczba uczniów gimnazjalnych od 2010r. stopniowo maleje, chociaż nastąpił minimalny wzrost w 2013r. (o 4 osoby w porównaniu z rokiem 2012) i 2015r. (o 5 osób w porównaniu z rokiem 2014). W 2015r. liczba uczniów wynosiła 288, czyli o 78 osób mniej, niż w roku 2010.

Zgodnie z obowiązującym uregulowaniem prawnym¹ w gminie istnieje możliwość objęcia dzieci i młodzieży pomocą psychologiczno- pedagogiczną w szkołach. Pomoc jest udzielana przez nauczycieli i specjalistów (psychologów, logopedów, doradców zawodowych, terapeutów i pedagogów) uczniom o szczególnych potrzebach, do których należy zaliczyć: osoby niepełnosprawne, uczniów niedostosowanych społecznie, uczniów ze specyficznymi trudnościami w nauce oraz uczniów przewlekle chorych.

W Gminie Piaski pomocą psychologiczno- pedagogiczną objęto w 2017 r. 654 osoby, w ramach której przeprowadzono zajęcia logopedyczne, korekcyjno- kompensacyjne, socjoterapeutyczne oraz dydaktyczno- wyrównawcze.

Tabela 12: Liczba dzieci i młodzieży objętych pomocą psychologiczno- pedagogiczną przypadająca na 100 mieszkańców jednostki, w 2016 r.

Lp.	Jednostka	Liczba dzieci i młodzieży objętych pomocą psychologiczno- pedagogiczną przypadająca na 100 mieszkańców jednostki
1.	Bodzewko Pierwsze	9,90
2.	Bodzewo	15,48

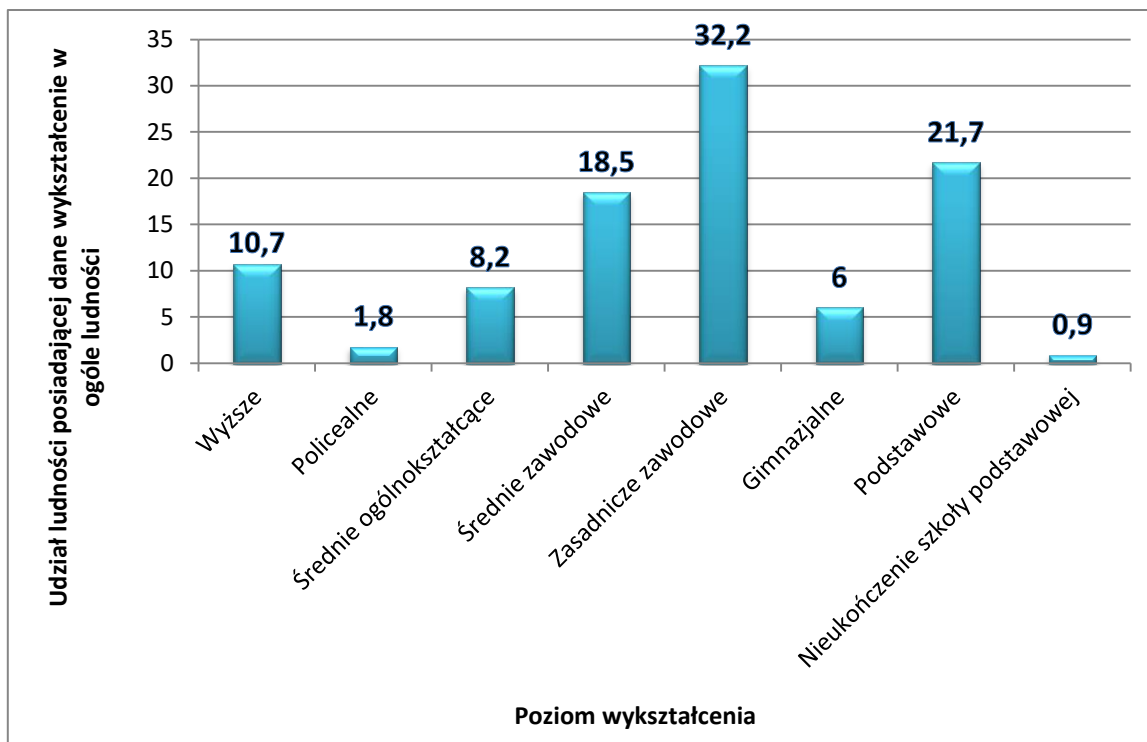
¹ Rozporządzenie MEN w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach z 9 sierpnia 2017 roku.

3.	Dręczewo Drugie	10,68
4	Dręczewo Pierwsze	3,10
5.	Godurowo	5,14
6.	Grabonóg	8,16
7.	Lipie	7,30
8.	Michałowo	4,85
9.	Piaski I	5,98
10.	Piaski II	2,75
11.	Piaski III	8,75
12.	Piaski IV	6,54
13.	Piaski V	5,74
14.	Piaski VI	5,04
15.	Podrzecze	3,15
16.	Rębowo	0,82
17.	Smogorzewo	7,23
18.	Strzelce Małe	7,26
19.	Strzelce Wielkie	6,08
20.	Szelejewo Drugie	7,95
21.	Szelejewo Pierwsze	8,29
	GMINA	7,52

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Piaski, 2016r.

Najwięcej dzieci i młodzieży, które zostały objęte pomocą psychologiczno-pedagogiczną w przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki zamieszkuje Bodzewo (15,48 osób na 100 mieszkańców), Dręczewo Drugie (10,68 osób na 100 mieszkańców) i Bodzewko Pierwsze (9,90 osób na 100 mieszkańców).

Zgodnie z danymi Narodowego Spisu Powszechnego z 2011r. wykształcenie wyższe posiada 10,7% ludności gminy, wykształcenie policealne 1,8%, średnie ogólnokształcące 8,2%, a 18,5% mieszkańców posiada wykształcenie średnie zawodowe. Najwięcej mieszkańców gminy posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe- 32,2%. Wykształceniem gimnazjalnym legitymuje się 6,0%, natomiast 21,7% podstawowym ukończonym. 0,9% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej.

Wykres 5: Wykształcenie mieszkańców gminy Piaski w 2011 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 r.

3.1.6. ŻYCIE PUBLICZNE I KULTURALNE

Życie kulturalne gminy koncentruje się przede wszystkim wokół działalności Gminnego Ośrodka Kultury znajdującego się przy ul. Strzeleckiej 4, w jednostce analitycznej Piaski III.

Ośrodek prowadzi działalność edukacyjno- artystyczną, w ramach której organizowane są zajęcia: Ogniska muzycznego, Dziecięcego Zespołu Wokalnego "Jagódki", Młodzieżowego Zespołu Wokalnego "Silver Girls", Zespołu Śpiewaczego "Tęcza", Kapeli Podwórkowej "PIASKOWIANIE", młodzieżowych zespołów muzycznych "WEN-DO", "BOYS", Sekcji Plastycznej dla dzieci, młodzieży i dorosłych oraz Sekcji Brydża Sportowego - dwa razy w tygodniu.

Corocznie organizowane są imprezy, m.in.:

- Imprezy Finałów Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy

- Ferie z GOK Piaski
- Gminny Turniej Szachowy
- Gminny Przegląd Twórczości Plastycznej
- Dni Piasków
- Ogólnopolski Bieg im. Bł. Edmunda Bojanowskiego
- Wakacje Z GOK Piaski
- Rodzinny Piknik na Sportowo
- Przegląd Dorobku Artystycznego Ogniska Muzycznego",
- Konkurs Plastyczno-Literacki "Moja Gmina"
- Eliminacje gminne Powiatowego Konkursu Wokalnego "Śpiewać każdy może"
- Powiatowy Konkurs Recytatorski im. Kaspra Miaskowskiego

Największe przedsięwzięcia kulturalne to :

- Festiwal Muzyki Oratoryjnej na Świętej Górze MUSICA SACROMONTANA
- Ogólnopolski Bieg im. Błogosławionego Edmunda Bojanowskiego
- Zlot Grup Rekonstrukcyjnych i Historycznych Pojazdów Wojskowych STREFA MILITARNA w Podrzeczu.

Gminny Ośrodek Kultury współpracuje również z Kołami Gminnymi Związku Emerytów i Rencistów, Związku Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych.

Na terenie gminy działa 15 stowarzyszeń i organizacji:

Tabela 13: Stowarzyszenia i organizacje działające na terenie gminy, w 2016 r.

Lp.	Stowarzyszenie/ Organizacja	Lokalizacja
1.	Stowarzyszenie Miłośników Muzyki Świętogórskiej im. Józefa Zeidlera	Święta Góra, Głogówko 1, 63-800 Gostyń
2.	Konwent OO Bonifratrów	Marysin 1, 63-820 Piaski
3.	Ludowy Zespół Sportowy UKS przy Zespole Szkół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum nr 3 w Bodzewie	Bodzewo 35, 63-820 Piaski
4.	Uczniowski Klub Sportowy „Saturn” przy Zespole Szkół – Szkoły Podstawowej im. Mikołaja Kopernika i Gimnazjum nr 1 w Piaskach	ul. Drzęczewska 9, 63-820 Piaski
5.	Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Grabonóg”	Grabonóg 63, 63-820 Piaski

6.	Stowarzyszenie MOST	ul. Szkolna 1, 63-820 Piaski
7.	LKS Korona Piaski	ul. Dworcowa, 63-820 Piaski
8.	LKS Wielkopolanka	Szelejewo, 63-820 Piaski
9.	Stowarzyszenie Rekonstrukcji Historycznych Wojsk II Rzeczypospolitej Polskiej „ODWACH”	Poznań, os. Rzeczypospolitej 3/91
10.	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski „KASIA”	ul. Polna 72a, 63-800 Gostyń
11.	Stowarzyszenie „DZIECKO”	ul. Bojanowskiego 14a, 63-800 Gostyń
12.	Klub Jeździecki MERKURY	Daleszyn 12, 63-800 Gostyń
13.	Samorządowy Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o	Gostyń
14.	Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości Powiatu Gostyńskiego	Gostyń
15.	Międzygminnym Związek Turystyczny „Wielkopolska Gościnna”	Pępowo

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Piaski, 2016 r.

Według danych z GUS na terenie gminy działają 4 kluby sportowe, które zrzeszają 249 członków, co stanowi 16,75 % członków wszystkich klubów sportowych w powiecie gostyńskim. W gminie rozwija się również działalność grup artystycznych, których jest obecnie 6. W 2016r. należało do nich 39 osób. Następnie należy wskazać funkcjonowanie dwóch kół zrzeszających 38 członków. W całym powiecie działają 54 koła, do których należy łącznie 1355 osób.

Tabela 14: Zestawienie liczby klubów sportowych, zorganizowanych imprez, grup artystycznych, kół w Gminie Piaski i powiecie gostyńskim w 2016 r.

	Gmina	Powiat
kluby sportowe	4	28
członkowie klubów	349	2083
imprezy	108	652
członkowie imprez	21074	103278
przeciętna liczba uczestników imprezy na mieszkańca	2	1
grupy artystyczne	6	35
członkowie grup artystycznych	39	734
koła	2	54
członkowie kół	38	1355

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

W gminie organizuje się średnio 102 imprezy rocznie, a liczba uczestników rośnie. W 2016r. w jednej imprezie średnio brało udział 195 osób, co w porównaniu z rokiem 2013r., stanowi średnio 46 osób więcej.

Tabela 15: Dane dotyczące organizowanych imprez w gminie, w latach 2010- 2016.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba imprez	92	95	86	140	94	108
Liczba uczestników imprez	13720	10820	11850	21170	18165	21074
Przeciętna liczba uczestników imprez na 1 mieszkańca	2	1	1	2	2	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Zainteresowanie mieszkańców gminy działalnością kulturalną, jak również coraz liczniejsze uczestnictwo w organizowanych wydarzeniach kulturowych, świadczy o realizowaniu odpowiednio dobranych propozycji w zakresie życia publicznego i kulturowego w gminie. Mieszkańcy chętnie uczestniczą w organizowanych wydarzeniach, jednakże należy zauważyć, że poziom integracji lokalnych wspólnot nie jest wystarczający. Brakuje bowiem miejsc spotkań, w których społeczność mogłaby częściej spędzać wolny czas. Wskazane wyżej imprezy kulturalne cieszą się zainteresowaniem, lecz są to wydarzenia przeprowadzane w ciągu całego roku, dla wszystkich mieszkańców. W gminie brakuje lokalnej oferty form spędzania wolnego czasu, które wspierałyby integrację oraz życie publiczne w poszczególnych jednostkach.

3.2. ANALIZA SFERY GOSPODARCZEJ.

Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na terenie gminy maleje. Od 2010r. do 2014r. ich roczna liczba spadła o 27. W 2015r. liczba nowo zarejestrowanych podmiotów była wyższa niż w roku 2014, o 11. Jednakże w 2016r. zarejestrowano ich znacznie mniej- 58, co stanowi 63,74 % liczby nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na terenie gminy w 2010r.

Najwięcej podmiotów gospodarki narodowej rejestrują osoby fizyczne, w 2010r. stanowiły 94,50 % wszystkich nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej,

natomiast w roku 2016r. - 89,66 %. Świadczy to o wysokiej aktywności mieszkańców, jednak należy zauważyć, że podmioty te dysponują niskim kapitałem.

Tabela 16: Nowo zarejestrowane w rejestrze REGON podmioty gospodarki narodowej w Gminie Piaski w latach 2010- 2016.

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	91	86	79	72	64	75	58
Sektor publiczny	0	0	2	1	0	0	0
Sektor prywatny, w tym:	91	86	77	71	64	73	55
Osoby fizyczne	86	82	65	63	56	69	52
Spółki handlowe	2	2	3	2	3	0	0
Spółdzielnie	0	1	0	3	0	0	0
Fundacje	0	0	1	0	0	0	0
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	0	0	3	1	1	1	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Wskaźnik liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 1000 mieszkańców na przestrzeni lat 2010- 2016 sukcesywnie rośnie, zarówno w gminie jak i całym powiecie. W gminie od 2010r. wzrósł o 11, a w powiecie gostyńskim o 7. W 2016 roku wskaźnik liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 1000 mieszkańców w gminie wyniósł 84 podmioty i w porównaniu do powiatu gostyńskiego był niższy o 12 podmiotów.

Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 1000 mieszkańców również stale rośnie. W gminie od 2010r. wskaźnik ten wzrósł o 8 podmiotów, a w powiecie o 4 podmioty.

Tabela 17: Liczba podmiotów gospodarczych i osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w latach 2010- 2016.

Wskaźnik	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 ludności	Gmina Piaski						
	73	76	79	80	81	84	84
	Powiat gostyński						
	89	89	91	93	93	95	96
Liczba osób fizycznych prowadzących działalność	Gmina Piaski						
	57	60	61	61	63	65	65

gospodarczą na 1000 ludności	Powiat gostyński						
	72	71	73	74	74	75	76

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Według danych z ewidencji Urzędu Gminy Piaski w 2016 r. zanotowano działalność 516 przedsiębiorstw. Największą liczbę podmiotów gospodarczych zarejestrowano w jednostce analitycznej Piaski IV (71 podmioty), a najniższą w Drzęczewie Drugim (4 podmioty).

Tabela 18: Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w Gminie Piaski w 2016 r.

Lp.	Jednostka	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych
1.	Bodzewko Pierwsze	6
2.	Bodzewo	30
3.	Drzęczewo Drugie	4
4.	Drzęczewo Pierwsze	13
5.	Godurowo	8
6.	Grabonóg	35
7.	Lipie	12
8.	Michałowó	18
9.	Piaski I	42
10.	Piaski II	30
11.	Piaski III	35
12.	Piaski IV	71
13.	Piaski V	43
14.	Piaski VI	53
15.	Podrzecze	13
16.	Rębowo	14
17.	Smogorzewo	17
18.	Strzelce Małe	8
19.	Strzelce Wielkie	21
20.	Szelejewo Drugie	19
21.	Szelejewo Pierwsze	24
	GMINA	516

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Piaski, 2016 r.

Piaski są gminą rolniczą. Uprawia się tu głównie zboża, rzepak, buraki cukrowe. W gminie dobrze rozwinięty jest przemysł i budownictwo. Duży obszar stanowi działalność usługowa.

Tabela 19: Udział podmiotów wg. rodzajów działalności, w gminie Piaski i powiecie gostyńskim, w 2016 r.

	Gmina	Powiat
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	5,36 %	6,17 %
przemysł i budownictwo	31,87 %	31,99 %
pozostała działalność	62,77 %	61,85 %

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Podmioty, które posiadają duże znaczenie w sferze gospodarczej w gminie to:

- Futura s. c.- odzież ochronna , robocza,
- SIMET S. A. - producent opakowań z tektury falistej,
- KACZMAREK sp. z o. o. S.K.A. - producent systemów instalacyjnych z tworzyw sztucznych,
- Przedsiębiorstwo Drogowe "DROGBUD"- Gostyń Sp. z o.o. - budowa, modernizacja, remonty i naprawa dróg, zimowe utrzymanie dróg,
- Jartom s. c. – inkubatory do wylęgu drobiu,
- JAN-MAR January Nowacki - firma handlowo-usługowa,
- ZPH. Franciszek Celka – producent chrupek kukurydzianych,
- Ślusarstwo Zdzisław Dominiak - powozy konne,
- Ślusarstwo Włodzimierz Szymański - powozy konne,
- Zakład Nasiennie-Rolny Szelejewo, Szelejewo Drugie - DANKO Hodowla Roślin Sp. z o.o. - hodowla roślin, nasiennictwo zbóż, strączkowych, traw i rzepaku oraz działalność rolnicza.

Gmina Piaski charakteryzuje się wzmożoną aktywnością gospodarczą i ruchem inwestycyjnym w takich miejscowościach jak Podrzecze, Strzelce Wielkie i Grabonóg. Znajdują się tam liczne małe przedsiębiorstwa i firmy, a także warsztaty usługowe i hurtownie. Należy stwierdzić, że w gminie Piaski największy udział ludności pracuje w sektorze przemysłowym. Znaczący odsetek zajmuje sektor usług, natomiast najmniejsza liczba ludności pracuje w dziale rolniczym. W sektorach tych przeważają firmy i przedsiębiorstwa prywatne, tylko niewielka część to jednostki publiczne.

3.3. ANALIZA SFERY PRZESTRZENNO- FUNKCJONALNEJ.

Rozwój kapitału społecznego oraz pogłębianie więzi społecznych w dużym stopniu zależy od zapewnienia odpowiedniej infrastruktury społecznej. Ważna jest zatem dostępność obiektów, w których mieszkańcy mogą się spotykać, nie tylko pod względem przestrzennym (możliwość dojazdu), ale też technicznym (wprowadzenie podjazdów dla osób niepełnosprawnych). Istotne jest także zapewnienie miejsc przeznaczonych dla mieszkańców w zakresie sportu i rekreacji w gminie.

3.3.1. STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW

77,76 % gminy Piaski stanowią użytki rolne, z czego 72,20 % to grunty orne, a 14,90% to grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione, natomiast tereny zabudowane i zurbanizowane stanowią 2,35%, a tereny komunikacyjne zajmują 2,92 % terenu gminy.

W Gminie Piaski jednostką o największym udziale użytków rolnych jest sołectwo Strzelce Małe (96,74 %), następnie Szelejewo Pierwsze (96,62 %) i Lipie (96,13 %). Największy procentowy udział gruntów leśnych, zadrzewień i zakrzewień występuje na terenie jednostki Piaski I (60,76 %), następnie w Piaskach VI (56,38 %) oraz w Drzęczewie Pierwszym (50,08 %).

Tabela 20: Udział gruntów w poszczególnych jednostkach gminy, w 2016 r.

Lp.	Jednostka	Udział gruntów leśnych, zadrzewień i zakrzewień w powierzchni jednostki [%]
1.	Bodzewko Pierwsze	48,68
2.	Bodzewo	10,25
3.	Drzęczewo Drugie	23,43
4.	Drzęczewo Pierwsze	50,08
5.	Godurowo	35,89
6.	Grabonóg	1,24
7.	Lipie	0,00
8.	Michałowo	0,29
9.	Piaski I	60,76
10.	Piaski II	9,83

11.	Piaski III	4,61
12.	Piaski IV	3,16
13.	Piaski V	7,83
14.	Piaski VI	56,38
15.	Podrzecze	1,41
16.	Rębowo	0,01
17.	Smogorzewo	12,67
18.	Strzelce Małe	0,00
19.	Strzelce Wielkie	1,05
20.	Szelejewo Drugie	9,70
21.	Szelejewo Pierwsze	0,00
	GMINA	14,90

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Piaski, 2016 r.

3.3.2. SIEĆ OSADNICZA.

Sieć osadnicza Gminy Piaski jest zróżnicowana. Duża część mieszkańców prowadzi życie o niskiej jakości. Rozproszona struktura osadnictwa wiejskiego oraz skoncentrowanie usług wokół głównych ośrodków gminnych nie zapewnia równego dostępu do nich wszystkim mieszkańcom.

Najwięcej mieszkańców skupia jednostka analityczna Piaski IV - 14,23 % ogólnej liczby ludności w gminie. Na drugim miejscu znajduje się jednostka Piaski III (11,56 %), następnie Bodzewo (8,09 %) oraz Szelejewo Drugie (7,80 %). Najmniej ludności gminy zamieszkuje jednostkę analityczną Piaski II (1,25 %), Piaski I (1,34 %) oraz Drzęczewo Pierwsze (1,48 %).

Tabela 21: Udział mieszkańców danej jednostki w ogólnej liczbie ludności, w 2016 r.

Lp.	Jednostka	Udział mieszkańców danej jednostki w ogólnej liczbie ludności
1.	Bodzewko Pierwsze	2,32%
2.	Bodzewo	8,09%
4.	Drzęczewo Drugie	2,69%
3.	Drzęczewo Pierwsze	1,48%
5.	Godurowo	2,01%
6.	Grabonóg	6,48%
7.	Lipie	3,15%
8.	Michałowo	4,26%
9.	Piaski I- zalesione	1,34%
10.	Piaski II- rolne	1,25%

11.	Piaski III- zabudowa mieszkalna do rewitalizacji	11,56%
12.	Piaski IV- zabudowa centrum	14,23%
13.	Piaski V- zabudowa mieszkalna	7,21%
14.	Piaski VI- zabudowa luźna	1,60%
15.	Podrzecze	3,64%
16.	Rębowo	2,82%
17.	Smogorzewo	5,88%
18.	Strzelce Małe	2,06%
19.	Strzelce Wielkie	4,16%
20.	Szelejewo Drugie	7,80%
21.	Szelejewo Pierwsze	5,96%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Piaski, 2016 r.

3.3.3. DZIEDZICTWO KULTUROWE.

Na terenie Gminy Piaski znajdują się zabytki wpisane do rejestru zabytków województwa wielkopolskiego. Na obszarze gminy znajdują się liczne dworki i pałace oraz zabytkowe kościoły. W jednym z zabytkowych dworków znajduje się Muzeum im. Edmunda Bojanowskiego w Grabonogu. Zgromadzono tam dziesiątki cennych zabytków i dokumentów.

Tabela 22: Najważniejsze zabytki kultury materialnej w gminie Piaski, w 2016 r.

Jednostka	Wybrany zabytek
Bodzewo	Wiatrak-koźlak,
	Spichlerz z połowy XIX wieku,
Grabonóg	Klasykistyczny dworek z muzeum im. Bł. Edmunda Bojanowskiego,
	Galeria malarstwa współczesnego,
	Galeria rzeźb ludowych i sakralnych,
Głogówko	Bazylika i klasztor
Piaski VI	„Marysin”- neogotycki zespół zabudowań klasztorno - szpitalnych oo. Bonifratrów,
	Kościół poewangelicki,
Podrzecze	Neogotycki pałac,
Strzelce Wielkie	Kościół parafialny p.w. św. Marcina,
Szelejewo	Zespół pałacowo-parkowy z zabytkowym kościółkiem.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Piaski, 2016 r.

3.3.4. TURYSTYKA

Walory turystyczne gminy Piaski wynikają przede wszystkim z jej położenia na nizinnym obszarze Wielkopolski. Ciekawe krajobrazy i urokliwe obszary nad rzeką Dąbrówką oraz doliną Obry stanowią atrakcje dla turystów jak i mieszkańców gminy. Jadąc ścieżką rowerową w lasach między Smogorzewem a Godurowem można zobaczyć najstarsze drzewo - dąb Kasper. W miejscowości Godurowo znajdują się malownicze tereny, nazywane przez mieszkańców gminy "Szwajcarią godurowską".

Na terenie gminy znajdują się trzy trasy umożliwiające zwiedzenie jednostki Szelejewo Drugie i okolic jest to szlak zielony (4 km), niebieski (6km) i czerwony (8km).

Gmina Piaski posiada odpowiednie zaplecze do uprawiania turystyki konnej. Jest to Trakt Konny Chłapowskiego, który wiedzie przez teren trzech gmin: Gostyń, Piaski i Pępowo.

Ze względu na wskazane walory turystyczne gmina ma potencjał na rozwój tego sektora, co równie korzystnie może wpłynąć na całą gospodarkę gminy.

3.3.5. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA.

Dostęp do obiektów infrastruktury społecznej i sportowo – rekreacyjnej jest dobry, jednakże nie w każdej jednostce znajduje się obiekt użyteczności publicznej, a wiele funkcjonujących obiektów wymaga modernizacji.

Bodzewko Pierwsze, Dręczewo Drugie, Piaski II, Piaski V oraz Piaski VI nie posiadają obiektów użyteczności publicznej, a dostęp do najbliższych obiektów w sąsiednich jednostkach nie jest możliwy dla wszystkich mieszkańców. Dzieci, osoby starsze czy też niepełnosprawne wymagają pomocy oraz opieki, aby dostać się i móc korzystać z obiektów użyteczności publicznej. Przykładem utrudnień, a nawet zagrożeń związanych z dostępem do obiektów użyteczności publicznej jest fakt, że większość dzieci i młodzieży zamieszkujących jednostkę Bodzewko Pierwsze pokonuje codziennie w roku szkolnym odcinek trasy do szkoły, o długości ok. 0,7 km przy ruchliwej drodze powiatowej. Bezpieczeństwo uczniów, które w ten sposób dociera do szkoły nie jest wystarczająco zapewnione.

Najwięcej obiektów jest zlokalizowanych na terenie jednostki analitycznej Piaski IV, ze względu na funkcję administracyjno- usługowe jakie pełni względem innych jednostek.

Tabela 23: Wykaz obiektów użyteczności publicznej w gminie Piaski, w 2016 r.

Jednostka	Obiekt
Bodzewko Pierwsze	-
Bodzewo	Dom Strażaka,
	Koło Rolnicze,
	OSP,
	Punkt apteczny,
	Zespół Szkół Podstawowych,
	Dom Dziecka,
Dręczewo Drugie	-
Dręczewo Pierwsze	Sala wiejska,
Godurowo	OSP,
	Sala wiejska
Grabonóg	Koło rolnicze
	Muzeum im. E. Bojanowskiego,
	OSP,
	Sala wiejska,
	Zespół Szkół Rolniczych,
Lipie	Koło rolnicze,
	OSP,
	Sala wiejska
Michałowo	Koło rolnicze
Piaski I	Hala sportowa i kompleks sportowy,
	Niepubliczne przedszkole,
	Ośrodek zdrowia: Niepubliczny zakład opieki zdrowotnej,
	Szkoła Podstawowa,
Piaski II	-
Piaski III	Koło rolnicze,
	OSP,
Piaski IV	Apteka,
	Niepubliczny Zakład Podstawowej i Specjalistycznej Opieki Medycznej,
	Przedszkole,
Piaski V	-

Piaski VI	-
Podrzecze	Koło rolnicze,
	Sala wiejska,
Rębowo	OSP,
	Sala wiejska,
Smogorzewo	Koło rolnicze,
	OSP,
	Sala wiejska,
Strzelce Małe	Koło rolnicze,
Strzelce Wielkie	Koło Gospodyń Wiejskich,
	Koło rolnicze,
	OSP,
	Przedszkole (oddział),
	Sala wiejska,
Szalejewo Drugie	Punkt apteczny,
Szalejewo Pierwsze	Sala sportowo – środowiskowa,
	Szkoła Podstawowa,

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Piaski, 2016 r.

3.3.6. SIEĆ KOMUNIKACYJNA

Sieć drogowa

Przez obszar gminy przebiega droga krajowa nr 12 i droga wojewódzka nr 434. W *Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku* stwierdzono, że w odniesieniu do powiązań na linii północ-południe występuje zły stan powiązań komunikacyjnych, do których zalicza się teren gminy Piaski.

W Planie Rozwoju Lokalnego 2016- 2020 zauważono potrzebę polepszenia sieci dróg na tym obszarze i wybudowania obwodnic drogi krajowej nr 12 i drogi wojewódzkiej nr 434.

Sieć kolejowa

Przez teren gminy przebiega sieć kolejowa na trasie Miejska Górka- Kościan o łącznej powierzchni 9,24 ha. Największy odcinek przebiega przez jednostkę analityczną Grabonóg.

Tabela 24: Obręby przebiegu sieci kolejowych w gminie, w 2016 r.

Obręb	Powierzchnia (ha)
Bodzewko Pierwsze	1,35
Bodzewo	1,49
Grabonóg	6,15
Podrzecze	0,25

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Piaski, 2016 r.

Infrastruktura rowerowa

Na terenie gminy znajduje się 12 szlaków i ścieżek rowerowych, o łącznej długości 252,5 km.

Szlaki turystyczne :

1. Powiatowa Trasa Rowerowa (35 km)
2. Ścieżka rowerowa im. Kaspra Miaskowskiego (19 km)
3. „Wiejska dróżka” (8 km)
4. Szlak Czartoryskich (25,5 km)
5. Szlak Powstańców Wielkopolskich (18,5 km)
6. Szlak Mickiewiczowski (24,5 km)
7. Leśna ścieżka edukacyjna (3 km)
8. Trasa wschodnia - bł. Edmunda Bojanowskiego (14 km)
9. Trasa zachodnia - Stanisława Helsztyńskiego (18 km)
10. Trasa Gostyń - Czachorowo (7 km)
11. Ziemiański Szlak Rowerowy (40 km)
12. Euro Velo 9 (40 km)

Ścieżki pieszo- rowerowe:

- Piaski – Strzelce Wielkie - 1100 m
- Szelejewo – Lipie - 4000 m
- Grabonóg – Bodzewo - 4500 m
- Grabonóg – Podrzecze – Gostyń - 1200m

3.4. ANALIZA SFERY TECHNICZNEJ.

3.4.1. SIEĆ WODOCIĄGOWA

Cała gmina Piaski jest zwodociągowana, a liczba przyłączy wodociągowych wynosi 1763. Długość czynnej sieci rozdzielczej wynosi 87 km. Z sieci wodociągowej korzystało w 2015r. 97,33% ludności gminy.

Tabela 25: Liczba przyłączy wodociągowych w jednostkach gminy, w 2016 r.

Lp.	Jednostka	Liczba przyłączy wodociągowych
1.	Bodzewko Pierwsze	26
2.	Bodzewo	92
3.	Dręczewo Drugie	36
4.	Dręczewo Pierwsze	16
5.	Godurowo	17
6.	Grabonóg	137
7.	Lipie	41
8.	Michałowo	85
9.	Piaski I	793
10.	Piaski II	25
11.	Piaski III	24
12.	Piaski IV	263
13.	Piaski V	300
14.	Piaski VI	149
15.	Podrzecze	32
16.	Rębowo	45
17.	Smogorzewo	113
18.	Strzelce Małe	41
19.	Strzelce Wielkie	101
20.	Szelejewo Drugie	19
21.	Szelejewo Pierwsze	129
	GMINA	1763

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Piaski, 2016 r.

W porównaniu do powiatu gostyńskiego, w którym z sieci wodociągowych korzystało 98% ludności, udział osób korzystających z sieci wodociągowych w gminie jest niższy o 0,7 punktów procentowych.

3.4.2. SIEĆ KANALIZACYJNA

W gminie sieć kanalizacyjna znajduje się na terenie 5 sołectw. Liczba przyłączy kanalizacyjnych wynosi 947 sztuk, a długość czynnej sieci kanalizacyjnej wynosi 30,8 km. Z sieci kanalizacyjnej korzystało w 2015r. 55,9 % mieszkańców gminy.

Na terenie gminy funkcjonuje 1 oczyszczalnia ścieków.

Tabela 26: Liczba przyłączy kanalizacyjnych w jednostkach gminy, w 2016 r.

Lp.	Jednostka	Liczba przyłączy kanalizacyjnych
1.	Bodzewko Pierwsze	0
2.	Bodzewo	0
3.	Dręczewo Drugie	0
4.	Dręczewo Pierwsze	15
5.	Godurowo	0
6.	Grabonóg	109
7.	Lipie	0
8.	Michałowo	0
9.	Piaski I	10
10.	Piaski II	13
11.	Piaski III	241
12.	Piaski IV	293
13.	Piaski V	131
14.	Piaski VI	28
15.	Podrzecze	66
16.	Rębowo	41
17.	Smogorzewo	0
18.	Strzelce Małe	0
19.	Strzelce Wielkie	0
20.	Szelejewo Drugie	0
21.	Szelejewo Pierwsze	0
	GMINA	947

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Piaski, 2016 r.

Udział mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej w powiecie gostyńskim stanowi 67,05%. W porównaniu z gminą, jest to poziom wyższy o 11,15 punktów procentowych.

W jednostkach, w których nie ma sieci kanalizacyjnej mieszkańcy odprowadzają nieczystości do zbiorników bezodpływowych. W 2015 r. na terenie gminy zadeklarowanych było 798 zbiorników bezodpływowych i 45 oczyszczalni przydomowych.

3.4.3. SIEĆ GAZOWA.

W gminie znajduje się 1468 przyłączy gazu, a długość czynnej sieci wynosi 105,9 km, zapewniając możliwość wykorzystania gazu na potrzeby komunalne i grzewcze. Przez teren gminy przebiegają również gazociągi przesyłowe wysokiego ciśnienia. W 2015 r. z sieci gazowych korzystało 63,35% mieszkańców gminy.

Tabela 27: Liczba przyłączy gazowych w jednostkach gminy, w 2016 r.

Lp.	Jednostka	Liczba przyłączy gazu
1.	Bodzewko Pierwsze	14
2.	Bodzewo	78
3.	Dręczewo Drugie	24
4.	Dręczewo Pierwsze	13
5.	Godurowo	19
6.	Grabonóg	98
7.	Lipie	27
8.	Michałowo	59
9.	Piaski I	19
10.	Piaski II	22
11.	Piaski III	208
12.	Piaski IV	297
13.	Piaski V	144
14.	Piaski VI	33
15.	Podrzecze	72
16.	Rębowo	41
17.	Smogorzewo	71
18.	Strzelce Małe	29
19.	Strzelce Wielkie	51
20.	Szelejewo Drugie	57
21.	Szelejewo Pierwsze	92
	GMINA	1468

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Giny Piaski, 2016 r.

W porównaniu do powiatu gostyńskiego, w którym z sieci gazowych korzystało 62,53% mieszkańców, udział osób korzystających z sieci gazowych w gminie jest wyższy o 0,82 punkty procentowe.

3.4.4. GOSPODARKA ODPADAMI

W gminie Piaski działa składowisko odpadów komunalnych. Za odbiór i transport odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych odpowiedzialna jest firma TRANS-KOM. Na terenie gminy działa Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w Smogorzewie.

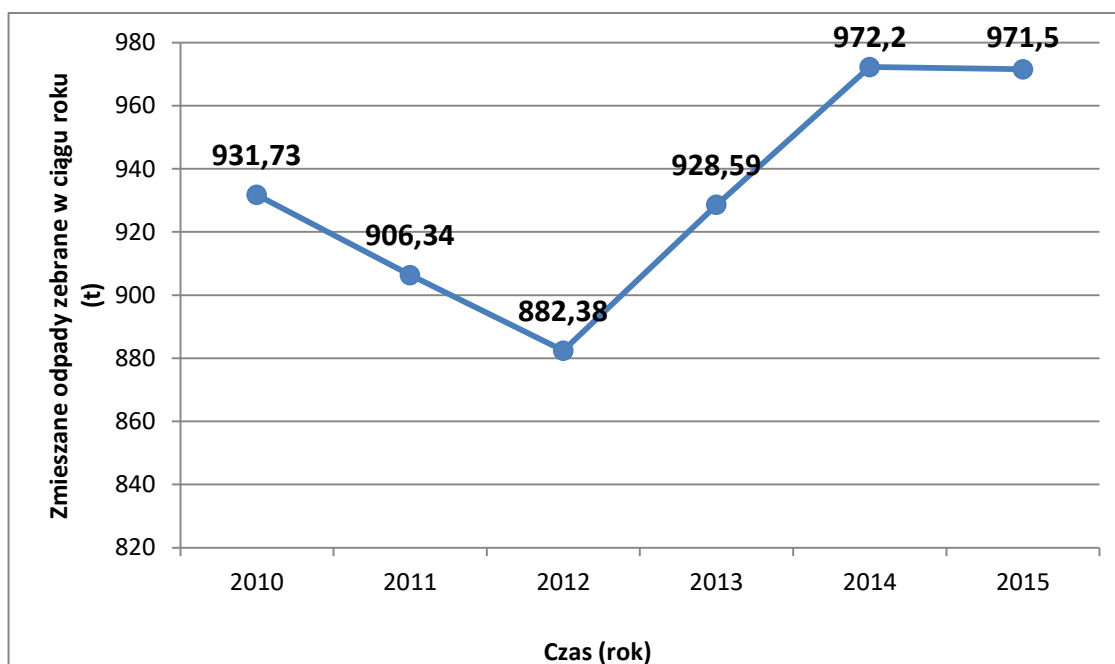
Tabela 28: Zestawienie ilości wytwarzanych odpadów przez jednego mieszkańca, na przestrzeni lat 2014- 2016.

	2014	2015	2016
Rocznie	269 kg	290 kg	263 kg
W ciągu miesiąca	21,6 kg	24 kg	21,9 kg

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Piaskach, 2016 r.

Wytworzone odpady komunalne jest to liczba odpadów stworzonych wskutek prowadzonej działalności albo bytowania. Wytworzone odpady komunalne powinny być przekazywane do wskazanych miejsc zbiórki i zagospodarowania przez wytwórców oraz obsługujące podmioty sektora komunalnego. W ten sposób możliwe jest określenie wielkości zebranych odpadów komunalnych.

Liczba zebranych ton odpadów w ciągu roku, w 2015r. to 971,5 ton odpadów, co stanowi 6,16 % wszystkich odpadów zebranych w ciągu roku w powiecie gostyńskim.

Wykres 6: Ilość zmieszanych odpadów zebranych w gminie w ciągu roku, na przestrzeni lat 2010-2015.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Ilość wytwarzanych odpadów w gminie stale rośnie. W 2016r. wytworzono 2,3 tys. ton odpadów, co stanowi najwyższy poziom na przestrzeni 6 ostatnich lat.

W 2016 r. Gmina Piaski osiągnęła poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła 37,14 %. Wymagany zgodnie z rozporządzeniem poziom recyklingu na 2016 r. wynosił 18 %. W gminie został osiągnięty ponad dwukrotnie wyższy wynik.

3.4.5. ZASOBY MIESZKANIOWE

Wśród zasobów mieszkaniowych gminy (komunalnych) znajdują się 43 mieszkania oraz 2 lokale socjalne. W ogólnych zasobach mieszkaniowych w gminie znajduje się 2218 mieszkań i 10322 izb. Przeciętna powierzchnia mieszkania w gminie Piaski to 102,61m², a na jedno mieszkanie przypadają średnio 4 osoby.

Tabela 29: Zestawienie danych dotyczących zasobów mieszkaniowych według wybranych wskaźników w gminie i powiecie w 2016 r.

Wskaźnik	Gmina	Powiat
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (m ²)	102,61	92,08
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (m ²)	26,37	25,74
mieszkania na 1000 mieszkańców (szt./ 1000 mieszkańców)	257,33	279,60
przeciętna liczba izb w 1 mieszkaniu	4,65	4,43
przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie	3,89	3,58
przeciętna liczba osób na 1 izbę	0,84	0,81

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Piaskach, 2016 r.

Prawie wszystkie mieszkania (98,6 %) na terenie gminy posiadają dostęp do sieci wodociągowej. Nieco gorzej wygląda dostęp do łazienek i centralnego ogrzewania, jednakże udział mieszkań wyposażonych w instalacje techniczno- sanitarne stale rośnie. Od 2010 r. do 2015 r. udział mieszkań wyposażonych w łazienki wzrósł o 0,3 pp, a wyposażonych w centralne ogrzewanie wzrósł o 0,5 pp.

Tabela 30: Udział mieszkań wyposażonych w instalacje techniczno- sanitarne, w Gminie Piaski w latach 2010- 2015.

Udział mieszkań wyposażonych w instalacje techniczno - sanitarne (%)	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Wodociąg	98,5	98,5	98,5	98,5	98,5	98,6
Łazienka	90,8	90,9	90,9	91,0	91,0	91,1
Centralne ogrzewanie	82,5	82,6	82,7	82,8	82,9	83,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

3.5. ANALIZA SFERY ŚRODOWISKOWEJ

3.5.1. TERENY CHRONIONE

Na terenie gminy funkcjonuje Ekologiczny System Obszarów Chronionych (ESOCh)², w ramach którego wyznaczono m.in.: Krzywińsko – Osiecki Obszar Chronionego Krajobrazu.

Tabela 31: Obszary chronione na terenie Gminy Piaski, w 2016 r.

Lp.	Jednostka	Obszar prawnie chroniony
1.	Bodzewko Pierwsze	rezerwat Bodzewko
2.	Bodzewo	-
3.	Drzęczewo Pierwsze	Krzywińsko- Osiecki Obszar Chronionego Krajobrazu wraz z zadrzewieniami gen. Dezyderego Chłapowskiego i kompleksem leśnym Osieczna- Góra
4.	Drzęczewo Drugie	
5.	Godurowo	
6.	Grabonóg	-
7.	Lipie	-
8.	Michałowo	-
9.	Piaski I	Krzywińsko Osiecki Obszar Chronionego Krajobrazu
10.	Piaski II	
11.	Piaski III	-
12.	Piaski IV	-
13.	Piaski V	-
14.	Piaski VI	-
15.	Podrzecze	-
16.	Rębowo	-
17.	Smogorzewo	Krzywińsko Osiecki Obszar Chronionego Krajobrazu
18.	Strzelce Małe	-
19.	Strzelce Wielkie	-
20.	Szelejewo Drugie	-
21.	Szelejewo Pierwsze	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Piaski, 2016 r.

² Koncepcja Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych powstała w 1975 r. w Instytucie Kształtowania Środowiska, opiera się o zasady funkcjonowania ekosystemów i zwraca uwagę na konieczność tworzenia powiązań przestrzennych, tzw. korytarzy ekologicznych, czyli obszarów umożliwiających migrację roślin, zwierząt lub grzybów. Korytarze ekologiczne dają także możliwość schronienia i dostępu do pokarmu.

3.5.2. GLEBY

Warunki glebowe w gminie należy uznać za dobre. Grunty orne zajmują blisko $\frac{3}{4}$ ogólnej powierzchni gminy. Większość z nich to gleby wysokich klas bonitacyjnych (kl. II – III b). Przeważają gleby brunatne właściwe i wylugowane oraz lokalnie czarne ziemie, wytworzone z glin i piasków gliniastych mocnych. Bardziej zróżnicowane są gleby w dolinach rzek i cieków, zajęte przez użytki zielone.

3.5.3. ZŁOŻA NATURALNE

W gminie wyznaczono obszary górnicze dotyczące wydobycia kruszywa naturalnego (piaski, żwiry) na terenie jednostki analitycznej Smogorzewo, o łącznej powierzchni 22 670 m², które są obecnie wydobywane.

3.5.4. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE

Zasoby wód podziemnych w rejonie Piasków należą do Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 308 – zbiornika między morenowego rzeki Kani. Ze względu na możliwość zanieczyszczenia zbiorniki wód czwartorzędowych, w których poszczególne poziomy wodonośne bardzo często posiadają kontakt hydrauliczny wymagają szczególnej ochrony. Obszarem najwyższej ochrony (ONO) jest prawie cały obszar gminy.

Dla ujęć wody w Strzelcach Wielkich, Podrzeczu i Smogorzewie wyznaczono strefy ochrony sanitarnej bezpośredniej, pośredniej wewnętrznej i pośredniej zewnętrznej. Natomiast dla pozostałych funkcjonujących na terenie gminy ujęć w Bodzewie, Bodzewku Pierwszym, Stefanowie i Drzęczewie Pierwszym nie wyznaczono stref ochronnych.

Na terenie gminy nie ma wód stojących – jezior. Istnieją jedynie niewielkie zbiorniki wodne, charakterystyczne dla strefy marginalnej oraz niewielkie zbiorniki sztuczne.

3.5.5. JAKOŚĆ POWIETRZA

W gminie stale zwiększa się udział zanieczyszczeń komunikacyjnych. Rozwój przemysłu samochodowego znacząco przyczynił się do zwiększenia emisji substancji gazowych do powietrza. W gminie największe znaczenie, w związku z zanieczyszczaniem powietrza przez spaliny samochodowe, ma droga krajowa nr 12 oraz drogi powiatowe.

Na terenie gminy nie ma zakładów, które spalają paliwa w celach energetycznych oraz brak jest dużych zakładów przemysłowych, dlatego też emisja substancji gazowych, takich jak SO₂, NO₂ i CO minimalna.

Znaczący jest udział emisji pyłu, spowodowany głównie przez Gorzelnie w Smogorzewie, Hodowlę Roślin w Szelejewie oraz Zespół Szkół Rolniczych w Grabonogu. Główny problem w zakresie jakości powietrza stanowią ponadnormatywne stężenia pyłu PM₁₀, występujące przede wszystkim w okresie grzewczym.

Według norm jakości powietrza określonych w dyrektywach Parlamentu Europejskiego i Rady UE, średnioroczny poziom dopuszczalny dla stężenia pyłów PM₁₀ wynosi 40 µg/m³, a dla PM_{2,5} wynosi 25 µg/m³. Średnioroczne zanieczyszczenie pyłem PM₁₀ w gminie Piaski wynosi od 20 do 35 µg/m³, a zanieczyszczenie pyłem PM_{2,5} wynosi od 15 do 25 µg/m³. Gmina Piaski, jak i cały powiat gostyński znajduje się w klasie B, czyli na poziomie zanieczyszczenia przekraczającego poziom dopuszczalny, lecz nie przekraczający poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji.

Wpływ na jakość powietrza w gminie mają także zanieczyszczenia związane z działalnością zakładów znajdujących się w niedalekim sąsiedztwie na terenie Gostynia, np. cukrowni, mleczarni i huty szkła.

3.5.6. HAŁAS

Wraz z rozwojem gminy Piaski dotyczącym sieci infrastruktury technicznej oraz postępującej urbanizacji, wzrasta problem zagrożenia hałasem. Gwałtowny rozwój motoryzacji, a tym samym wzrost natężenia ruchu drogowego (w tym pojazdów

ciężarowych) powoduje wzrost poziomu hałasu. Jest on najwyższy w okolicach drogi krajowej nr 12 Leszno- Jarocin, oraz w niewielkich zasięgach, w centrach miejscowości na obszarze całej gminy.

3.6. PODSUMOWANIE DIAGNOZY STANU

Przeprowadzona diagnoza stanu rozwoju społeczno – gospodarczego pozwoliła wyróżnić występujące na terenie gminy Piaski problemy, które zostały wskazane według analizowanych sfer w poniższej tabeli.

TABELA 32: PROBLEMY WYSTĘPUJĄCE W GMINIE PIASKI W ANALIZOWANYCH SFERACH.

Sfera	Występujące problemy
Spoleczna	<ul style="list-style-type: none"> - powolne starzenie się społeczeństwa - słaba integracja mieszkańców - spadek urodzeń żywych - odpływ ludności - duży odsetek bezrobotnych kobiet i osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie osób bezrobotnych - duży odsetek bezrobotnych kobiet niepodjęających zatrudnienia po urodzeniu dziecka - duży odsetek bezrobotnych po 50 roku życia - niewystarczająca liczba miejsc oferowanych w przedszkolach - niski poziom wykształcenia mieszkańców - dużo dzieci i młodzieży objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną
Gospodarcza	<ul style="list-style-type: none"> - malejąca liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej
Przestrzenno-funkcjonalna	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczająca liczba obiektów użyteczności publicznej
Techniczna	<ul style="list-style-type: none"> - nieuregulowana gospodarka wodno – ściekowa w części obszaru gminy - rosnąca tendencja ilości wytwarzanych odpadów - duża liczba budynków w złym stanie technicznym
Środowiskowa	<ul style="list-style-type: none"> - podwyższony poziom stężenia zanieczyszczenie powietrza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Piaski oraz danych z GUS.

4. WYNIKI PRZEPROWADZONYCH ANKIET

Aby poznać opinię lokalnej społeczności dotyczącą stanu rozwoju społeczno – gospodarczego gminy Piaski przygotowano ok. 200 sztuk ankiet, które rozdysponowano na terenie całej gminy oraz zamieszczono do pobrania na stronie internetowej gminy, które można było wypełniać od 10 do 31 sierpnia 2017 r. W odpowiedzi nadeszło 142 wypełnionych kwestionariuszy.

Postawione w badaniu pytania dotyczyły występujących w całej gminie problemów społecznych, rozwoju szeroko rozumianej infrastruktury i przestrzeni gminy, jak również stanu środowiska. Ankietowani zostali również poproszeni o wskazanie najważniejszych zagadnień, na które powinno się zwrócić szczególną uwagę, aby zwiększyć jakość życia mieszkańców.

Pośród 142 respondentów 77% stanowili mieszkańcy gminy, 32% ankietowanych wykonywało pracę na terenie gminy, a 30% badanych zadeklarowało, że spędzają na jej obszarze wolny czas.

W pierwszej części ankiety respondenci zostali poproszeni o dokonanie oceny skali występowania na terenie gminy poszczególnych problemów społecznych. Osoby wypełniające ankietę mogły dokonać wyboru spośród czterech możliwych odpowiedzi:

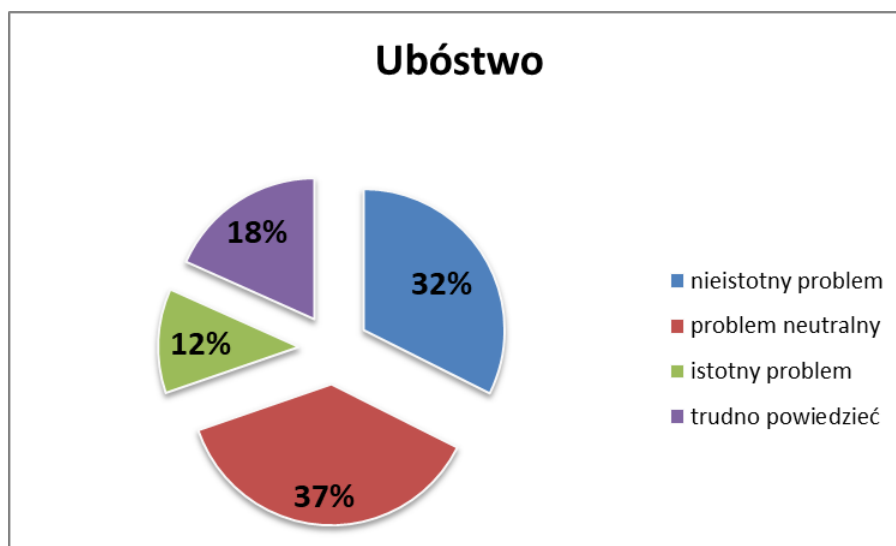
- „nieistotny problem”,
- „problem neutralny”,
- „istotny problem”,
- „trudno powiedzieć”.

Respondenci wskazali, że „istotne” problemy społeczne w gminie stanowiły:

1. Niedostateczny poziom uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym i kulturalnym- 58% ankietowanych,
2. Słaba aktywność i integracja społeczna mieszkańców- 55% ankietowanych,
3. Patologie (alkoholizm i narkomania)- 43% ankietowanych,
4. Starzenie się społeczeństwa- 38% ankietowanych,

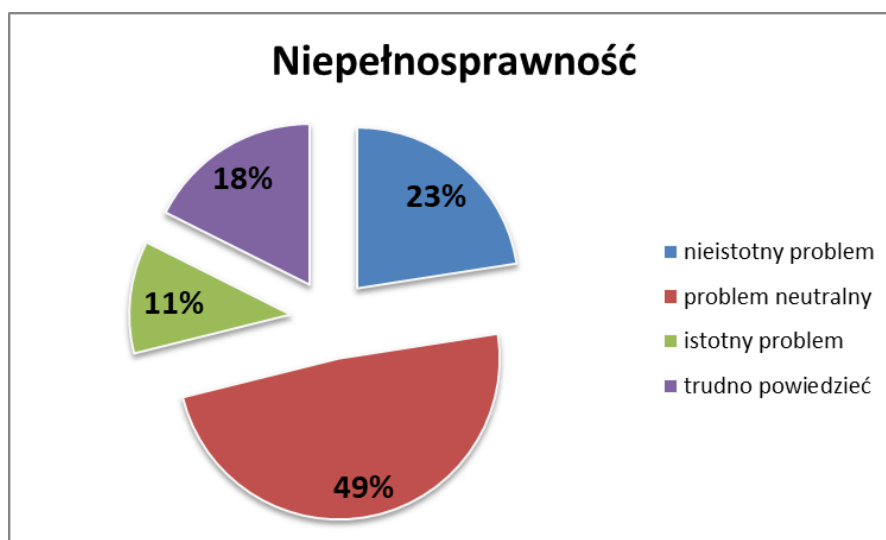
5. Bezrobocie- 25% ankietowanych.

Pozostałe problemy uznano głównie za „neutralne” lub „nieistotne”, które szczegółowo zostały przedstawione na poniższych wykresach.

Wykres 7: Problem ubóstwa w gminie Piaski.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań społecznych, 2017 r

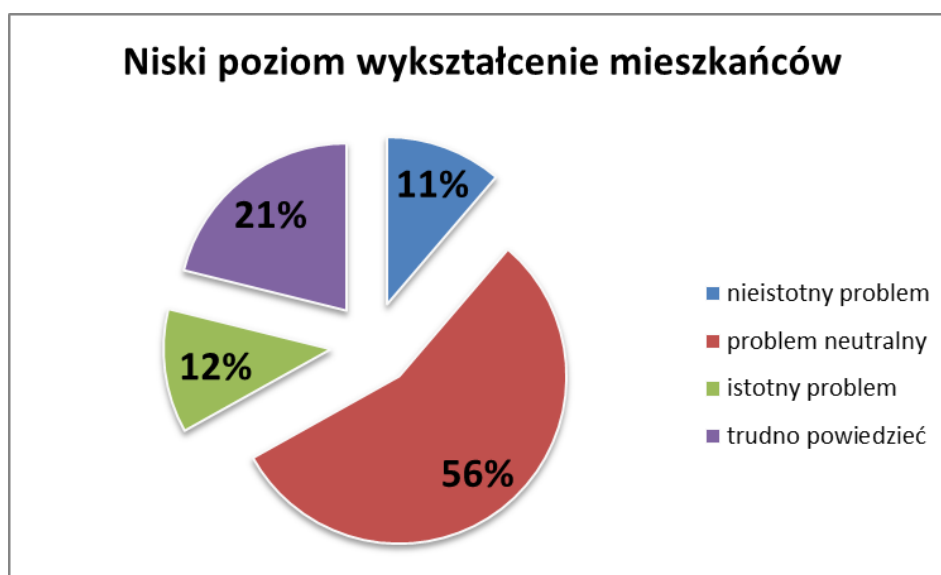
Wykres 8: Problem niepełnosprawności w gminie Piaski.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań społecznych, 2017 r.

Wykres 9: Problem niskiego poziomu bezpieczeństwa w gminie Piaski.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań społecznych, 2017 r.

Wykres 10: Problem niskiego poziomu wykształcenia mieszkańców gminy Piaski.

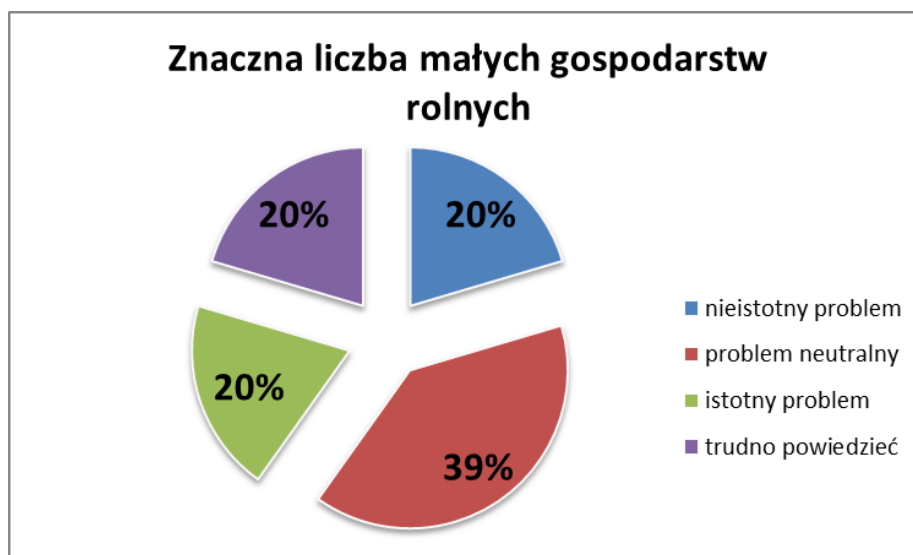
Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań społecznych, 2017 r.

Następnie respondenci wskazali jako „istotne”, następujące problemy dotyczące ogólnej kondycji gospodarczej w gminie:

1. Brak inwestorów- 32% badanych,
2. Niedostateczne wsparcie dla przedsiębiorstw- 32% badanych,
3. Słaba kondycja lokalnych gospodarstw rolnych- 31% badanych,

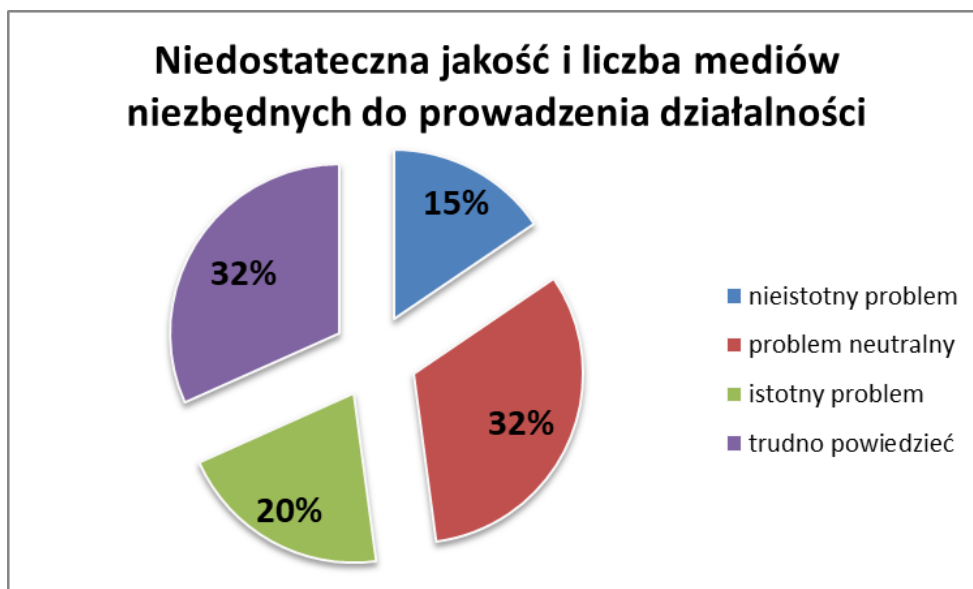
4. Brak uzbrojonych terenów inwestycyjnych- 28% badanych.

Pozostałe problemy uznano za neutralne, które w celu zobrazowania opinii ankietowanych zamieszczono na poniższych wykresach.

Wykres 11: Problem znacznej liczby małych gospodarstw rolnych w gminie Piaski.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań społecznych, 2017 r.

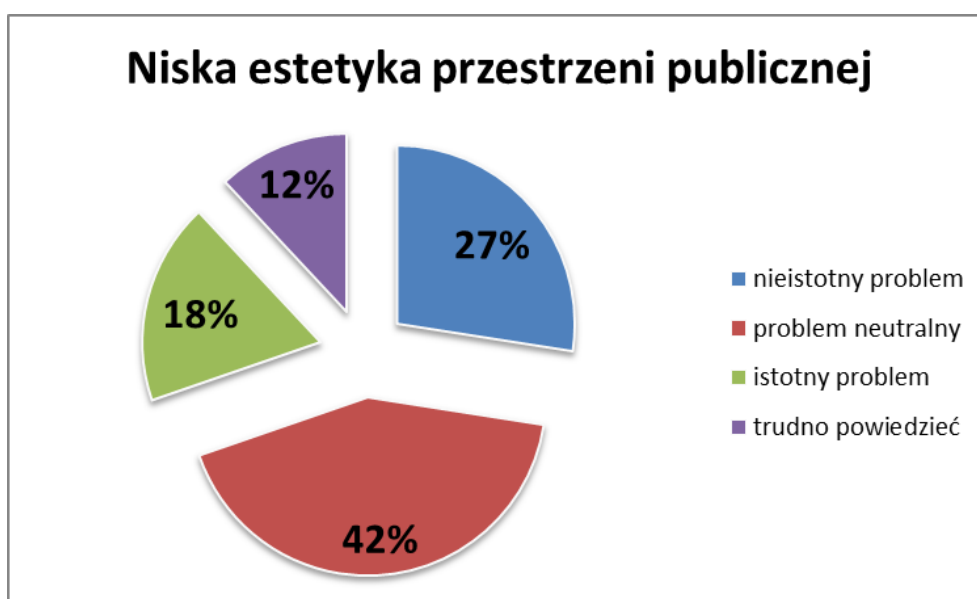
Wykres 12: Problem niedostatecznej jakości i liczby mediów niezbędnych do prowadzenia działalności w gminie Piaski.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań społecznych, 2017 r.

Kolejne pytanie dotyczyło stanu przestrzeni gminy. Respondenci określili jako „istotne” następujące problemy:

1. Niedostateczna infrastruktura drogowa (w tym brak dróg rowerowych)- 56% osób ankietowanych,
2. Niedostateczne rozwiązania związane z bezpieczeństwem drogowym (przejścia dla pieszych, skrzyżowania)- 44% osób ankietowanych,
3. Niedostateczna ilość i jakość oświetlenia drogowego- 39% osób ankietowanych,
4. Niedostateczna ilość i stan terenów rekreacyjno – wypoczynkowych- 37% osób ankietowanych,
5. Niedostateczna ilość podstawowych mediów (kanalizacja, wodociągi, gaz sieciowy)- 35% osób ankietowanych,
6. Bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych- 33% ankietowanych.

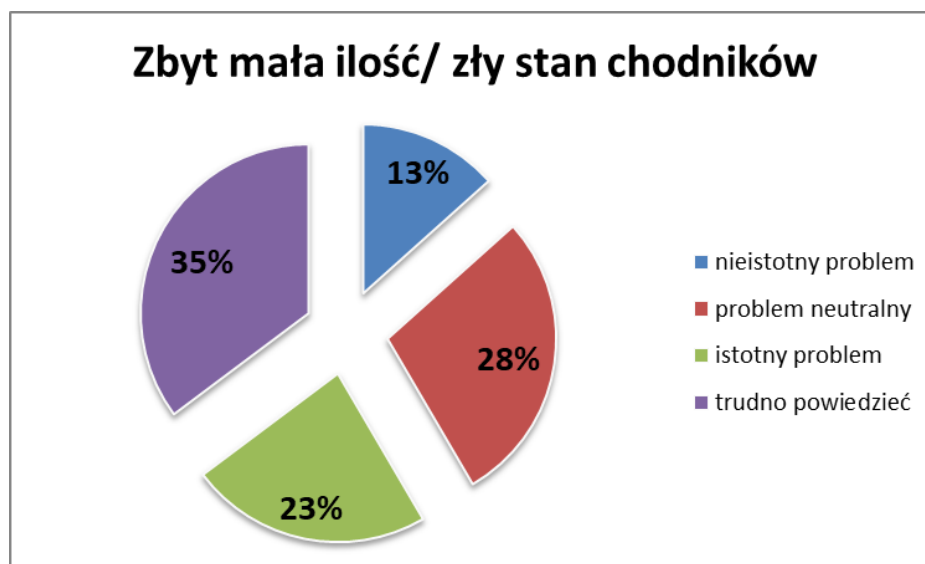
Natomiast niska estetyka gminy została określona głównie jako „problem neutralny” - 42% osób ankietowanych.

Wykres 13: Problem niskiej estetyki przestrzeni publicznej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań społecznych, 2017 r.

Ostatnie pytanie z tego zakresu odnoszące się do złego stanu/ ilości chodników sprawiło 35% respondentów pewne trudności w ocenie, a pozostałe odpowiedzi cechowały się zróżnicowaniem, przez co nie można było jednoznacznie określić stanowiska ankietowanych.

Wykres 14: Problem zbyt małej ilości/ złego stanu chodników w gminie Piaski.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań społecznych, 2017 r.

Następne pytanie dotyczyło oceny stanu środowiska w gminie. W opinii ankietowanych istotne problemy w gminie dotyczą następujących zjawisk:

1. Niska świadomość ekologiczna mieszkańców- 59% respondentów,
2. Zanieczyszczenia powietrza przez nieefektywne i stare systemy grzewcze- 50% respondentów,
3. Zanieczyszczonych cieków wodnych- 37% respondentów,
4. Znacznej ilości „dzikich wysypisk śmieci”- 36% respondentów.

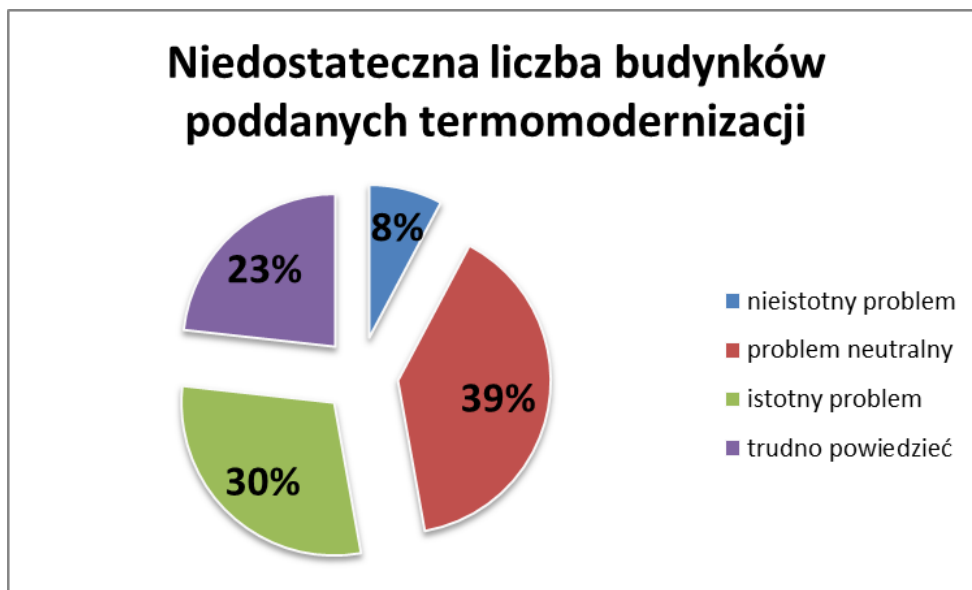
Następujące problemy dotyczące środowiska zostały ocenione głównie jako „neutralne problemy”:

1. Hałas przekraczający normy- 41% ankietowanych,
2. Niedostateczna liczba kontenerów na odpady- 35% ankietowanych,

Ostatnie pytanie w pierwszej części ankiety dotyczyło sfery technicznej gminy Piaski. Z opinii ankietowanych wynika, że tylko jeden problem ze wskazanego zakresu należało uważać za „istotny”:

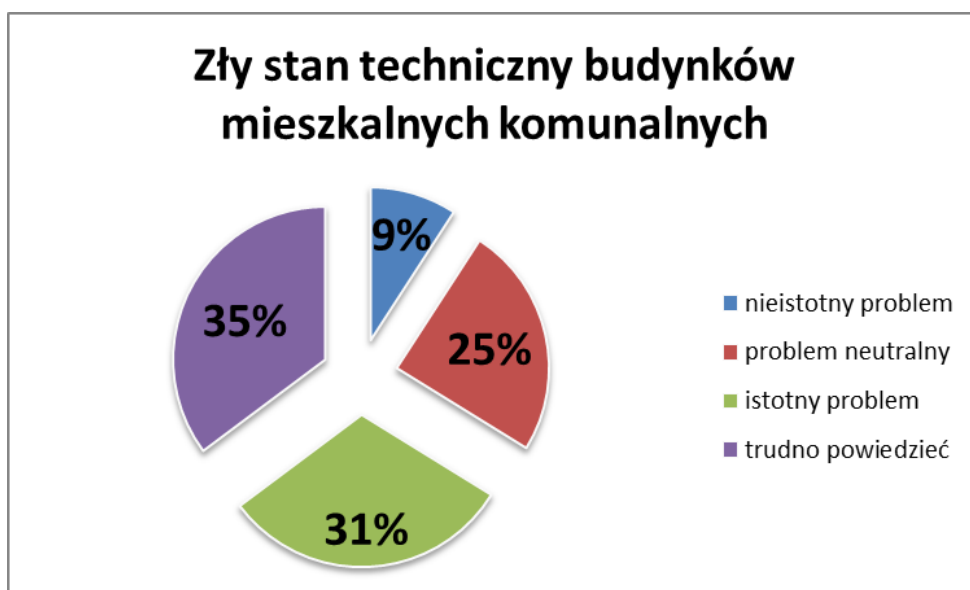
- Niedostateczne rozwiązania techniczne umożliwiające efektywne korzystanie z obiektów budowlanych np. dla niepełnosprawnych- na które wskazało 44% badanych,

Pozostałe problemy zostały uznane za „neutralne” lub „nieistotne”, co zobrazowano na poniższych wykresach.

Wykres 15: Problem niedostatecznej liczby budynków poddanych termomodernizacji.

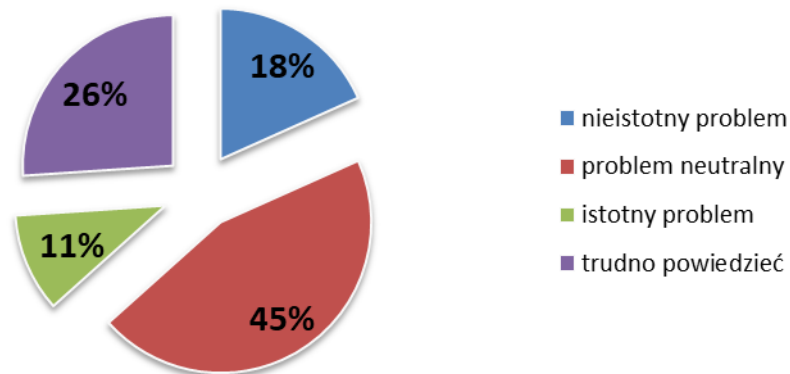
Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań społecznych, 2017 r.

Wykres 16: Problem złego stanu technicznego budynków mieszkalnych komunalnych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań społecznych, 2017 r.

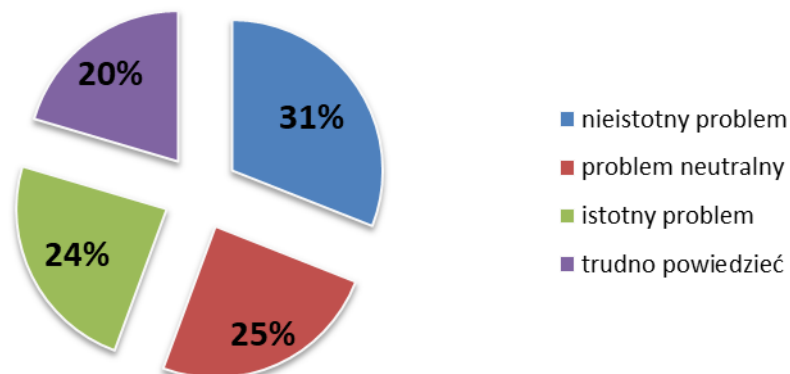
Zły stan budynków mieszkalnych spółdzielczych i prywatnych

Wykres 17: Problem złego stanu budynków mieszkalnych spółdzielczych i prywatnych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań społecznych, 2017 r.

Zły stan zasobów historycznych, zabytkowych i kulturowych

Wykres 18: Problem złego stanu zasobów historycznych, zabytkowych i kulturowych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań społecznych, 2017 r.

W drugiej części ankiety respondenci zostali poproszeni o określenie innych niewystępujących w kwestionariuszu zagadnień problemowych. Osoby ankietowane wskazały następujące kwestie:

1. Zły stan ścieżek rowerowych.
2. Potrzeba utworzenia bezpiecznej drogi do szkoły oraz budowy placu zabaw na boczniczy kolejowej w Bodzewku Pierwszym.
3. Brak wyposażenia do aktywnego wypoczynku oraz miejsc spotkań dla młodzieży czy osób starszych.
4. Modernizacja Domu Strażaka w Piaskach.

Należy zauważyć, że udzielane przez ankietowanych odpowiedzi cechowała znacząca różnorodność, jednakże w wielu ważnych kwestiach odpowiedzi zostały udzielane w jednakowy sposób. Dane z wyników przeprowadzonych ankiet stanowiły bardzo ważny element wpływający na proces opracowywania niniejszego Programu Rewitalizacji.

5. WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020* obszar zdegradowany to obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy, który jest spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk **społecznych**, współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w **co najmniej jednej** dodatkowej sferze. Na tej podstawie w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Piaski w pierwszej kolejności dokonano analizy wskaźnikowej sfery społecznej metodą Perkala, a po uzyskaniu wyników przydzielono jednostki analityczne do jednej z trzech klas (rozdz. 5 pkt 1) *Metodologia wyznaczenia obszarów zdegradowanych*). Następnie przeprowadzono analizę pozostałych stref, w celu wyznaczenia jednostek analitycznych, na których obszarze występują zjawiska kryzysowe.

5.1. METODOLOGIA WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

W celu przeprowadzenia analizy natężenia zjawisk kryzysowych w poszczególnych jednostkach Gminy Piaski opracowano zestaw wskaźników w sferze społecznej oraz gospodarczej, przestrzenno – funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej.

Tabela 33: Zestawienie wskaźników zastosowanych do wyznaczenia natężenia zjawisk kryzysowych w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Piaski.

Sfera	Zjawiska kryzysowe	Wskaźniki	Stymulanta/ destymulanta
Społeczna	Bezrobocie	Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej (os./100 mieszkańców),	Destymulanta
	Ubóstwo	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej (os./100 mieszkańców),	Destymulanta
	Niska aktywność społeczna mieszkańców	Liczba organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców danej jednostki (szt./100 mieszkańców),	Stymulanta
	Problemy edukacyjno-rozwojowe dzieci i młodzieży	Liczba dzieci objętych pomocą psychologiczno- pedagogiczną na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej (os./100 mieszkańców),	Destymulanta
Gospodarcza	Niska przedsiębiorczość mieszkańców	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej (szt./100 mieszkańców),	Stymulanta
Przestrzenno-funkcjonalna	Niewystarczające możliwości dostępu do miejsc przestrzeni publicznej (infrastruktury społecznej, gruntów leśnych, zadrzewień i zakrzewień, terenów publicznych)	Liczba obiektów infrastruktury społecznej na 100 mieszkańców jednostki analitycznej (szt./100 mieszkańców),	Stymulanta
		Liczba osób na 1 ha powierzchni gruntów leśnych, zadrzewień i zakrzewień danej jednostki analitycznej (os./ha),	Destymulanta
		Liczba terenów publicznych ³ na 100 mieszkańców jednostki analitycznej (szt./100 mieszkańców),	Stymulanta
Techniczna	Problemy techniczne gospodarki ściekowej	Liczba przyłączy kanalizacyjnych przypadających na 100 mieszkańców jednostki analitycznej (szt./ 100 os.),	Stymulanta

³ Na potrzeby niniejszego LPR przez tereny publiczne należy rozumieć dostępne dla społeczeństwa miejsca takie jak: skwery, place, parki i ogrody

Środowiskowa	Zanieczyszczenie środowiska	Liczba zbiorników bezodpływowych w przeliczeniu na 100 gospodarstw domowych w danej jednostce analitycznej (szt./ 100 gospodarstw domowych),	Destymulanta
		Liczba budynków pokrytych płytami azbestowo- cementowymi w przeliczeniu na 100 gospodarstw domowych w danej jednostce analitycznej (szt./ 100 gospodarstw domowych).	Destymulanta

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Piaski oraz danych z GUS.

Powyższe wskaźniki posłużyły w niniejszym rozdziale do wyznaczenia obszaru zdegradowanego. Aby obiektywnie porównać jednostki analityczne podlegające diagnozie, a tym samym precyzyjne i jednoznaczne wskazać obszary wymagające interwencji zastosowano wskaźnik Perkala. Jest to jedna z metod porządkowania liniowego charakteryzująca się układaniem obiektów w kolejności, co pozwala porównywać badane obiekty i hierarchizować je względem siebie⁴. Wcześniej jednak konieczna była standaryzacja zmiennych, w celu eliminacji jednostek miary i wyrównania wartości zmiennych. Standaryzacja zmiennych została dokonana zgodnie ze wzorami:

$$Z_{ik} = \frac{X_{ik} - \bar{X}_k}{S_k} \text{ dla stymulant}^5$$

$$Z_{ik} = - \frac{X_{ik} - \bar{X}_k}{S_k} \text{ dla destymulant}^6$$

Gdzie:

Z_{ik} – standaryzowana wartość k-tej zmiennej w i-tej jednostce,

X_{ik} - wartość cechy k w badanej jednostce przestrzennej i,

\bar{X}_k – średnia arytmetyczna k-tej zmiennej,

S_k – odchylenie standardowe k-tej zmiennej.

⁴ Parysek, J. J., Wojtasiewicz L., 1979. Metody analizy regionalnej i metody planowania regionalnego, Studia KPZK PAN, t. 69, Państwowe Wydawn. Nauk.

⁵ Stymulanty to zmienne, których **rosnące** wartości są oceniane pozytywnie z punktu widzenia danego zjawiska.

⁶ Destymulanty to zmienne, których **malejące** wartości są oceniane pozytywnie z punktu widzenia danego zjawiska.

W ten sposób uzyskane zestandaryzowane zmienne tworzą macierz zmiennych opisujących wszystkie 21 jednostek analitycznych. Kolejnym krokiem było obliczenie wskaźnika Perkala według wzoru:

$$WP = \frac{1}{n} \sum_{k=1}^n y'_{ij}$$

Gdzie:

WP – wskaźnik Perkala,

n – ilość obiektów,

y'_{ij} – standaryzowana wartość j-tej cechy w i-tym obiekcie, po standaryzacji

Na podstawie uzyskanych wartości syntetycznego miernika Perkala przeprowadzono klasyfikację jednostek analitycznych w Gminie Piaski ze względu na poziom rozwoju społeczno - gospodarczego. Podstawą uzyskania klasy są przedziały, jakie przyjmuje wskaźnik w oparciu o średnią arytmetyczną i odchylenie standardowe. Klasy badanych obiektów uzyskuje się, wykorzystując następujący schemat⁷:

Klasa	Przedział	Poziom rozwoju
I	$WP > \sum \bar{X} + \frac{s}{2}$	bardzo dobry
II	$\sum \bar{X} + \frac{s}{2} > WP > \sum \bar{X} - \frac{s}{2}$	przeciętny
III	$WP < \sum \bar{X} - \frac{s}{2}$	niedostateczny

Kolorem zielonym znaczone obszary, dla których wskaźnik przyjął wartość większą niż wartość sumy średniej arytmetycznej i połowy odchylenia standardowego. Kolorem żółtym oznaczono jednostki analityczne, dla których wskaźnik przyjął wartość w przedziale pomiędzy

⁷ Pluta W., 1986. Wielowymiarowa analiza porównawcza w modelowaniu ekonometrycznym, PWN, Warszawa.

sumą średniej arytmetycznej i połowy odchylenia standardowego oraz różnicą średniej arytmetycznej i połowy odchylenia standardowego. Wartości, dla których wskaźnik Perkala jest mniejszy od wartości różnicy średniej i połowy odchylenia standardowego oznaczono kolorem czerwonym.

5.2. SFERA SPOŁECZNA

Tabela 34: Wartości wskaźnika Perkala dla poszczególnych jednostek analitycznych w sferze społecznej.

Jednostka	Liczba ludności	Bezrobocie			Pomoc społeczna			Organizacje pozarządowe			Pomoc psychologiczno- pedagogiczna dla dzieci i młodzieży			Wskaźnik Perkala
		Liczba osób bezrobotnych (os.)	Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców (os./100 mieszkańców)	Wartość standaryzowana	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej (os.)	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców (os./100 mieszkańców)	Wartość standaryzowana	Liczba organizacji pozarządowych (szt.)	Liczba organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców (szt./100 mieszkańców)	Wartość standaryzowana	Liczba dzieci i młodzieży objętych pomocą psychologiczno- pedagogiczną (os.)	Liczba dzieci i młodzieży objętych pomocą psychologiczno- pedagogiczną na 100 mieszkańców (os./100 mieszkańców)	Wartość standaryzowana	
Bodzewko Pierwsze	202	1	0,4950	0,8139	11	5,4455	-1,3872	0	0,0000	-0,7473	20	9,9010	-1,0430	-0,5909
Bodzewo	704	28	3,9773	-0,6880	39	5,5398	-1,4376	1	0,1420	-0,1509	109	15,4830	-2,8483	-1,2812
Drżęczewo Drugie	234	1	0,4274	0,8431	8	3,4188	-0,3026	1	0,4274	1,0469	25	10,6838	-1,2961	0,0728
Drżęczewo Pierwsze	129	8	6,2016	-1,6474	0	0,0000	1,5269	0	0,0000	-0,7473	4	3,1008	1,1563	0,0721
Godurowo	175	1	0,5714	0,7810	7	4,0000	-0,6136	0	0,0000	-0,7473	9	5,1429	0,4959	-0,0210
Grabonóg	564	9	1,5957	0,3392	15	2,6596	0,1037	2	0,3546	0,7415	46	8,1560	-0,4786	0,1764
Lipie	274	1	0,3650	0,8700	9	3,2847	-0,2309	0	0,0000	-0,7473	20	7,2993	-0,2016	-0,0774
Michałowo	371	5	1,3477	0,4462	11	2,9650	-0,0598	1	0,2695	0,3844	18	4,8518	0,5900	0,3402
Piaski I	117	1	0,8547	0,6588	1	0,8547	1,0695	1	0,8547	2,8410	7	5,9829	0,2242	1,1984
Piaski II	109	0	0,0000	1,0274	0	0,0000	1,5269	0	0,0000	-0,7473	3	2,7523	1,2690	0,7690
Piaski III	1006	55	5,4672	-1,3306	59	5,8648	-1,6116	1	0,0994	-0,3299	88	8,7475	-0,6699	-0,9855
Piaski IV	1238	30	2,4233	-0,0177	26	2,1002	0,4030	3	0,2423	0,2701	81	6,5428	0,0431	0,1746
Piaski V	627	12	1,9139	0,2020	11	1,7544	0,5880	1	0,1595	-0,0777	36	5,7416	0,3022	0,2536
Piaski VI	139	4	2,8777	-0,2137	6	4,3165	-0,7830	1	0,7194	2,2731	7	5,0360	0,5304	0,4517
Podrzeczce	317	4	1,2618	0,4832	2	0,6309	1,1892	0	0,0000	-0,7473	10	3,1546	1,1389	0,5160
Rębowo	245	16	6,5306	-1,7893	1	0,4082	1,3084	0	0,0000	-0,7473	2	0,8163	1,8951	0,1668
Smogorzewo	512	10	1,9531	0,1850	5	0,9766	1,0043	0	0,0000	-0,7473	37	7,2266	-0,1780	0,0660
Strzelce Małe	179	1	0,5587	0,7865	5	2,7933	0,0321	0	0,0000	-0,7473	13	7,2626	-0,1897	-0,0296
Strzelce Wielkie	362	4	1,1050	0,5509	21	5,8011	-1,5775	1	0,2762	0,4125	22	6,0773	0,1936	-0,1051
Szelejewo Drugie	679	11	1,6200	0,3287	26	3,8292	-0,5222	0	0,0000	-0,7473	54	7,9529	-0,4129	-0,3384
Szelejewo Pierwsze	519	44	8,4778	-2,6291	17	3,2755	-0,2260	1	0,1927	0,0617	43	8,2852	-0,5204	-0,8285
Gmina	8702	246	2,8269	-0,1918	280	3,2177	-0,1950	14	0,1609	-0,0718	654	7,5155	-0,2715	-0,1825
Średnia			2,3821			2,8533			0,1780			6,6760		0,0000*
Odchylenie standardowe			2,3185			1,8687			0,2382			3,0920		0,5590

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Piaski, 2016 r.

* Wartość średniej nie jest zerowa lecz z powodu bardzo małych wielkości konieczne byłoby rozwinięcie wartości średniej do 16 miejsc po przecinku. Taka sama sytuacja występuje również w przypadku wartości średniej w pozostałych analizowanych tabelach (tab.33- 37).

5.3. SFERA GOSPODARCZA

Tabela 35: Wartości wskaźnika Perkala dla poszczególnych jednostek analitycznych w sferze gospodarczej.

Jednostka	Liczba ludności (os.)	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (szt.)	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców (szt./100 mieszkańców)	Wartość standaryzowana	Wskaźnik Perkala
Bodzewko Pierwsze	202	14	6,9307	-0,1955	-0,1955
Bodzewo	704	26	3,6932	-0,5054	-0,5054
Dręczewo Drugie	234	4	1,7094	-0,6954	-0,6954
Dręczewo Pierwsze	129	13	10,0775	0,1058	0,1058
Godurowo	175	8	4,5714	-0,4213	-0,4213
Grabonóg	564	35	6,2057	-0,2649	-0,2649
Lipie	274	12	4,3796	-0,4397	-0,4397
Michałowo	371	18	4,8518	-0,3945	-0,3945
Piaski I	117	42	35,8974	2,5778	2,5778
Piaski II	109	30	27,5229	1,7760	1,7760
Piaski III	1006	35	3,4791	-0,5259	-0,5259
Piaski IV	1238	71	5,7351	-0,3099	-0,3099
Piaski V	627	43	6,8581	-0,2024	-0,2024
Piaski VI	139	53	38,1295	2,7915	2,7915
Podrzecze	317	13	4,1009	-0,4664	-0,4664
Rębowo	245	8	3,2653	-0,5464	-0,5464
Smogorzewo	512	17	3,3203	-0,5411	-0,5411
Strzelce Małe	179	8	4,4693	-0,4311	-0,4311
Strzelce Wielkie	362	21	5,8011	-0,3036	-0,3036
Szelejewo Drugie	679	19	2,7982	-0,5911	-0,5911
Szelejewo Pierwsze	519	24	4,6243	-0,4163	-0,4163
Gmina	8702	514	5,9067	-0,2935	-0,2935
Średnia				8,9724	0,0000
Odchylenie standardowe				10,4450	1,0000

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Piaski, 2016 r.

5.4. SFERA PRZESTRZENNO- FUNKcjONALNA

Tabela 36: Wartości wskaźnika Perkala dla poszczególnych jednostek analitycznych w sferze przestrzenno- funkcjonalnej.

Jednostka	Liczba ludności (os.)	Liczba obiektów infrastruktury społecznej (szt.)	Liczba obiektów infrastruktury społecznej na 100 mieszkańców jednostki analitycznej (szt./100 mieszkańców)	Wartość standaryzowana	Powierzchnia gruntów leśnych, zadrzewień i zakrzewień (ha)	Liczba osób na 1 ha powierzchni gruntów leśnych, zadrzewień i zakrzewień (os./ha)	Wartość standaryzowana	Liczba terenów publicznych (szt.)	Liczba terenów publicznych na 100 mieszkańców jednostki analitycznej (szt./100 mieszkańców)	Wartość standaryzowana	Wskaźnik Perkala
Bodzewko Pierwsze	202	1	0,4950	-0,1160	393,1000	1,9460	-2,9933	1	0,4950	0,5866	-0,8409
Bodzewo	704	4	0,5682	0,0510	122,1000	0,1734	0,2875	2	0,2841	-0,2734	0,0217
Dręczewo Drugie	234	1	0,4274	-0,2706	125,7100	0,5372	-0,3858	1	0,4274	0,3107	-0,1152
Dręczewo Pierwsze	129	2	1,5504	2,2934	139,9500	1,0849	-1,3995	1	0,7752	1,7287	0,8742
Godurowo	175	2	1,1429	1,3630	223,1500	1,2751	-1,7516	0	0,0000	-1,4315	-0,6067
Grabonóg	564	3	0,5319	-0,0318	6,5800	0,0117	0,5869	1	0,1773	-0,7087	-0,0512
Lipie	274	1	0,3650	-0,4130	0,0000	0,0000	0,6085	1	0,3650	0,0563	0,0839
Michałow	371	1	0,2695	-0,6309	0,7400	0,0020	0,6048	1	0,2695	-0,3327	-0,1196
Piaski I	117	2	1,7094	2,6565	136,5500	1,1671	-1,5516	0	0,0000	-1,4315	-0,1089
Piaski II	109	0	0,0000	-1,2462	12,5700	0,1153	0,3950	0	0,0000	-1,4315	-0,7609
Piaski III	1006	1	0,0994	-1,0193	0,9480	0,0009	0,6067	1	0,0994	-1,0263	-0,4796
Piaski IV	1238	2	0,1616	-0,8774	0,6830	0,0006	0,6075	1	0,0808	-1,1022	-0,4574
Piaski V	627	1	0,1595	-0,8821	0,9250	0,0015	0,6057	1	0,1595	-0,7813	-0,3526
Piaski VI	139	1	0,7194	0,3963	12,4100	0,0893	0,4432	1	0,7194	1,5014	0,7803
Podrzecz	317	2	0,6309	0,1942	7,2000	0,0227	0,5664	1	0,3155	-0,1455	0,2050
Rębów	245	1	0,4082	-0,3144	0,0500	0,0002	0,6081	1	0,4082	0,2324	0,1754
Smogorzewo	512	1	0,1953	-0,8003	101,7500	0,1987	0,2407	2	0,3906	0,1609	-0,1329
Strzelce Małe	179	1	0,5587	0,0292	0,0000	0,0000	0,6085	1	0,5587	0,8460	0,4946
Strzelce Wielkie	362	2	0,5525	0,0151	6,2800	0,0173	0,5764	3	0,8287	1,9470	0,8462
Szelejewo Drugie	679	1	0,1473	-0,9100	176,4400	0,2599	0,1275	3	0,4418	0,3697	-0,1376
Szelejewo Pierwsze	519	4	0,7707	0,5134	0,0000	0,0000	0,6085	3	0,5780	0,9250	0,6823
Gmina	8702	34	0,3907	-0,3542	1467,1360	0,1686	0,2964	26	0,2988	-0,2135	-0,0904
Średnia			0,5459			0,3288			0,3511		0,0000
Odchylenie standardowe			0,4380			0,5403			0,2453		0,4965

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Piaski, 2016 r.

5.5. SFERA TECHNICZNA

Tabela 37: Wartości wskaźnika Perkala dla poszczególnych jednostek analitycznych w sferze technicznej.

Jednostka	Liczba ludności (os.)	Liczba przyłączy kanalizacyjnych (szt.)	Liczba przyłączy kanalizacyjnych przypadających na 100 mieszkańców jednostki analitycznej (szt./ 100 os.)	Wartość standaryzowana	Wskaźnik Perkala
Bodzewko Pierwsze	202	0	0,0000	-0,8623	-0,8623
Bodzewo	704	0	0,0000	-0,8623	-0,8623
Dręczewo Drugie	234	15	6,4103	-0,1891	-0,1891
Dręczewo Pierwsze	129	0	0,0000	-0,8623	-0,8623
Godurowo	175	0	0,0000	-0,8623	-0,8623
Grabonóg	564	109	19,3262	1,1674	1,1674
Lipie	274	0	0,0000	-0,8623	-0,8623
Michałowo	371	0	0,0000	-0,8623	-0,8623
Piaski I	117	10	8,5470	0,0353	0,0353
Piaski II	109	13	11,9266	0,3902	0,3902
Piaski III	1006	241	23,9563	1,6536	1,6536
Piaski IV	1238	293	23,6672	1,6232	1,6232
Piaski V	627	131	20,8931	1,3319	1,3319
Piaski VI	139	28	20,1439	1,2532	1,2532
Podrzecze	317	66	20,8202	1,3243	1,3243
Rębowo	245	41	16,7347	0,8952	0,8952
Smogorzewo	512	0	0,0000	-0,8623	-0,8623
Strzelce Małe	179	0	0,0000	-0,8623	-0,8623
Strzelce Wielkie	362	0	0,0000	-0,8623	-0,8623
Szelejewo Drugie	679	0	0,0000	-0,8623	-0,8623
Szelejewo Pierwsze	519	0	0,0000	-0,8623	-0,8623
Gmina	8702	947	50,0264	4,3915	1,4638
Średnia			8,2107		0,0000
Odchylenie standardowe			9,5220		1,0000

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Piaski, 2016 r.

5.6. SFERA ŚRODOWISKA

Tabela 38: Wartości wskaźnika Perkala dla poszczególnych jednostek analitycznych w sferze środowiskowej.

Jednostka	Liczba gospodarstw domowych (szt.)	Liczba zbiorników bezodpływowych (szt.)	Liczba zbiorników bezodpływowych w przeliczeniu na 100 gospodarstw domowych w jednostce (szt./ 100 gospodarstw domowych)	Wartość standaryzowana	Liczba budynków pokryta płytami azbestowo-cementowymi (szt.)	Liczba budynków pokrytych płytami azbestowo-cementowymi w przeliczeniu na 100 gospodarstw domowych w jednostce (szt./ 100 gospodarstw domowych)	Wartość standaryzowana	Wskaźnik Perkala
Bodzewko Pierwsze	31	37	119,3548	-1,5192	21	67,7419	-0,7943	-1,1567
Bodzewo	102	112	109,8039	-1,3069	51	50,0000	-0,2714	-0,7892
Drzęczewo Drugie	13	0	0,0000	1,1331	22	169,2308	-3,7855	-1,3262
Drzęczewo Pierwsze	37	28	75,6757	-0,5485	10	27,0270	0,4057	-0,0714
Godurowo	20	18	90,0000	-0,8669	9	45,0000	-0,1240	-0,4955
Grabonóg	138	9	6,5217	0,9882	44	31,8841	0,2625	0,6254
Lipie	36	48	133,3333	-1,8298	23	63,8889	-0,6807	-1,2553
Michałowo	86	79	91,8605	-0,9082	36	41,8605	-0,0315	-0,4699
Piaski I	27	6	22,2222	0,6393	3	11,1111	0,8748	0,7570
Piaski II	24	5	20,8333	0,6702	9	37,5000	0,0970	0,3836
Piaski III	269	8	2,9740	1,0670	43	15,9851	0,7311	0,8991
Piaski IV	305	0	0,0000	1,1331	28	9,1803	0,9317	1,0324
Piaski V	151	2	1,3245	1,1037	11	7,2848	0,9875	1,0456
Piaski VI	33	4	12,1212	0,8638	5	15,1515	0,7557	0,8097
Podrzecze	72	0	0,0000	1,1331	24	33,3333	0,2198	0,6765
Rębowo	54	8	14,8148	0,8039	34	62,9630	-0,6535	0,0752
Smogorzewo	118	92	77,9661	-0,5994	35	29,6610	0,3280	-0,1357
Strzelce Małe	45	37	82,2222	-0,6940	22	48,8889	-0,2387	-0,4663
Strzelce Wielkie	98	91	92,8571	-0,9304	34	34,6939	0,1797	-0,3753
Szelejewo Drugie	104	36	34,6154	0,3639	10	9,6154	0,9188	0,6414
Szelejewo Pierwsze	130	107	82,3077	-0,6959	58	44,6154	-0,1127	-0,4043
Gmina	1893	727	38,4046	0,2797	532	2,0288	1,1424	0,7111
Średnia			50,9909			40,7913		0,0000
Odchylenie standardowe			45,0004			33,9298		0,7533

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Piaski, 2016 r.

5.7. PODSUMOWANIE DELIMITACJI.

Tabela 39: Zestawienie wartości wskaźnika Perkala dla poszczególnych jednostek analitycznych w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno- funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej.

Jednostka	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera techniczna	Sfera środowiskowa
Bodzewko Pierwsze	-0,5909	-0,1955	-0,8409	-0,8623	-1,1567
Bodzewo	-1,2812	-0,5054	0,0217	-0,8623	-0,7892
Drzęczewo Drugie	0,0728	-0,6954	-0,1152	-0,1891	-1,3262
Drzęczewo Pierwsze	0,0721	0,1058	0,8742	-0,8623	-0,0714
Godurowo	-0,0210	-0,4213	-0,6067	-0,8623	-0,4955
Grabonóg	0,1764	-0,2649	-0,0512	1,1674	0,6254
Lipie	-0,0774	-0,4397	0,0839	-0,8623	-1,2553
Michałowo	0,3402	-0,3945	-0,1196	-0,8623	-0,4699
Piaski I	1,1984	2,5778	-0,1089	0,0353	0,7570
Piaski II	0,7690	1,7760	-0,7609	0,3902	0,3836
Piaski III	-0,9855	-0,5259	-0,4796	1,6536	0,8991
Piaski IV	0,1746	-0,3099	-0,4574	1,6232	1,0324
Piaski V	0,2536	-0,2024	-0,3526	1,3319	1,0456
Piaski VI	0,4517	2,7915	0,7803	1,2532	0,8097
Podrzecze	0,5160	-0,4664	0,2050	1,3243	0,6765
Rębowo	0,1668	-0,5464	0,1754	0,8952	0,0752
Smogorzewo	0,0660	-0,5411	-0,1329	-0,8623	-0,1357
Strzelce Małe	-0,0296	-0,4311	0,4946	-0,8623	-0,4663
Strzelce Wielkie	-0,1051	-0,3036	0,8462	-0,8623	-0,3753
Szelejewo Drugie	-0,3384	-0,5911	-0,1376	-0,8623	0,6414
Szelejewo Pierwsze	-0,8285	-0,4163	0,6823	-0,8623	-0,4043
Gmina	-0,1825	-0,2935	-0,0904	1,4638	0,7111
Średnia	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000
Odchylenie standardowe	0,5590	1,0000	0,4965	1,0000	0,7533

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Piaski, 2016 r.

Jednostki analityczne Bodzewko Pierwsze, Bodzewo, Piaski III, Szelejewo Drugie oraz Szelejewo Pierwsze wyznacza się jako obszary zdegradowane, ze względu na natężenie zjawisk kryzysowych w sferze społecznej oraz w pozostałych sferach, co przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 40: Zjawiska kryzysowe w poszczególnych sferach w jednostkach analitycznych wyznaczonego obszaru zdegradowanego.

Jednostka	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera techniczna	Sfera środowiskowa
Bodzewko Pierwsze	-0,5909	-0,1955	-0,8409	-0,8623	-1,1567
Bodzewo	-1,2812	-0,5054	0,0217	-0,8623	-0,7892
Piaski III	-0,9855	-0,5259	-0,4796	1,6536	0,8991
Szelejewo Drugie	-0,3384	-0,5911	-0,1376	-0,8623	0,6414
Szelejewo Pierwsze	-0,8285	-0,4163	0,6823	-0,8623	-0,4043

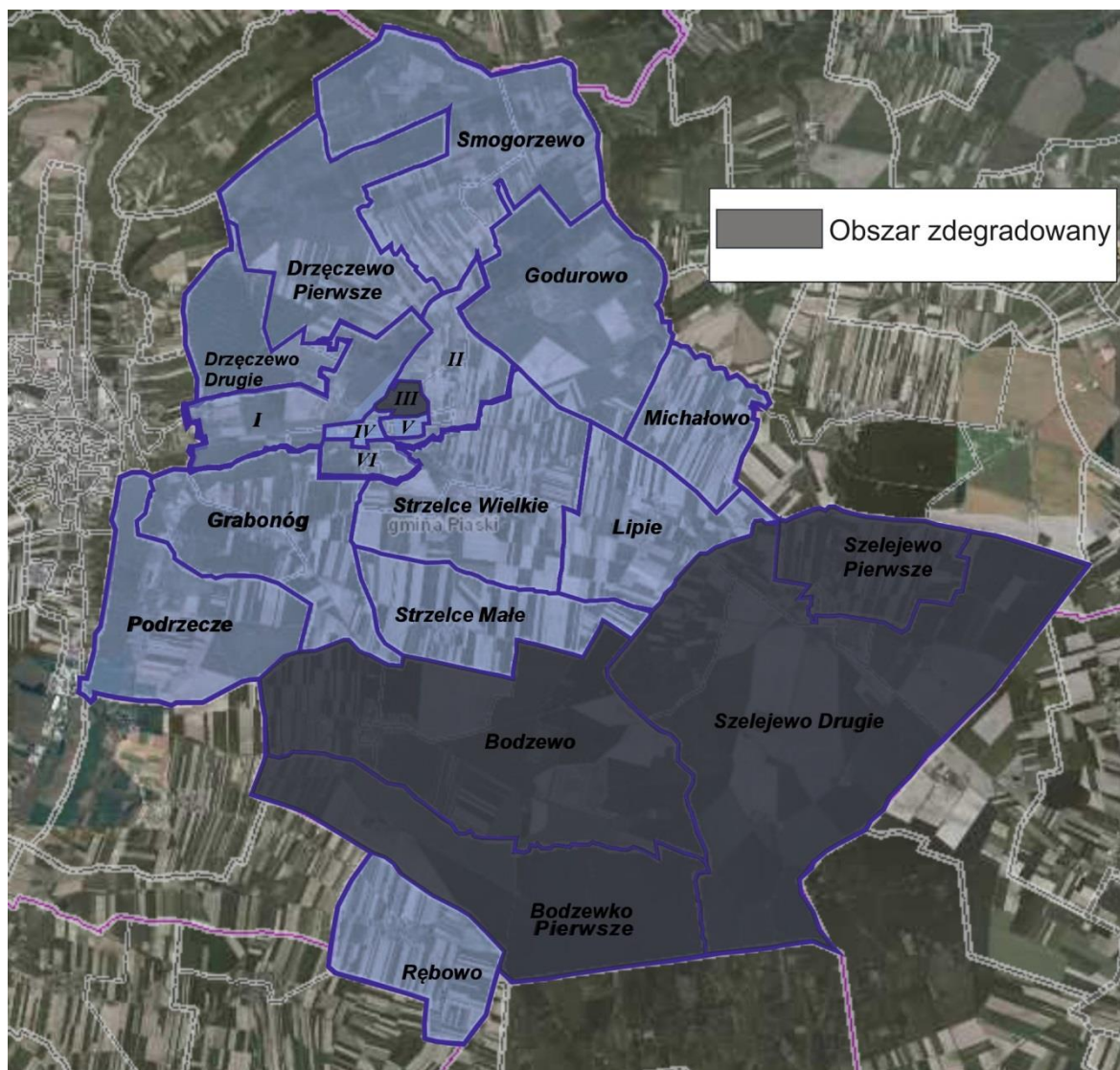
Źródło: Opracowanie własne.

Wyznaczony obszar zdegradowany obejmuje 3110 mieszkańców, co stanowi 35,74% ludności gminy i zajmuje 4157,32 ha powierzchni, co stanowi 42,23% powierzchni całej gminy.

Tabela 41: Zestawienie liczby ludności oraz powierzchni wyznaczonych obszarów zdegradowanych.

Jednostka	Liczba ludności (os.)	Powierzchnia (ha)
Bodzewko Pierwsze	202	807,56
Bodzewo	704	1191,19
Piaski III	1006	20,55
Szelejewo Drugie	679	1819,64
Szelejewo Pierwsze	519	318,38
Razem	3110	4157,32

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Piaski, 2016 r.

RYСУNEK 3: OBSZARY ZDEGRADOWANE NA TERENIE GMINY PIASKI.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.geoportal.gov.pl

6. KONSULTACJE SPOŁECZNE

Udział obywateli w podejmowaniu publicznych decyzji, świadome i aktywne uczestnictwo mieszkańców w procesie tworzenia niniejszego programu stanowiło ważny czynnik wpływający na powodzenie zaplanowanych działań rewitalizacyjnych. Organizacja spotkań konsultacyjnych zapewniła lepsze rozpoznanie potrzeb mieszkańców oraz odpowiednie zagospodarowanie czasu i środków finansowych. Pozyskanie opinii interesariuszy umożliwiło spojrzenie na występujące zjawiska kryzysowe z różnych punktów

widzenia. Współuczestnictwo społeczności doprowadziło również do zwiększania ich aktywności w życiu gminy oraz stanowiło wsparcie dialogu i kompromisowego rozwiązywania konfliktowych sytuacji.

Po sporządzeniu diagnozy oraz wyznaczeniu obszarów zdegradowanych przeprowadzono konsultacje społeczne, które odbyły się w dniach 11- 18 sierpnia 2017 r., na terenie jednostek analitycznych: Piaski III, Szelejewo Pierwsze i Bodzewo. Przeprowadzone konsultacje społeczne miały na celu zapoznanie mieszkańców, zwłaszcza mieszkańców obszaru zdegradowanego oraz pozostałych interesariuszy procesu rewitalizacji z dotychczas podejmowanymi działaniami i ich wynikami, określenie potrzeb mieszkańców wyznaczonych terenów zdegradowanych oraz kierunków planowanych działań.

Ze względu na dogodną lokalizację i warunki organizacyjne, umożliwiające sprawne przeprowadzenie zaplanowanych spotkań, konsultacje odbyły się na terenie trzech z pięciu wyznaczonych jednostek obszaru zdegradowanego.

W jednostce Piaski III przeprowadzono konsultacje społeczne dla mieszkańców całego obszaru zdegradowanego, ze względu na pełnienie przez tę jednostkę funkcji administracyjno- usługowej w gminie. Dzięki temu spodziewano się liczego uczestnictwa w spotkaniu.

Konsultacje zorganizowane w Bodzewie oraz Szelejewie Pierwszym również były dostępne dla mieszkańców całego obszaru zdegradowanego. Udział w zaplanowanych spotkaniach był umożliwiony w różnych terminach, na obszarze pobliskich jednostek, co miało na celu spotkanie się oraz uzyskanie opinii jak największej liczby mieszkańców obszaru zdegradowanego.

Jednostka Bodzewo znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie jednostki Bodzewko Pierwsze, przez co mieszkańcy obu jednostek mogli uczestniczyć w przeprowadzonych spotkaniach konsultacyjnych. Z analogicznych powodów zaplanowano konsultacje w Szelejewie Pierwszym. Wzięto pod uwagę to, że jednostka bezpośrednio graniczy z jednostką Szelejewo Drugie, dzięki czemu umożliwiono udział w konsultacjach mieszkańców wskazanych jednostek.

Piaski III

W ramach partycypacji społecznej w dniu 11 sierpnia 2017r. przeprowadzono szkolenie dla pracowników Urzędu Gminy Piaski. Spotkanie odbyło się w Urzędzie Gminy Piaski, o godz. 8:00, w którym uczestniczyło 15 osób. Pracownicy Urzędu Gminy wskazali zaobserwowane problemy występujące na zdegradowanym obszarze. Podkreślono kwestię słabej integracji seniorów, która w konsekwencji może doprowadzić do ich wykluczenia społecznego. Następnie zaznaczono potrzebę wzrostu wykorzystywania nowych technologii, które sprzyjają rozwojowi społecznemu oraz gospodarczemu w gminie. Na pierwszy plan wysunęła się również kwestia związana z trudnościami w zapewnieniu bezpieczeństwa drogowego, głównie rowerzystów i pieszych uczestników ruchu drogowego obszaru zdegradowanego.

W zgłaszanych przez pracowników Urzędu propozycjach działań skoncentrowano się przede wszystkim na zwiększeniu integracji i aktywności mieszkańców, w tym dzieci, młodzieży i osób starszych. Zaproponowano następujące projekty:

1. Utworzenie miejsca, o odpowiednich warunkach do spędzania wolnego czasu dla rodziców z dziećmi w jednostce Piaski III (Zaznaczono, że miejsce to powinno być tak zorganizowane, aby móc z niego korzystać w każdej porze roku, mając na uwadze zmieniające się warunki pogodowe.)
2. Utworzenie przyjaznego miejsca dla seniorów pozwalające spędzać czas wolny w sposób aktywny i samodzielny na terenie jednostki Szelejewo Pierwsze.
3. Wspieranie rozwoju kompetencji społecznych i zawodowych młodych osób.
4. Działania podnoszące bezpieczeństwo mieszkańców.
5. Działania angażujące mieszkańców w rozwój zdrowego trybu życia.

W tym samym dniu, o godz. 13:00 odbyło się spotkanie konsultacyjne z mieszkańcami obszaru zdegradowanego, lokalnymi liderami i interesariuszami w Domu Kultury. Podczas konsultacji podnoszono zagadnienia o podobnej problematyce, na które zwrócili uwagę pracownicy Urzędu Gminy Piaski. W spotkaniu uczestniczyło 16 osób, wśród których znajdowali się przedstawiciele MOST, Stowarzyszenia Dziecko, czy też Klubu Sportowego

„Korona Piaski”. Mieszkańcy podkreślili potrzebę skierowania działań do dzieci i młodzieży oraz osób starszych. Wskazano na konieczność poprawy bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego oraz zwrócono uwagę na brak mieszkań socjalnych. Zauważono także potencjał w nowoczesnych technologiach, który należy wykorzystać w procesach edukacyjnych dzieci i młodzieży. Zgodnie ze wskazywanymi problemami, mieszkańcy zgłosili następujące projekty:

1. Działania na rzecz rozwoju zdrowego trybu życia poprzez modernizację zaplecza socjalnego Korony Piaski służących trenującej tam młodzieży,
2. Podniesienie bezpieczeństwa poprzez budowę ścieżki wzdłuż drogi Piaski – Grabonóg,
3. Utworzenie Centrum Senioralnego,
4. Wykorzystanie istniejących torów kolejowych na pobudowanie szlaków pieszo rowerowych, na terenie Bodzewka Pierwszego,
5. Pobudzenie gospodarcze gminy poprzez wykorzystanie nowych technologii w procesie edukacyjnym,
6. Budowa mieszkań socjalnych jako podniesienie bezpieczeństwa najsłabszej grupy mieszkańców.

Kolejne spotkanie konsultacyjne odbyło się 18 sierpnia 2017r., o godz. 14:00 w Domu Strażaka. W konsultacjach uczestniczyło 10 osób, wśród których znaleźli się głównie strażacy z miejscowej jednostki OSP. Podczas spotkania uczestnicy zwrócili uwagę na brak miejsc integracji społecznej i aktywnej rekreacji mieszkańców. Wskazano na istniejące tereny, które nie są wykorzystywane, w szczególności przy budynku Domu Strażaka w Piaskach III, znajdującym się w złym stanie technicznych oraz obszar wokół obiektu, który jest niezagospodarowany i zaniedbany. Mieszkańcy dostrzegli możliwość rozwoju obiektu, w celu poprawy integracji społecznej oraz zapewnienia odpowiednich warunków do aktywności fizycznej dzieci, młodzieży i mieszkańców (w tym również przyszłych kadetów OSP). Zaproponowano również działania podnoszące wiedzę i świadomość, związaną z zasadami bhp oraz postępowaniem w sytuacjach kryzysowych wśród dzieci i młodzieży, ale także osób dorosłych.

Największym zaangażowaniem w spotkaniu cechowali się przedstawiciele Ochotniczej Straży Pożarnej. Strażacy pełnią rolę lokalnych liderów, którzy mogą znacząco przyczynić się do efektywnej realizacji zaplanowanych projektów. Współpraca i partnerstwo z przedstawicielami OSP jest kluczowe, ponieważ upatruje się w nich motywatorów do wszechstronnej aktywizacji mieszkańców. Uczestnicy spotkania zaproponowali następujące projekty na terenie jednostki Piaski III:

1. Centrum Treningu Rozwoju Edukacji kadr Ochotniczych Straży Pożarnych. (Kształcenie dzieci i młodzieży w zakresie BHP, PPOŻ, ratownictwa przed medycznego.)
2. Modernizacja budynku z przeznaczeniem na centrum szkoleniowe z zapleczem sanitarno – kuchennym.
3. Wyposażenie terenu przy Domu Strażaka w tor przeszkód – tor szkoleniowy dla Strażaków oraz edukowanych dzieci.
4. Wyposażenie Domu Strażaka w Piaskach w elementy nowoczesnych technologii służące rekreacji strażaków ochotników oraz młodych adeptów ratownictwa

RYSUNEK 4: KONSULTACJE SPOŁECZNE W DOMU KULTURY W PIASKACH, 11 SIERPNIĄ 2017 R.

Źródło: Urząd Gminy Piaski

RYSUNEK 5: KONSULTACJE SPOŁECZNE W DOMU KULTURY W PIASKACH, 11 SIERPNI 2017 R.

Źródło: Urząd Gminy Piaski

Szelejewo Pierwsze

Konsultacje społeczne odbyły się 17 sierpnia 2017r., o godz. 9:00 w sali środowiskowo- sportowej w Szelejewie Pierwszym. Spotkanie zostało skierowane do mieszkańców całego obszaru zdegradowanego. W konsultacjach wzięło udział 22 osoby, wśród których znaleźli się głównie mieszkańcy jednostek Szelejewo Pierwsze i Szelejewo Drugie oraz przedstawiciele miejscowej jednostki OSP oraz Ludowego Zespołu Sportowego Wielkopolanka Szelejewo. Uczestnicy spotkania zwrócili uwagę głównie na problemy społeczne związane ze słabą integracją mieszkańców obszaru zdegradowanego, osamotnieniem osób starszych i ograniczonymi możliwościami spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież, w szczególności z jednostki analitycznej Szelejewo Pierwsze. Podkreślono, że na terenie tej jednostki brakuje miejsc spotkań o odpowiedniej jakości dla matek z dziećmi, osób starszych i młodzieży, w których mieszkańcy mogliby spędzać wolny czas, także w okresie jesienno- zimowym. Podczas spotkania poddano w dyskusję również kwestie związane z możliwościami podniesienia bezpieczeństwa pieszych uczestników ruchu drogowego.

Mieszkańcy biorący udział w konsultacjach, zgodni w swych opiniach zgłosili następujące projekty:

1. Remont sali środowiskowo sportowej w Szelejewie Pierwszym (Z uwzględnieniem potrzeb grup interesariuszy: seniorzy, młodzież, dzieci).
2. Wykorzystanie istniejących pieszych szlaków komunikacyjnych jako alternatywy podnoszącej bezpieczeństwo mieszkańców.

RYSUNEK 6: KONSULTACJE SPOŁECZNE W SALI ŚRODOWISKOWO- SPORTOWEJ W SZELEJEWIE PIERWSZYM, 17 SIERPNI 2017 R.

Źródło: Urząd Gminy Piaski

RYSUNEK 7: KONSULTACJE SPOŁECZNE W SALI ŚRODOWISKOWO- SPORTOWEJ W SZELEJEWIE PIERWSZYM, 17 SIERPNI 2017 R.

Źródło: Urząd Gminy Piaski

Bodzewo

Pierwsze spotkanie odbyło się 17 sierpnia 2017r., o godz. 14:00 w Domu Strażaka. W konsultacjach wzięło udział 12 osób, wśród których znaleźli się mieszkańcy jednostek Bodzewo oraz Bodzewko Pierwsze, jak również przedstawiciele miejscowych jednostek OSP oraz Szkolnego Klubu Sportowego Tenisa Stołowego w Bodzewie. Uczestnicy spotkania wskazali, jako główny problem słabą integrację społeczną. Mieszkańcy jednostki zwrócili uwagę na potrzebę zapewnienia szerszej oferty spędzania wolnego czasu, skierowanej do osób w każdym wieku. Uznano, że konieczne jest utworzenie odpowiedniego miejsca do aktywnego spędzania wolnego czasu mieszkańców, w tym miejsca do spotkań członków kół wiejskich, osób starszych, dzieci i młodzieży.

Uczestnicy spotkania zgłosili następujące projekty:

1. Remont Domu Strażaka w Bodzewie z przeznaczeniem na Centrum Edukacji Programowania i Nowych Technologii w rozwoju zawodowym i społecznym dla dzieci, młodzieży oraz seniorów.
2. Wykorzystanie Domu Strażaka jako Centrum edukacji ekonomicznej i matematycznej oraz logicznego myślenia najmłodszych mieszkańców gminy.
3. Wydzielenie części Domu Strażaka jako centrum Integracji międzypokoleniowej i rozwoju aktywności społecznej mieszkańców.
4. Wykorzystanie istniejących torów kolejowych jako bezpieczne szlaki pieszo – rowerowe prowadzące z Bodzewka Pierwszego do Bodzewa z zapleczem technicznym i rekreacyjnym.

Kolejne spotkanie konsultacyjne w Bodzewie odbyło się 18 sierpnia 2017r., o godz. 9:00 w Domu Strażaka, w którym wzięło udział 14 osób. Uczestnicy spotkania przedstawiali podobne postawy, jak na pierwszym spotkaniu (17 sierpnia 2017r.), ponieważ większość z nich stanowili mieszkańcy Bodzewa i Bodzewka Pierwszego, którzy byli obecni na poprzednich konsultacjach. Podkreślono podobnie jak wcześniej, że w jednostce brakuje miejsc spotkań dla lokalnej społeczności. Wskazano na potrzebę utworzenia odpowiedniego obiektu, stanowiącego miejsce aktywnej rekreacji dla mieszkańców obszaru zdegradowanego. Znacząco uwidocznili się problem związany z bezpieczeństwem rowerzystów i pieszych uczestników ruchu drogowego, spowodowany brakiem odpowiednich szlaków rowerowych i ścieżek pieszych. Problem w szczególności dotyczący bezpieczeństwa dzieci i młodzieży pokonujących trasę do szkoły w Bodzewie ruchliwą drogą powiatową. Mieszkańcy Bodzewka Pierwszego jak i Bodzewa przedstawili swoje obawy wobec braku zapewnienia wystarczającego bezpieczeństwa swoim dzieciom oraz bliskim poruszającym się niemal codziennie wskazywaną trasą.

Mieszkańcy zgłosili następujące projekty:

1. Wykorzystanie istniejących torów kolejowych jako bezpieczne szlaki pieszo – rowerowe prowadzące z Bodzewka Pierwszego do Bodzewa z zapleczem technicznym i rekreacyjnym.

2. Wykorzystanie Domu strażaka w Bodzewie jako centrum edukującego młode pokolenie poprzez wspólne działania społeczne z Kołem Gospodyń Wiejskich
3. Wyposażenie Domu Strażaka w elementy nowoczesnych technologii służące rekreacji młodych mieszkańców jednostki Bodzewo i Bodzewko Pierwsze.

7. WYZNACZANIE OBSZARU REWITALIZACJI

Przy wyznaczaniu obszaru rewitalizacji, głównie wzięto pod uwagę zgłaszane przez mieszkańców problemy oraz występujące zjawiska kryzysowe na obszarach zdegradowanych. Zaangażowanie mieszkańców w proces tworzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji umożliwił precyzyjne i dokładne określenie występujących problemów oraz wyznaczenie podobszarów rewitalizacji, na których zostaną zrealizowane działania mające na celu eliminację lub zniwelowanie zdiagnozowanych niekorzystnych zjawisk.

Mając na względzie obowiązujące ograniczenia związane z liczbą ludności i powierzchnią obszaru rewitalizacji (30% ludności gminy oraz 20% powierzchni gminy), a przede wszystkim kwestie poruszane przez lokalną społeczność podczas spotkań konsultacyjnych (słaba integracja mieszkańców obszaru zdegradowanego, ograniczone możliwościami spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież, osamotnienie osób starszych, brak miejsc spotkań o odpowiedniej jakości dla matek z dziećmi, osób starszych i młodzieży) wyznaczono obszar rewitalizacji, obejmujący następujące jednostki analityczne:

1. Bodzewo,
2. Piaski III,
3. Szelejewo Pierwsze.

Ze względu na ograniczenia ilościowe wybrano trzy jednostki spośród pięciu wyznaczonych podobszarów zdegradowanych. Mieszkańcy obszaru zdegradowanego podczas spotkań konsultacyjnych zidentyfikowali najwięcej problemów na w/w terenach. Przy wyborze wskazanych jednostek kierowano się również natężeniem negatywnych zjawisk w sferze społecznej. Jednostki należące do wyznaczonego obszaru rewitalizacji cechują się najwyższymi negatywnymi wartościami wskaźnika Perkala (w sferze społecznej), co przedstawiono w poniższej tabeli.

TABELA 42: WARTOŚCI WSKAŹNIKA PERKALA W SFERZE SPOŁECZNEJ DLA WYZNACZONYCH PODOBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH.

Jednostka	Sfera społeczna
Bodzewko Pierwsze	-0,5909
Bodzewo	-1,2812
Piaski III	-0,9855
Szelejewo Drugie	-0,3384
Szelejewo Pierwsze	-0,8285

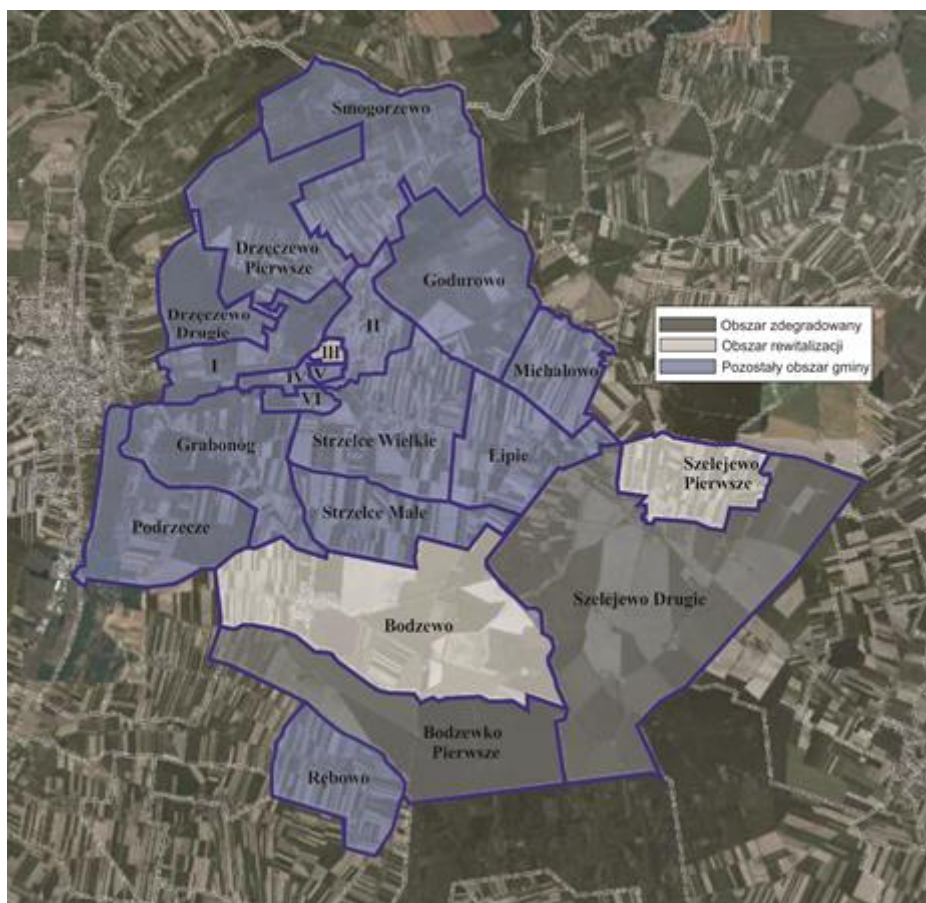
Źródło: Opracowanie własne

Wyznaczony obszar rewitalizacji obejmuje 2229 mieszkańców (24,94 % ludności gminy) i zajmuje 1530,12 ha powierzchni (15,54 % powierzchni całej gminy).

TABELA 43: ZESTAWIENIE LICZBY LUDNOŚCI ORAZ POWIERZCHNI WYZNACZONEGO OBSZARU REWITALIZACJI.

Jednostka	Liczba ludności (os.)	Powierzchnia (ha)
Bodzewo	704	1191,19
Piaski III	1006	20,55
Szelejewo Pierwsze	519	318,38
Razem	2229	1530,12

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Piaski, 2016r.

RYSUNEK 8: OBSZAR REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PIASKI.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.geoportal.gov.pl

8. POGŁĘBIONA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI

Aby dokładniej poznać przyczyny i skutki zachodzących zjawisk kryzysowych przeprowadzono pogłębioną diagnozę obszaru rewitalizacji. W tej części starano się wskazać głównie problemy dotyczące jednostki, których nie można opisać za pomocą wskaźników (np. rozpad więzi społecznych). Charakterystyki dokonano na podstawie rezultatów podejmowanych działań oraz zastosowanych środków pozyskiwania informacji o gminie, poszczególnych jednostkach analitycznych oraz mieszkańcach. Poniższą pogłębioną diagnozę opracowano zgodnie z wynikami przeprowadzonych ankiet oraz przy pomocy i we współpracy z pracownikami Urzędu Gminy Piaski oraz pracownikami GOPS. Część

pogłębionej diagnozy stanowią również wnioski z przeprowadzonych konsultacji społecznych dotyczących wyznaczonych obszarów zdegradowanych (Opis przebiegu konsultacji zamieszczono w rozdz. 6. *Konsultacje społeczne*). Zdiagnozowane zjawiska oraz opisywane dane odnoszą się do 2016 r.

Bodzewo

W wyniku likwidacji PGR-ów związanej z przemianami ustrojowymi w latach 90. ubiegłego wieku, na terenie jednostki nastąpiły przekształcenia, których negatywne skutki są odczuwalne do dziś. Przede wszystkim w Bodzewie występuje problem bezrobocia wśród części mieszkańców jednostki (na 100 mieszkańców 3,98 osób to osoby bezrobotne). Znacząco zwiększył się udział osób długotrwale bezrobotnych oraz kobiet, które po urodzeniu dziecka nie podjęły zatrudnienia. Wynika to głównie ze słabych możliwości podjęcia nowego zatrudnienia. Osoby bezrobotne nie posiadają odpowiednich kwalifikacji oraz są mniej mobilni i zdezorientowani w zastanej rzeczywistości. Tereny Bodzewa należące do obszarów popegeerowskich zamieszkują osoby cechujące się przywiązaniem do pracy w rolnictwie i niskim poziomem przedsiębiorczości (3,69 podmioty na 100 mieszkańców), co stanowi główny powód niskiego poziomu w sfery gospodarczej w jednostce. Prowadzenie gospodarstw rolnych na tym obszarze przestało być wystarczającym źródłem dochodu. Dodatkowo po zlikwidowaniu PGR-ów osoby zajmujące się rolnictwem zostały pozostawione w realiach, na które nie były przygotowane i nie potrafiły podjąć rozsądnych działań. Duża część mieszkańców stała się osobami bezrobotnymi lub kontynuowała nieefektywną pracę w rolnictwie, co przyczyniło się do powstania tzw. ukrytego bezrobocia.

Niekorzystnym następstwem wskazanych przemian stało się prowadzenie życia niskiej jakości, w postępującym ubóstwie części mieszkańców. W konsekwencji mieszkańcy jednostki znajdujący się w trudnej sytuacji finansowej licznie korzystają z pomocy społecznej (5,54 osoby na 100 mieszkańców, przy średniej dla gminy 3,22 osoby na 100 mieszkańców).

Według pracowników GOPS osoby bezrobotne niejednokrotnie przedstawiają roszczeniową postawę wobec instytucji oraz nie wykazują chęci poprawy sytuacji życiowej, np. poprzez aktywne poszukiwanie zatrudnienia. Uzależnienie od pobieranych świadczeń

z pomocy społecznej utwierdza część osób bezrobotnych w przekonaniu, że styl życia, który prowadzą jest wystarczający do zaspokojenia ich podstawowych potrzeb. Natomiast bezrobocie wśród kobiet spowodowane jest głównie przyjmowaniem roli matek i zajmowaniem się obowiązkami domowymi. Bezrobotne kobiety często pozostają w bierności, ponieważ nie wierzą we własne możliwości oraz mają obawy w związku z pogodzeniem pracy zarobkowej z pełnieniem ról rodzinnych i rodzicielskich.

Negatywnym skutkiem długotrwałego bezrobocia, braku podejmowania prób poprawy jakości życia jest występowanie niekorzystnych zjawisk w przestrzeni rodzinnej i międzyludzkiej. Niejednokrotnie w rodzinach panują problemy związane ze alkoholem, przemocą domową, a nawet popadaniem w depresje. To natomiast przyczynia się do wykluczenia społecznego i rozpadu więzi społecznych. W konsekwencji mieszkańców cechuje niska aktywność w życiu kulturowym i społecznym oraz sporadycznie przebywają w przestrzeni publicznej jednostki. Duży potencjał jednostki należy dostrzec w prężnej działalności Ochotniczej Straży Pożarnej w Bodzewie, która może zachęcić i zmotywować biernych mieszkańców do angażowania się w życiu społecznym jednostki i zwiększenia integracji lokalnej wspólnoty.

Znaczący problem stanowi także osamotnienie osób starszych. Przyczyn należy upatrywać w ich wcześniejszej bierności społecznej. Brak zaangażowania w życie społeczeństwa utrwaliło się w prezentowanych przez nich postawach, co w starszym wieku spowodowało brak poczucia przynależności do lokalnej wspólnoty. Młodszy członkowie ich rodzin, często w celu zapewnienia lepszej jakości życia opuścili jednostkę, osiedlając się w lepiej rozwiniętych miejscowościach gminy lub nawet poza jej granicami. W efekcie osoby starsze odczuwają osamotnienie i odrzucenie, mają sporadyczny kontakt z bliskimi, przez co zdarza się, że popadają w stany depresyjne. W konsekwencji seniorzy większość czasu spędzają we własnych gospodarstwach domowych, do czego przyczynia się także fakt, że w jednostce brakuje miejsca spotkań, w którym panowałyby dla nich odpowiednie warunki. Wzrost liczby osób starszych wymaga podejmowania działań mających na celu wprowadzanie ułatwień dla ich funkcjonowania w społeczeństwie. Mając na uwadze postępujący proces starzenia się społeczeństwa, należy rozszerzać ofertę aktywności społecznej i kulturowej skierowanej do seniorów. Osoby starsze samodzielnie nie są w stanie

podjąć odpowiednich kroków w tym kierunku, dlatego konieczne jest zapewnienie im ciekawych form spędzania wolnego czasu, motywujących do aktywnej rekreacji oraz zaangażowania w działania społeczne na rzecz całej jednostki.

Wskazane zjawiska bezpośrednio wpływają także na rozwój dzieci i młodzieży. Młode osoby największy przykład czerpią z środowiska, w którym się wychowują. Negatywne postawy społeczne prezentowane przez rodziców wywierają bezpośredni wpływ na kształtowane wartości wśród najmłodszych. W Bodzewie najwięcej uczniów jest objętych pomocą psychologiczno- pedagogiczną (15,48 osób na 100 mieszkańców), głównie z powodu trudności w nauce oraz niedostosowania społecznego. Brak odpowiedniego zagospodarowania ich czasu pozaszkolnego niekorzystnie oddziałuje na prawidłowy rozwój oraz modelowanie odpowiednich wzorców zachowań. W efekcie zdarza się, że młodzi ludzie sięgają po alkohol czy narkotyki. Pośrednich przyczyn należy także upatrywać w tym, że w jednostce brakuje ciekawej i różnorodnej oferty dydaktycznej, która zachęciłaby dzieci i młodzież do przeznaczania swojego wolnego czasu na podnoszenie poziomu edukacji i rozwój zainteresowań.

Istotnym problemem mieszkańców Bodzewa jest brak odpowiednich miejsc spotkań i mały wybór możliwości spędzania wolnego czasu. Na 100 mieszkańców przypada 0,5 obiektów infrastruktury społecznej. Dlatego oprócz prowadzenia projektów społecznych związanych z integracją mieszkańców oraz ich sytuacją materialną konieczne będzie zapewnienie odpowiedniej infrastruktury do rekreacji. W tym celu można wykorzystać znajdujący się na terenie jednostki Dom Strażaka, który wymaga modernizacji i remontu.

W Bodzewie występuje słaba świadomość ekologiczna, na terenie jednostki znajduje się 51 budynków pokrytych płytami cementowo- azbestowymi, które są szkodliwe dla ludzi i środowiska. Z powodu innych czynników (spaliny samochodowe, zanieczyszczenia przemysłowe) wzrasta zanieczyszczenie powietrza, dlatego należy promować działania proekologiczne.

Zaletą jednostki są wysokie walory przyrodniczo- krajobrazowe oraz znajdujące się szlaki turystyczne, co można wykorzystać pod funkcje turystyczne i rekreacyjne. Potencjał miejscowości upatruje się w wykorzystaniu aktywności członków OSP i KGW do pociągnięcia

za sobą kolejnych osób w podejmowanych na terenie jednostki zadań i aktywności społecznej.

Aby poprawić sytuację w analizowanej jednostce oraz zniwelować natężenie występujących zjawisk kryzysowych należy przeciwdziałać bezrobociu, bierności społecznej, wykluczeniu społecznemu wskazanych grup społecznych oraz podjąć działania w celu podnoszenie poziomu edukacji i eliminowania różnic w nauce wśród dzieci i młodzieży.

Przede wszystkim należy wskazać osobom bezrobotnym oraz mieszkańcom wykonującym pracę o niskich zarobkach, korzyści jakie płyną z kształcenia i rozwijania się sferze zawodowej. Możliwości związane z rozwojem osobistym, ponoszeniem kwalifikacji i nabywaniem nowych umiejętności są bardzo rozległe. Za sprawą organizacji kursów, szkoleń i warsztatów należy zmotywować mieszkańców podobszaru rewitalizacji do przekwalifikowania w celu znalezienia zatrudnienia lub jego zmiany, a także zakładania własnych działalności przez osoby bezrobotne, w tym także osoby po 50. roku życia oraz bezrobotne kobiety. Inwestowanie w samokształcenie i dostrzeganie możliwych ścieżek kariery zawodowej przyczyni się do zmniejszenia poziomu bezrobocia oraz podnoszenia jakości życia mieszkańców, a przede wszystkim wiary we własne możliwości i samorealizacji.

Przyszłość jednostki w dużej mierze leży w rękach młodych osób. Konieczne jest zatem zapewnienie im odpowiednich warunków do efektywnej edukacji i rozwoju. Należy promować wśród dzieci i młodzieży perspektywistycznej kształcenie. Skupienie uwagi młodych osób na przyszłościowych kierunkach edukacji będzie stanowić wsparcie dla wszechstronnego rozwoju, zarówno w sferze społecznej, gospodarczej jak i technicznej. Aby doprowadzić do wzrostu zainteresowania w tym zakresie należy przedstawiać dzieciom i młodzieży współczesne perspektywy (np. nowoczesne technologie) oraz związane z nimi możliwe ścieżki dalszej edukacji. Niezbędne jest zatem umożliwianie młodym osobom uczestnictwa w różnego rodzaju kursach i warsztatach doszkalających, tym samym zapewniając im właściwe wykorzystanie czasu pozaszkolnego.

Należy także włączyć osoby starsze do życia społecznego i zwiększyć ich zaangażowanie w procesach integracji. Oprócz zachęcania do uczestnictwa w wydarzeniach

ukierunkowanych na pogłębianie stosunków międzyludzkich, należy przybliżyć seniorom współczesne możliwości i zachęcić ich do stopniowego zaznajamiania się z nimi. Zdarza się, że seniorzy są zainteresowani poznawaniem możliwości technologicznych, jednakże nie mają ku temu odpowiedniego sprzętu lub warunków, czy też obawiają się trudności jakie może sprawić im np. obsługa komputera. Utworzenie miejsca, w którym osoby starsze przekazywałyby wzajemną wiedzę z młodymi osobami, przyczyniło by się do budowania więzi międzypokoleniowych. W konsekwencji wywarłoby znaczący wpływ na poczucie własnej wartości i przynależności do lokalnej wspólnoty wśród osób starszych, a także przyczyniłoby się do przekazywania dzieciom i młodzieży cennych wartości.

*RYSUNEK 9: DOM STRAŻAKA W BODZEWIE, 2017 R.
ŹRÓDŁO: URZĄD GMINY PIASKI*

RYSUNEK 10: DOM STRAŻAKA W BODZEWIE, 2017 R.
ŹRÓDŁO: URZĄD GMINY PIASKI

Piaski III

Jednostka analityczna Piaski III stanowi część centrum usługowo- handlowego. Pomimo zauważalnego rozwoju przemysłu przetwórczego i rolno- spożywczego na terenie jednostki występuje problem bezrobocia. Osoby bezrobotne stanowią 22, 76% ogólnej liczby bezrobotnych w całej gminie. Przyczyn należy upatrywać w niskiej przedsiębiorczości mieszkańców (na 100 mieszkańców przypada 3,48 podmiotów gospodarczych). Największą część przedsiębiorców stanowią producenci rolni, których kondycja finansowa nie jest zadowalająca. W wyniku rozdrobnienia gospodarstw rolnych powstały małe i nieefektywne gospodarstwa. Pośrednią przyczynę niskiej przedsiębiorczości, a w konsekwencji problemu bezrobocia stanowi fakt, że często działalności gospodarcze zakładają osoby nie posiadające w tym zakresie odpowiednich kwalifikacji lub doświadczenia. Brak odpowiedniego przygotowania doprowadza do nieefektywnego zarządzania przedsiębiorstwem. W wyniku tego przedsiębiorcy są zmuszeni do zaprzestania prowadzenia niedochodowych działalności, stając się bezrobotnymi. Osoby bezrobotne najczęściej przekształcają się w osoby długotrwale bezrobotne. Jest to spowodowane nie podejmowaniem nowego zatrudnienia, co z kolei wynika z braku wiary we własne

możliwości, poczucia bezradności, wcześniejszymi niepowodzeniami, a nawet borykaniem się z depresją czy też załamaniem nerwowym.

Bezpośrednim następstwem problemu bezrobocia są narastające trudności finansowe oraz zwiększające się zjawisko ubóstwa. W konsekwencji na terenie jednostki duża część osób korzysta z pomocy społecznej (5,86 osób na 100 mieszkańców jednostki). Niejednokrotnie świadczenia te stają się głównym źródłem utrzymania. Wiele osób nie dostrzega perspektyw poprawy sytuacji życiowej. Najczęściej osoby bezrobotne pozostają w bierności nie podejmując działań, mających na celu znalezienie zatrudnienia czy też podniesienie swoich kwalifikacji i umiejętności zawodowych. Należy zatem zmotywować i zachęcić osoby znajdujące się w trudnych sytuacjach życiowych do podejmowania wyzwań i zmiany nastawienia oraz zwiększenia wiary we własne możliwości.

Niekorzystny wpływ długotrwałego bezrobocia prowadzi do zmniejszania zainteresowania życiem publicznym oraz biernej postawy wobec działań społecznych i kulturowych. Większość społeczeństwa spędza czas we własnych zaciszach domowych, poprzez brak chęci kontaktu z innymi, wynikającym m.in. z niskiego poczucia własnej wartości czy też wstydu z utraty pracy lub niepowodzeń zawodowych. Osoby bezrobotne bardzo często z powodu trudności w znalezieniu zatrudnienia popadają w dalsze problemy (uzależnienia, depresja, przemoc). Problemy osoby bezrobotnej wywierają negatywny wpływ na wszystkich członków rodziny. Niesprzyjające sytuacje życiowe osłabiają zaangażowanie mieszkańców w także budowaniu nowych relacji, czy też pogłębianiu istniejących więzi społecznych.. Dlatego też, w Piaskach III występuje niski poziom integracji społecznej oraz powolny rozpad stosunków międzyludzkich. Pomimo organizowanych imprez okolicznościowych lokalna społeczność rzadko przebywa w przestrzeni publicznej.

Pośrednią przyczynę słabej integracji stanowi brak odpowiedniego miejsca do spotkań, w którym panowałyby warunki dostosowane, zarówno do dzieci, dorosłych oraz osób starszych. Na 100 mieszkańców przypada 0,1 obiektów infrastruktury społecznej. Dzieci i młodzież powinny mieć zapewnione różnorodne formy spędzania wolnego czasu. Dlatego też, należy utworzyć miejsce przyjazne dla osób młodych w celu zapewnienia im możliwości rozwoju zainteresowań oraz podniesienia poziomu edukacji. Wskazywanie najmłodszym właściwych wartości, którymi powinni kierować się w życiu jest niezwykle ważne,

w szczególności, gdy wzorce wynoszone z domów rodzinnych mogą budzić pewne wątpliwości.

W analizowanej jednostce występują również problemy związane z postępującym procesem wykluczenia seniorów. Znaczna część z nich nie czuje przynależności do lokalnej wspólnoty. Osoby starsze często żyją w osamotnieniu, nie przejawiając chęci spędzania wolnego czasu poza granicami własnego gospodarstwa domowego oraz są obojętni wobec działań społecznych. Wynika to z przyzwyczajenia do prowadzonego sposobu życia i braku odpowiedniej motywacji do zwiększenia aktywności społecznej czy też angażowania się w organizowane inicjatywy. Konieczne jest zatem zapewnienie oferty aktywnego wypoczynku i rekreacji dostosowanej do potrzeb i możliwości osób starszych.

Potencjał jednostki należy upatrywać w działalności OSP, która może stanowić motywację dla zwiększania aktywności mieszkańców we wszystkich sferach. Na terenie jednostki czynnie działa Stowarzyszenie Dziecko, które może stymulować i wspierać działania na rzecz rozwoju dzieci i młodzieży. Aktywny udział w życiu jednostki prowadzi także Klub Sportowy „ Korony Piaski”, który może przyczynić się do zachęcania dzieci i młodzieży do aktywności fizycznej i rozwijania pasji sportowych. Znaczący jest również rozwój instytucji z tzw. „otoczenia biznesu”, które mogą wesprzeć i ukierunkować podejmowanie działań w sferze gospodarczej mieszkańców. Przy tym należy pamiętać, że wraz z rozwojem przemysłu przetwórczego i spożywczego konieczna jest należyta ochrona środowiska naturalnego. W Piaskach III wzrasta poziom zanieczyszczenia powietrza, z powodu zwiększającej się ilości spalin samochodowych, czy też zanieczyszczeń z pobliskich fabryk.

Oprócz wskazanych problemów, na terenie jednostki występują problemy techniczne związane ze złym stanem znajdującego się na tym obszarze jedyne go obiektu, stanowiącego miejsce spotkań mieszkańców. Istniejący Dom Strażaka wymaga znaczącej modernizacji, ponieważ budynek powstał w latach 70. i jest pokryty papą bitumiczną.

W pierwszej kolejności jednak należy zaplanować działania na rzecz poprawy przedsiębiorczości, integracji społecznej i jakości życia mieszkańców, w tym osób starszych, a także wzrostu poziomu edukacji dzieci i młodzieży.

RYSUNEK 11: DOM STRAŻAKA W PIASKACH, 2017 R.

Źródło: Urząd Gminy Piaski

Szelejewo Pierwsze

Na terenie jednostki występuje największy w całej gminie problem bezrobocia. Osoby bezrobotne stanowią 17, 89 % bezrobotnych, a na 100 mieszkańców jednostki, ponad 8 osób jest bezrobotnych. Przyczyny bezrobocia należy upatrywać w niskich kwalifikacjach wolnej siły roboczej, niedostosowaniu się do panujących warunków na rynku pracy oraz słabych możliwości znalezienia nowego zatrudnienia. Na rynku lokalnym znajdują się małe perspektywy dla osób młodych. To natomiast skutkuje migracją do innych miast, spadkiem konsumpcji oraz pogłębianiem się procesu starzenia się społeczeństwa

Duża część osób poszukujących zatrudnienia często przejawia bierną postawę w znalezieniu pracy. Osoby te cechują się niską przedsiębiorczością (4,62 podmioty gospodarcze na 100 mieszkańców) oraz brakiem zaangażowania w zakresie przekwalifikowania zawodowego czy też wykonywania innej niż dotychczas pracy. Według opinii pracowników GOPS osoby bezrobotne odczuwają obawy przed zmianami oraz nie posiadają środków finansowych na zdobywanie nowych umiejętności w ramach odbywania szkoleń i kursów. Część osób bezrobotnych cechują się beczynnością, przez co narastają

problemy finansowe, a w konsekwencji stają się zależni od otrzymywanych świadczeń z opieki społecznej. W Szelejewie Pierwszym 3,27 osób na 100 mieszkańców korzysta z pomocy społecznej. Osoby te często nie starają się poprawić swoich warunków bytowych, a z powodu bezradności przyzwyczajają się do jakości prowadzonego życia. Niejednokrotnie wskazane zjawiska prowadzą do kolejnych problemów, np. popadanie w alkoholizm czy depresję. Część mieszkańców opuściło jednostkę znajdując zatrudnienie poza granicami gminy, a nawet kraju. Mając na uwadze aspekty mentalne i kulturowe, najczęściej wyjeżdżają mężczyźni, co z kolei przyczynia się do tego, że kobiety pozostające w gospodarstwach domowych nie podejmują zatrudnienia, ponieważ poświęcają się wychowywaniu dzieci oraz wykonywaniu obowiązków domowych. W konsekwencji wzrasta liczba bezrobotnych kobiet na terenie jednostki.

Długotrwałe bezrobocie prowadzi do wielu niekorzystnych następstw bezpośrednio wpływających nie tylko na same osoby bezrobotne, ale także na członków ich rodzin i osoby bliskie. Problemy rodzinne wynikające m.in. z braku zatrudnienia czy też niskiej jakości życia negatywnie wpływają głównie na dzieci. 8, 29 dzieci i młodzieży na 100 mieszkańców jednostki jest objętych pomocą psychologiczno- pedagogiczną. Osoby młode, którym udzielana jest pomoc oprócz niepełnosprawności borykają się głównie z problemami związanymi z niedostosowaniem społecznym oraz specyficznymi trudnościami w nauce. Należy zatem zapewnić najmłodszym szeroką ofertę form spędzania wolnego czasu oraz zadbać o ich rozwój i edukację.

Uwarunkowania środowiskowe, w których żyją i wychowują się młodzi ludzie wpływają na ich postawy oraz postrzeganie wzorców zachowań. Konieczne jest przekazywanie dzieciom i młodzieży właściwych wartości. Miejsce, w którym młode osoby mogłyby rozwijać swoje zainteresowania oraz pasje, a także nadrabiać zaległości szkolne korzystnie wpłynęłoby na ich ogólny rozwój oraz proces kształtowania właściwego systemu wartości. Ważne jest również zachęcanie dzieci i młodzieży do aktywności fizycznej, poprzez organizację zajęć ruchowych oraz motywowanie ich do rozwijania swoich pasji sportowych.

W jednostce analitycznej Szelejewo Pierwsze zauważalny jest proces starzenia się społeczeństwa. Pośrednią przyczynę stanowi odpływ młodych ludzi, poza granice jednostki z powodu braku perspektyw zawodowych. Chociaż na terenie Szelejewa Pierwszego prężnie

działa Koło Emerytów i Rencistów, to zauważalny jest proces osamotnienia osób starszych. Często zostają opuszczeni przez rodzinę, która wyjechała w poszukiwaniu pracy, przez co rzadko odwiedza bliskich w starszym wieku, którzy nie chcieli opuszczać rodzinnych, wielopokoleniowych gospodarstw domowych. Seniorzy mieszkający na terenie jednostki prowadzą życie na stałym poziomie od wielu lat, przez co nie przejawiają chęci zmian czy też rozwoju osobistego. Rzadko spędzają czas w przestrzeni publicznej, przez co nawiązywanie nowych relacji społecznych jest znacznie ograniczone. Osoby starsze wybierają spędzanie wolnego czasu we własnych gospodarstwach domowych, głównie z powodów zdrowotnych oraz przyzwyczajenia. W celu przeciwdziałania dalszemu osamotnieniu i wykluczeniu osób starszych ważne jest utworzenie dla nich miejsca spotkań, które będzie odpowiednio przystosowane. Rozszerzenie oferty kulturalnej i społecznej o działania mające na celu zwiększenie integracji społecznej osób starszych jest konieczne dla poprawy ich sytuacji. Miejsce, w którym seniorzy mogliby aktywnie spędzać wolny czas, dbając o swoją sprawność fizyczną (poprzez ćwiczenia gimnastyczne i rehabilitacyjne) oraz umysłową (rozwój zainteresowań, spotkania tematyczne) stanowiłoby ciekawą ofertę aktywnej rekreacji i w znacznym stopniu przyczyniłoby się do poprawy poczucia przynależności osób starszych do lokalnej społeczności oraz motywacji do czynnego udziału w życiu społecznym jednostki.

Na terenie Szelejewa Pierwszego znajduje się budynek środowiskowy będący w złym stanie technicznym, przez co wymaga modernizacji. Obiekt stanowił miejsce spotkań mieszkańców, jednakże z powodu panujących w nim warunków, nie zachęca do przebywania w nim. W jednostce mieszkają osoby niepełnosprawne, które poruszają się na wózkach inwalidzkich, przez co samodzielny dostęp do obiektu jest dla nich niemożliwy.

Na terenie jednostki stopniowo wzrasta poziom zanieczyszczenia środowiska, z powodu ogólnego rozwoju przemysłowego oraz zwiększającej się ilości spalin samochodowych. Dlatego też należy szerzyć świadomość ekologiczną wśród mieszkańców, aby w codziennych czynnościach podejmowano działania na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego.

Zaletami jednostki są walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe, w szczególności znajdujące się zabytki oraz kultywacja tradycji i regionalnych zwyczajów, czy też gwara, którą posługują się mieszkańcy. Potencjałem jednostki jest przede wszystkim

działająca od ponad 90 lat Ochotnicza Straż Pożarna, Koło Gospodyń Wiejskich, które w Szelejewie Pierwszym utworzono w 1964 r. oraz Koło Rencistów i Emerytów posiadające blisko 70-cio letnią historię. Organizacje te mogą przyjąć rolę liderów i przyczynić się do eliminowania problemów występujących w jednostce oraz wspierać inicjatywy społeczne wśród mieszkańców.

Aby zniwelować natężenie zjawisk kryzysowych w pierwszej kolejności należy zmotywować osoby bezrobotne do efektywnego angażowania się w poszukiwanie zatrudnienia, przedstawiając im możliwości i perspektywy rozwoju. Można to osiągnąć poprzez organizację bezpłatnych szkoleń czy też kursów zawodowych oraz zachęcając i pomagając mieszkańcom w aktywności na rzecz poprawy warunków bytowych. Następnie należy skierować działania do osób starszych i niepełnosprawnych, zapewniając im możliwość aktywnej rekreacji i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Ważne są także przedsięwzięcia na rzecz dzieci i młodzieży, mające na celu stworzenie różnorodnej oferty form spędzania czasu pozaszkolnego.

9. WIZJA I CELE PROGRAMU

9.1. WIZJA STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI

Spółeczność zrewitalizowanego obszaru stanowi zintegrowaną wspólnotę cechującą się aktywnością w sferze zawodowej, publicznej i kulturalnej. Mieszkańcy są zaangażowani we własny rozwój oraz działania na rzecz lokalnego społeczeństwa.

Zrealizowane projekty społeczne i inwestycyjne umożliwiły mieszkańcom obszarów rewitalizacji pogłębienie istniejących więzi społecznych oraz nawiązanie nowych stosunków międzyludzkich, zwiększenie aktywności społecznej wszystkich mieszkańców, w tym osób starszych oraz podniesienie poziomu edukacji wśród dzieci i młodzieży. Mieszkańcy obszarów rewitalizacji stali się aktywni zawodowo oraz chętnie poszerzają swoje umiejętności i kwalifikacje. Poprzez liczne uczestnictwo w organizowanych przedsięwzięciach i wspólnych działaniach społeczeństwo zjednoczyło się oraz aktywnie działa w sferze publicznej. Osoby starsze zwiększyły poczucie przynależności do wspólnoty i umiejętnie

odnajdują się w relacjach z mieszkańcami na organizowanych spotkaniach i zajęciach. W wyniku zrealizowanych działań skierowanych do osób bezrobotnych czy też chcących rozszerzyć swoje kwalifikacje, poprawie uległa także sytuacja gospodarcza. Mieszkańcy dostrzegli potencjał występujący na obszarach rewitalizacji i stali się bardziej przedsiębiorczy.

Podczas przeprowadzania projektów wyznaczonych w programie rewitalizacji utworzono Nowoczesny Ośrodek Rozwijania Cyfrowych Umiejętności w Bodzewie, Multimedialne Centrum Ratownictwa w jednostce Piaski III, Dom Spełnionych Marzeń oraz Dom Dziennego Samodzielного Pobytu i Samodzielnej Rehabilitacji w budynku środowiskowym w Szelejewie Pierwszym. Tym samym powstały nowe miejsca i możliwości spędzania wolnego czasu, dla wszystkich mieszkańców podobszarów rewitalizacji, w tym osób starszych i niepełnosprawnych, ale także dla mieszkańców całej Gminy Piaski oraz turystów.

9.2. CELE REWITALIZACJI I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Aby ograniczyć występujące na terenie Gminy Piaski zjawiska kryzysowe oraz zrealizować powyższą wizję wyznaczono następujące cele oraz kierunki działań jakie będą realizowane w ramach programu rewitalizacji.

1. Poprawa jakości życia lokalnej społeczności.

- 1.1. Wsparcie edukacji i rozwoju dzieci i młodzieży.
- 1.2. Wzmacnianie procesu integracji społecznej mieszkańców.
- 1.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych.
- 1.4. Wspieranie aktywności zawodowej mieszkańców.

2. Podniesienie warunków przestrzeni publicznej.

- 2.1. Stworzenie warunków infrastrukturalnych wspierających procesy integracyjne oraz aktywność mieszkańców.
- 2.2. Poprawa stanu infrastruktury technicznej obiektów pełniących funkcje społeczne i kulturowe.

10. LISTA PLANOWANYCH PROJEKTÓW PODSTAWOWYCH

10.1. PROJEKTY SPOŁECZNE

Karta projektu nr 1.	
Nazwa projektu	Organizacja zajęć integracyjnych o charakterze edukacyjno- rozwojowym dla dzieci i młodzieży
Miejsce realizacji	Bodzewo, Piaski, Szelejewo Pierwsze
Podmiot realizujący projekt	Urząd Gminy Piaski,
Beneficjenci	Dzieci i młodzież z podobszarów rewitalizacji, W przypadku wolnych miejsc również dzieci i młodzież obszaru całej gminy.
Cel projektu	Celem projektu jest ogólny rozwój dzieci i młodzieży poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - podnoszenie poziomu wiedzy, - rozwijanie zdolności i zainteresowań, - wzrost aktywności fizycznej, - kształtowanie odpowiednich postaw i zachowań, - budowanie właściwych relacji z rówieśnikami.
Zakres realizowanych zadań	W ramach realizacji celu projektu będą przeprowadzane następujące działania: <ul style="list-style-type: none"> ○ „Twoja świadomość- wspólne bezpieczeństwo”- Zajęcia organizowane w Multimedialnym Centrum Ratownictwa w Piaskach, podczas których dzieci i młodzież będą uczestniczyć w: <ul style="list-style-type: none"> - pokazach i kursach pierwszej pomocy, - szkoleniach bhp, - instruktażach w przypadku wystąpienia pożaru, awarii elektrycznych, ○ Zajęcia ogólnorozwojowe organizowane w Domu Spełnionych Marzeń w Szelejewie Pierwszym, podczas których, dzieci i młodzież będą mogli rozwijać swoje pasje, w dziedzinie teatru, filmu, muzyki (tematyka prowadzonych zajęć będzie wybierana i dostosowywana do preferencji uczestników)

- Zajęcia ruchowo- rehabilitacyjne dla dzieci i młodzieży, które będą się odbywać w Domu Dziennego Samodzielnego Pobytu i Samodzielnej Rehabilitacji w Szelejewie Pierwszym, podczas których uczestnicy będą mieli do dyspozycji sprzęt sportowy i rehabilitacyjny:
 - maty do ćwiczeń,
 - drabinki gimnastyczne,
 - piłki,
 - rower stacjonarny,
 - wioślarz,
 - bieżnia.

- Zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży realizowane w Nowoczesnym Ośrodku Rozwijania Cyfrowych Umiejętności w Bodzewie, podczas których uczestnicy będą mogli nabyć kompetencje matematyczno- przyrodnicze, w szczególności:
 - logiczne myślenie,
 - programowanie/ kodowanie dla przedszkolaków i uczniów,
 - nauka pracy w grupie i współpracy,

- Wycieczki piesze i rowerowe utworzoną ścieżką pieszo- rowerową biegnącą z terenu jednostki analitycznej Bodzewo do Bodzewka Pierwszego szerzące wśród dzieci i młodzieży świadomość ekologiczną (na terenie kompleksu rekreacyjnego w Bodzewku Pierwszym będzie możliwość rozpalenia ogniska oraz przeprowadzenia gier, konkursów i imprezy integracyjnej dla uczniów związanej z ochroną i dbaniem o środowisko)

Realizacja projektu pozwoli na zniwelowanie i ograniczenie różnic edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży oraz będzie wspierać ich dalszy rozwój.

Poprzez udział w wielu zajęciach edukacyjnych i warsztatach dzieci i młodzież zwiększą poziom swojej

	<p>wiedzy np. dzięki umiejętnościom związanym z nowoczesnymi technologiami.</p> <p>Dzięki zaplanowanym działaniom dzieci i młodzież będą mogli ciekawie i efektywnie spędzać wolny czas oraz rozwijać swoje zainteresowania. Działania skierowane są również na rozwój pasji sportowych wśród młodych osób, co podniesie ich sprawność fizyczną.</p> <p>Przewidziane zajęcia będą również szerzyły i zwiększały świadomość ekologiczną oraz zachęcały młode osoby do angażowania się w ochronę środowiska naturalnego.</p> <p>Ważnym efektem realizacji niniejszego projektu jest wykształcenie wśród dzieci i młodzieży odpowiednich wzorców zachowania i przekazanie wartości, którymi powinni kierować się w życiu.</p> <p>Dzięki realizacji projektu młode osoby zdobędą wiedzę dotyczącą przyszłościowych kierunków dalszej edukacji oraz możliwych ścieżek kariery zawodowej.</p>
<p>Komplementarność z innymi projektami</p>	<p>Projekt jest komplementarny z projektami:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Aktywizacja społeczna osób starszych,</i> ○ <i>Modernizacja budynku z przeznaczeniem na Nowoczesny Ośrodek Rozwijania Cyfrowych Umiejętności,</i> ○ <i>Utworzenie Multimedialnego Centrum Ratownictwa,</i> ○ <i>Modernizacja budynku środowiskowego</i> ○ <i>Budowa kompleksu rekreacyjnego wraz z ścieżką pieszo- rowerową</i>
<p>Prognozowane rezultaty, sposób ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<p>Wskaźniki produktu⁸</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba przeprowadzonych kursów/ warsztatów- 4 - liczba zorganizowanych szkoleń/ instruktaży-15 - liczba zorganizowanych zajęć- 15 - liczba zorganizowanych wycieczek- 14 - liczba przeprowadzonych imprez integracyjnych- 7

⁸ Wskaźniki produktu- odnoszą się do wszystkich produktów (działań), które powstały w trakcie realizowania projektu oraz w rezultacie wydatkowania przyznanych środków.

	Wskaźniki rezultatu ⁹	- liczba uczestników kursów/ warsztatów - 30 - liczba uczestników szkoleń/ instruktaży- 50 - liczba uczestników zajęć- 50 - liczba uczestników wycieczek- 80 - liczba uczestników imprez integracyjnych- 80
Szacowana wartość projektu		800 000,00 zł
Źródła finansowania		Urząd Gminy Piaski, EFS.
Okres realizacji		2018- 2023

Karta projektu nr 2.	
Nazwa projektu	Integracja społeczna mieszkańców
Miejsce realizacji	Bodzewo, Piaski, Szelejewo Pierwsze.
Podmiot realizujący projekt	Urząd Gminy Piaski
Beneficjenci	Mieszkańcy podobszaru rewitalizacji, Pozostali mieszkańcy
Cel projektu	Celem projektu jest zwiększenie poziomu integracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz pozostałych mieszkańców gminy.
Zakres realizowanych zadań	W ramach realizacji celu projektu zostaną przeprowadzone następujące działania: <ul style="list-style-type: none"> ○ Zajęcia integracyjne organizowane w Nowoczesnym Ośrodku Rozwijania Cyfrowych Umiejętności w Bodzewie, podczas których mieszkańcy podobszarów będą mogli: <ul style="list-style-type: none"> - Poznawać nowinki technologiczne, - Brać udział w konkursach związanych z nowoczesnymi technologiami, - Brać udział w wykładach związanych z bezpieczeństwem w internecie, ○ Imprezy integracyjne w Multimedialnym

⁹ Wskaźniki rezultatu- dotyczą efektów działań, które nastąpiły w wyniku realizacji projektu.

	<p>Centrum Ratownictwa w Piaskach, w czasie których będą przeprowadzane:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kursy udzielania pierwszej pomocy, - konkurs sprawności strażaków, - pokazy gaszenia ognia, - gry i zabawy związane z bezpieczeństwem, - spotkania z miejscowymi strażakami, podczas których będą opowiadać o ciekawostkach, ale i trudach wykonywanego zawodu. - spotkania o tematyce ekologicznej (szerzenie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców oraz spotkania informacyjne dotyczące, np. możliwości uzyskania dofinansowania na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków) <ul style="list-style-type: none"> ○ Spotkania w Domu Spełnionych Marzeń w Szelejewie Pierwszym, w którym mieszkańcy będą mogli wspólnie spędzać wolny czas, w szczególności matki z dziećmi. <ul style="list-style-type: none"> - Mieszkańcy będą mogli uczestniczyć w zajęciach rozwijających ich pasje i zainteresowania (spotkania filmowe, wieczory literackie i teatralne) ○ Zajęcia sportowe w Domu Dziennego Samodzielnego Pobytu i Samodzielnej Rehabilitacji w Szelejewie Pierwszym dla mieszkańców, którzy będą mogli korzystać z urządzeń sportowo- rehabilitacyjnych (maty do ćwiczeń, drabinki gimnastyczne, piłki, rower stacjonarny, wioślarz, bieżnia). <ul style="list-style-type: none"> - Mieszkańcy będą mogli wspólnie spędzać aktywnie wolny czas, dbając przy tym o swoje zdrowie i kondycję fizyczną. ○ Wspólne grillowanie oraz spędzanie czasu przy ognisku na terenie kompleksu wypoczynkowego w jednostce Bodzewko Pierwsze. Podczas spotkań mieszkańcy będą mogli nawiązywać, czy też pogłębiać stosunki między ludzkie oraz np. <ul style="list-style-type: none"> - Grać na instrumentach oraz śpiewać przy
--	--

	<p>ognisku, - Organizować konkursy w grillowaniu,</p> <p>Dzięki realizacji projektu mieszkańcy staną się bardziej zintegrowani. Zaplanowane działania pozwolą na wspólne spędzanie czasu oraz rozwijanie swoich pasji. Podobne zainteresowania połączą wielu mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz przyczynią się to, do zniwelowania zdiagnozowanego problemu rozpadu więzi międzyludzkich.</p> <p>Organizacja przewidzianych działań niejednokrotnie będzie wymagała pomocy i współpracy mieszkańców, dzięki czemu już na etapie przygotowań możliwe będzie nawiązywanie oraz pogłębianie stosunków społecznych.</p> <p>Dużą rolę odgrywać będą strażacy z miejscowych jednostek OSP, ponieważ ich zaangażowanie w podejmowanie działań społecznych będzie wpływało na mieszkańców obszaru rewitalizacji.</p> <p>Realizacja projektu przyczyni się także do szerzenia świadomości ekologicznej wśród mieszkańców, co pozwoli na przykładanie większej wagi do codziennych czynności, które mogą wspierać ochronę środowiska naturalnego.</p> <p>Dodatkowo mieszkańcy będą mogli zadbać o swoją sprawność i kondycję fizyczną, ponieważ w ramach zaplanowanych działań zostaną przeprowadzone zajęcia fizyczne. Sportowa rywalizacja także korzystnie wpłynie na budowanie więzi społecznych.</p>
<p>Komplementarność z innymi projektami</p>	<p>Projekt jest komplementarny z następującymi projektami:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Szkolenia wspierające aktywność zawodową,</i> ○ <i>Modernizacja budynku z przeznaczeniem na Nowoczesny Ośrodek Rozwijania Cyfrowych Umiejętności,</i> ○ <i>Utworzenie Multimedialnego Centrum Ratownictwa,</i> ○ <i>Modernizacja budynku środowiskowego</i>
<p>Prognozowane rezultaty, sposób ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do</p>	<p>Wskaźniki produktu</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych zajęć- 20 - liczba zorganizowanych imprez integracyjnych- 12 - liczba przeprowadzonych wykładów- 5 - liczba zorganizowanych kursów- 10

celów rewitalizacji	Wskaźniki rezultatu	- liczba osób uczestniczących w zorganizowanych zajęciach- 50 - liczba osób uczestniczących w imprezach integracyjnych- 250 - liczba osób uczestniczących w wykładach- 50 - liczba osób uczestniczących w kursach- 40
Szacowana wartość projektu	700 000,00 zł	
Źródła finansowania	Urząd Gminy Piaski, EFS.	
Okres realizacji	2018- 2023	

Karta projektu nr 3.	
Nazwa projektu	Aktywizacja społeczna osób starszych
Miejsce realizacji	Bodzewo, Piaski, Szelejewo Pierwsze.
Podmiot realizujący projekt	Urząd Gminy Piaski
Beneficjenci	Mieszkańcy podobszaru rewitalizacji, Pozostali mieszkańcy
Cel projektu	Celem projektu jest zwiększenie aktywności osób starszych w życiu publicznym oraz przeciwdziałanie osamotnieniu i wykluczeniu społecznemu seniorów.
Zakres realizowanych zadań	<p>W ramach realizacji celu projektu zostaną przeprowadzone następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Zajęcia dla seniorów w zakresie obsługi urządzeń elektronicznych i poznawania współczesnych technologii organizowane w Nowoczesnym Ośrodku Rozwijania Cyfrowych Umiejętności w Bodzewie. Podczas zajęć osoby starsze będą uczestniczyły w następujących zajęciach doszkalających: <ul style="list-style-type: none"> - obsługi komputera i urządzeń zewnętrznych (drukarki, skanera itp.), - tworzenia dokumentów i arkuszy za pomocą pakietu Ms Word, - korzystanie z przeglądarek internetowych, (w tym poczty elektronicznej i portali

społecznościowych),

- posługiwania się komunikatorami internetowymi,
- używania programów do odtwarzania filmów i muzyki,
- obsługi telefonów komórkowych (smartfonów), tabletów i laptopów.

- W zajęciach w ramach wolontariatu będą mogli brać udział dzieci i młodzież, którzy interesują się informatyką i nowoczesnymi technologiami, aby pomagać osobom w starszym wieku nauczyć się i opanować wszechstronne umiejętności w tym zakresie.

- Wykłady w Multimedialnym Centrum Ratownictwa w Piaskach, dla seniorów, które będą miały na celu zwrócenie uwagi osób starszych na możliwe niebezpieczeństwa związane z codzienną obsługą urządzeń elektrycznych i gazowych oraz wskazywanie właściwych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożenia, jak również pomocy osobom poszkodowanym.
- Zajęcia ruchowo- rehabilitacyjne dla osób starszych, przeprowadzane w Domu Dziennego Samodzielnego Pobytu i Samodzielnej Rehabilitacji w Szelejewie Pierwszym, podczas których seniorzy będą mogli dbać o swoją sprawność fizyczną.
- Warsztaty tematyczne dla osób starszych, w Domu Spełnionych Marzeń w Szelejewie Pierwszym, które będą przeprowadzane zgodnie z preferencjami i zainteresowaniami uczestników. Podczas nich seniorzy będą mogli rozwijać swoje pasje i brać udział, np.:
 - w seansach filmowych,
 - w wieczorkach poetyckich,
 - w warsztatach dla majsterkowiczów,
 - w warsztatach malarskich,
 - w spotkaniach szachistów.

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Wycieczki piesze i rowerowe, zajęcia nordic walking ścieżką pieszo- rowerową na terenie jednostki Bodzewo i Bodzewko Pierwsze. <p>Realizacja projektu będzie wspierać przeciwdziałanie osamotnieniu i wykluczeniu społecznemu osób starszych. Ważne jest zapewnienie seniorom szerokiej i ciekawej oferty spędzania wolnego czasu, która nie ogranicza się wyłącznie do zajęć typowych dla osób w tej grupie wieku. Należy wprowadzić osoby starsze do współczesnych realiów i umożliwić im jak największy udział w życiu publicznym. Angażowanie osób starszych we wspólne inicjatywy oraz własny rozwój pozytywnie wpłynie na samoocenę osób starszych i poczucie ich przynależności do wspólnoty.</p> <p>Zaplanowane działania zniwelują występujący problem osamotnienia osób starszych. Wskazywanie nowych możliwości spędzania wolnego czasu będzie wspierane przez aktywną działalność KGW czy też klubów seniora.</p> <p>Realizacja projektu podniesie samoocenę osób starszych oraz zachęci do zaspokajania potrzeb wyższego rzędu.</p>
<p>Komplementarność z innymi projektami</p>	<p>Projekt jest komplementarny z następującymi projektami:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Organizacja zajęć integracyjnych o charakterze edukacyjno- rozwojowym dla dzieci i młodzieży</i> ○ <i>Modernizacja budynku z przeznaczeniem na Nowoczesny Ośrodek Rozwijania Cyfrowych Umiejętności,</i> ○ <i>Utworzenie Multimedialnego Centrum Ratownictwa,</i> ○ <i>Modernizacja budynku środowiskowego</i> ○ <i>Budowa kompleksu rekreacyjnego wraz z ścieżką pieszo- rowerową</i>
<p>Prognozowane rezultaty, sposób ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<p>Wskaźniki produktu</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych zajęć- 10 - liczba przeprowadzonych wykładów- 10 - liczba przeprowadzonych szkoleń/instruktaży- 10 - liczba zorganizowanych kursów/ warsztatów- 10 - liczba zorganizowanych koncertów- 4 - liczba zorganizowanych pieszych wycieczek- 10

	Wskaźniki rezultatu	- liczba uczestników zorganizowanych zajęć- 40 - liczba osób uczestniczących w przeprowadzonych wykładach- 40 - liczba osób, które wzięły udział w przeprowadzonych kursach/ warsztatach- 40 - liczba uczestników zorganizowanych koncertów- 60 - liczba uczestników zorganizowanych wycieczek- 50
Szacowana wartość projektu		700 000,00 zł
Źródła finansowania		Urząd Gminy Piaski, EFS.
Okres realizacji		2018- 2023

Karta projektu nr 4 .	
Nazwa projektu	Szkolenia wspierające aktywność zawodową
Miejsce realizacji	Bodzewo, Piaski, Szelejewo Pierwsze
Podmiot realizujący projekt	Urząd Gminy Piaski
Beneficjenci	Bezrobotni mieszkańcy podobszaru rewitalizacji, Pozostali mieszkańcy
Cel projektu	Celem projektu jest podnoszenie umiejętności i kwalifikacji osób aktywnych zawodowo.
Zakres realizowanych zadań	W ramach realizacji celu projektu zostaną przeprowadzone następujące działania: <ul style="list-style-type: none"> ○ Kursy w Nowoczesnym Ośrodku Rozwijania Cyfrowych umiejętności w Bodzewie, w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> - Obsługi urządzeń elektronicznych, - Obsługi systemów komputerowych i programowania, - Obsługi programów specjalistycznych, np. Symfonia. - Wykłady dotyczące zakładania oraz świadomego prowadzenia własnej działalności gospodarczej. ○ Szkolenia w Multimedialnym Centrum Ratownictwa w Piaskach, związane z:

	<ul style="list-style-type: none"> - Rozwojem edukacji kadr Ochotniczych Straży Pożarnych, - Ratownictwem przedmedycznym, - Kursami sprawnościowymi, <ul style="list-style-type: none"> ○ Zajęcia w Domu Spełnionych Marzeń w Szelejewie Pierwszym dla osób dorosłych w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> - Rozwoju osobistego (coaching), - Warsztaty przedsiębiorczości, - Ogólnych zasad prawa pracy, - Nauki języka angielskiego, - Warsztatów zawodowych, np. krawieckich (tematyka warsztatów zostanie uzależniona od liczby i preferencji zainteresowanych uczestników). <p>Realizacja projektu zwiększy aktywność zawodową mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz będzie sukcesywnie niwelować problem bezrobocia oraz niskiego poziomu przedsiębiorczości mieszkańców. W konsekwencji podniesie się również jakość życia wielu mieszkańców obszaru rewitalizacji, którzy borykają się z problemem ubóstwa.</p> <p>Przeprowadzenie dostosowanych szkoleń i kursów wspomogą proces przekwalifikowania i nabycia nowych umiejętności osób bezrobotnych czy też biernych zawodowo. Ważne jest stworzenie możliwości ciągłego rozwoju i zmotywowanie mieszkańców do zdobywania nowych kompetencji.</p> <p>Zaplanowane działania zachęcą, a przede wszystkim ukierunkują mieszkańców na podejmowanie korzystnych decyzji zawodowych. W ramach warsztatów przedsiębiorczości czy też szkoleń zawodowych osoby bezrobotne zdobędą niezbędną wiedzę, która umożliwi im świadome zakładanie działalności gospodarczej oraz lepsze zarządzanie własną firmą.</p>
<p>Komplementarność z innymi projektami</p>	<p>Projekt jest komplementarny z następującymi projektami:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Integracja społeczna mieszkańców,</i>

		<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Modernizacja budynku z przeznaczeniem na Nowoczesny Ośrodek Rozwijania Cyfrowych Umiejętności,</i> ○ <i>Utworzenie Multimedialnego Centrum Ratownictwa,</i> ○ <i>Modernizacja budynku środowiskowego</i>
Prognozowane rezultaty, sposób ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźniki produktu	- liczba zorganizowanych zajęć- 15 - liczba przeprowadzonych szkoleń- 15 - liczba zorganizowanych kursów/ warsztatów- 15
	Wskaźniki rezultatu	- liczba osób, które wzięły udział w zorganizowanych zajęciach- 30 - liczba osób uczestniczących w przeprowadzonych szkoleniach- 20 - liczba uczestników zorganizowanych kursach/ warsztatów- 30
Szacowana wartość projektu		800 000,00 zł
Źródła finansowania		Urząd Gminy Piaski, EFS,
Okres realizacji		2018- 2023

10.2. PROJEKTY INWESTYCYJNE

Karta projektu nr 5.	
Nazwa projektu	Modernizacja budynku z przeznaczeniem na Nowoczesny Ośrodek Rozwijania Cyfrowych Umiejętności
Miejsce realizacji	Bodzewo, nr działki 190/7
Podmiot realizujący projekt	Urząd Gminy Piaski
Beneficjenci	Mieszkańcy podobszaru rewitalizacji, Pozostali mieszkańcy
Cel projektu	Celem projektu jest przebudowa istniejącego Domu Strażaka będącego w złym stanie technicznym (budynek powstał w latach 70., bez ocieplenia, pokryty eternitem) na Nowoczesny Ośrodek Rozwijania Cyfrowych Umiejętności.
Zakres realizowanych zadań	W ramach realizacji celu projektu zostaną przeprowadzone następujące działania:

- Modernizacja istniejącego obiektu- Domu Strażaka, podczas której zaplanowano:
 - Usunięcie płyt azbestowo- cementowych,
 - Wymianę elewacji,
 - Ocieplenie budynku,
 - Wymiana instalacji elektrycznych,
 - Wymiana okien,
 - Odmalowanie pomieszczeń,
 - Budowa podjazdu dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich,
- Przystosowanie warunków sanitarno- socjalnych do potrzeb użytkowników, w szczególności dzieci, osób starszych oraz osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich.

Realizacja projektu skutkować będzie powstaniem nowego obiektu infrastruktury społecznej, dzięki czemu mieszkańcy obszaru rewitalizacji zyskają miejsce spotkań, w którym panować będą odpowiednie warunki. Obiekt będzie przyjazny dla wszystkich mieszkańców, w tym dla dzieci, osób starszych i osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich.

Dzięki przeprowadzeniu modernizacji powstanie baza infrastrukturalna do zaplanowanych działań społecznych w ramach niniejszego programu.

Utworzenie Nowoczesnego Ośrodka Rozwijania Cyfrowych Umiejętności, będzie miejscem, w którym dzieci i młodzież będą mogli rozwijać swoje zainteresowania oraz podnosić poziom wiedzy, co przyczyni się do niwelowania zdiagnozowanych negatywnych zjawisk wśród dzieci.

Na terenie Ośrodka zaplanowano także różnorodne zajęcia i szkolenia skierowane do osób bezrobotnych. Dzięki modernizacji obiektu, będą mogły się one odbywać w należytych warunkach, przez co zachęcą mieszkańców do licznego udziału w nich.

Modernizacja budynku pośrednio przyczyni się do niwelowania zjawiska wykluczenia społecznego osób starszych. Utworzenie miejsce, w którym seniorzy będą czuli się komfortowo (w szczególności przez ułatwienia dla osób niepełnosprawnych) jest bardzo ważne dla powodzenia przewidzianych działań społecznych i aktywizujących osoby

		starsze. Dodatkowo w wyniku modernizacji zostaną usunięte płyty azbestowo- cementowe, którymi pokryty jest budynek. Przyczyni się do to zmniejszenia liczby takich obiektów na terenie jednostki oraz korzystnie wpłynie na środowisko naturalne.
Komplementarność z innymi projektami		Realizacja projektu będzie stanowić bazę infrastrukturalną dla zaplanowanych działań miękkich, które zostaną przeprowadzone w następujących projektach społecznych: <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Organizacja zajęć integracyjnych o charakterze edukacyjno- rozwojowym dla dzieci i młodzieży,</i> ○ <i>Integracja społeczna mieszkańców,</i> ○ <i>Aktywizacja społeczna osób starszych,</i> ○ <i>Szkolenia wspierające aktywność zawodową</i>
Prognozowane rezultaty, sposób ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźniki produktu	- liczba zmodernizowanych pomieszczeń- 3 - liczba nowych urządzeń/ mebli- 20
	Wskaźniki rezultatu	- liczba osób korzystająca z obiektu- 40 - liczba osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich korzystających z podjazdu- 10
Szacowana wartość projektu		1 200 000,00 zł
Źródła finansowania		Urząd Gminy Piaski, EFRR, PROW.
Okres realizacji		2018- 2019

Karta projektu nr 6.	
Nazwa projektu	Utworzenie Multimedialnego Centrum Ratownictwa
Miejsce realizacji	Piaski, nr działki 402/2
Podmiot realizujący projekt	Urząd Gminy Piaski
Beneficjenci	Mieszkańcy podobszaru rewitalizacji, Pozostali mieszkańcy
Cel projektu	Celem projektu jest utworzenie centrum edukacyjno- szkoleniowego dla dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych.
Zakres realizowanych zadań	W ramach realizacji celu projektu zostanie przeprowadzona modernizacja istniejącego Domu

Strażaka, będącego w złym stanie technicznym (zbudowany w latach 70., pokryty papą bitumiczną), poprzez:

- Ocieplenie obiektu,
- Utworzenie zaplecza sanitarno- socjalnego,
- Przystosowanie pomieszczeń do zaplanowanych działań społecznych,
- Zagospodarowanie terenu przy obiekcie, w tory szkoleniowe dla ochotników w OSP.

Dzięki realizacji projektu mieszkańcy podobszaru rewitalizacji zyskają miejsce spotkań o odpowiedniej jakości technicznej. Modernizacja obiektu jest bardzo ważna ze względu na potrzebę stworzenia miejsca przyjaznego dla wszystkich mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży oraz osób starszych i osób poruszających się na wózkach inwalidzkich.

Działania społeczne, które zaplanowano na terenie powstałego Multimedialnego Centrum Ratownictwa przyczynią się do zwiększenia aktywności mieszkańców co wspomże procesy integracyjne. Z centrum będą korzystać dzieci i młodzież, rozwijając swoje zainteresowania oraz doświadczając ciekawych możliwości spędzania wolnego czasu, co pozytywnie wpłynie na proces niwelowania wśród nich różnic edukacyjnych.

W zmodernizowanym obiekcie zaplanowano zajęcia skierowane do osób bezrobotnych, w ramach których będą mogli zapoznać się z działalnością miejscowej jednostki OSP oraz angażować się w przewidziane inicjatywy.

Dzięki przeprowadzeniu modernizacji obiektu, w szczególności dostosowania do potrzeb osób starszych, czy też niepełnosprawnych Centrum będzie stanowić nowe miejsce spotkań dla osób starszych, co korzystnie wpłynie na proces eliminowania osamotnienia seniorów.

Utworzenie Multimedialnego Centrum Ratownictwa poprawi sytuację na obszarze rewitalizacji pod względem stanu technicznego obiektów infrastruktury społecznej, a w wyniku modernizacji powstaną również

		korzyści dla środowiska naturalnego.
Komplementarność z innymi projektami		Realizacja projektu będzie stanowić bazę infrastrukturalną dla zaplanowanych działań miękkich, które zostaną przeprowadzone w następujących projektach społecznych: <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Organizacja zajęć integracyjnych o charakterze edukacyjno- rozwojowym dla dzieci i młodzieży,</i> ○ <i>Integracja społeczna mieszkańców,</i> ○ <i>Aktywizacja społeczna osób starszych,</i> ○ <i>Szkolenia wspierające aktywność zawodową</i>
Prognozowane rezultaty, sposób ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźniki produktu	- liczba przystosowanych pomieszczeń- 3 - liczba nowych elementów wyposażenia- 20
	Wskaźniki rezultatu	- liczba osób korzystających z obiektu- 100 - liczba osób poruszających się na wózkach inwalidzkich korzystających z obiektu- 10
Szacowana wartość projektu		1 300 000,00 zł
Źródła finansowania		Urząd Gminy Piaski, EFFR, PROW.
Okres realizacji		2018- 2023

Karta projektu nr 7.	
Nazwa projektu	Modernizacja budynku środowiskowego
Miejsce realizacji	Szelejewo Pierwsze, nr działki 55/1
Podmiot realizujący projekt	Urząd Gminy Piaski
Beneficjenci	Mieszkańcy podobszaru rewitalizacji, Pozostali mieszkańcy
Cel projektu	Celem projektu jest przystosowanie istniejącego obiektu do utworzenia Domu Spełnionych Marzeń oraz Domu Dziennego Samodzielnego Pobytu i Samodzielnej Rehabilitacji.
Zakres realizowanych zadań	W ramach realizacji celu projektu zostaną przeprowadzone następujące działania: <ul style="list-style-type: none"> ○ Modernizacja istniejącego budynku: <ul style="list-style-type: none"> - ocieplenie obiektu, - odmalowanie pomieszczeń, - wymiana oświetlenia, - budowa podjazdów i windy dla osób

	<p>niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich,</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Przystosowanie pomieszczeń dla działalności Domu Spełnionych Marzeń poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - Wyposażenie w potrzebny sprzęt multimedialny, - Zapewnienie warunków dla użytkowania przez osoby w każdym wieku, w szczególności dla dzieci, osób starszych i niepełnosprawnych, ○ Przystosowanie pomieszczeń dla działalności Domu Dziennego Samodzielnego Pobytu i Samodzielnej Rehabilitacji poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - Zakup wyposażenia: urządzeń sportowo-rehabilitacyjnych (maty do ćwiczeń, drabinki gimnastyczne, piłki, rower stacjonarny, wioślarz, bieżnia.) - Utworzenie odpowiednich warunków sanitarno- socjalnych dla potrzeb przyszłych użytkowników, w tym dla dzieci, młodzieży, osób starszych oraz osób niepełnosprawnych. <p>Dzięki realizacji projektu powstaną dwa miejsca spotkań o właściwych warunkach dla dzieci, młodzieży, osób starszych oraz osób poruszających się na wózkach inwalidzkich.</p> <p>W zmodernizowanej świetlicy środowiskowej powstanie miejsce, w którym wszyscy mieszkańcy będą mogli rozwijać swoje zainteresowania i pasje, a także miejsce, w którym będzie można zadbać o swoją sprawność fizyczną.</p> <p>Na terenie obiektu zostaną przeprowadzone zajęcia, szkolenia i kursy skierowane do osób bezrobotnych, dzięki czemu będą mogli uzyskać nowe umiejętności i kwalifikacje, a także zapoznać się i zrozumieć proces zakładania, prowadzenia i zarządzania własną działalnością gospodarczą.</p> <p>Utworzenie obiektu, który będzie cieszył się zainteresowaniem i popularnością wśród mieszkańców, ze względu na panujące w nim warunki, znajdujące się sprzęty czy też udogodnienia, będzie wspierało niwelowanie zdiagnozowanych problemów na</p>
--	---

		<p>podobszarze rewitalizacji, t.j.: różnice edukacyjne wśród dzieci i młodzieży, niewystarczająca oferta form spędzania wolnego czasu, rozpad więzi społecznych, niska przedsiębiorczość mieszkańców oraz problem bezrobocia jak również osamotnienie osób starszych.</p> <p>Dzięki modernizacji budynku środowiskowego wzrośnie liczba obiektów infrastruktury społecznej na terenie podobszaru rewitalizacji, co także korzystnie wpłynie na atrakcyjność przestrzeni jednostki.</p>
Komplementarność z innymi projektami		<p>Realizacja projektu umożliwi przeprowadzenie zaplanowanych działań społecznych zaplanowanych w ramach projektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Organizacja zajęć integracyjnych o charakterze edukacyjno- rozwojowym dla dzieci i młodzieży,</i> ○ <i>Integracja społeczna mieszkańców,</i> ○ <i>Aktywizacja Społeczna Osób Starszych,</i> ○ <i>Szkolenia Wspierające Aktywność Zawodową</i>
Prognozowane rezultaty, sposób ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźniki produktu	<ul style="list-style-type: none"> - liczba przystosowanych pomieszczeń- 4 - liczba nowego sprzętu multimedialnego- 11 - liczba urządzeń sportowo- rehabilitacyjnych- 15
	Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób korzystających z obiektu- 100 - liczba osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich korzystających z podjazdu/ windy- 10
Szacowana wartość projektu		900 000,00 zł
Źródła finansowania		Urząd Gminy Piaski, EFRR, PROW.
Okres realizacji		2019- 2020

11. PLANOWANE PROJEKTY UZUPEŁNIAJĄCE

Projekty uzupełniające zostały zaplanowane poza obszarem rewitalizacji, jednakże są ściśle związane z działaniami przewidzianymi na obszarze rewitalizacji oraz mają na celu wsparcie całościowego i spójnego procesu realizacji niniejszego programu. Projekty zostały zaplanowane zgodnie z uwagami i postulatami uczestników spotkań konsultacyjnych (opis w rozdz. 6. *Konsultacje społeczne*).

Karta projektu nr 8.	
Nazwa projektu	Budowa kompleksu rekreacyjnego wraz z ścieżką pieszo- rowerową
Miejsce realizacji	Bodzewko Pierwsze, działki nr 65 i nr 78
Podmiot realizujący projekt	Urząd Gminy Piaski
Beneficjenci	Mieszkańcy podobszaru rewitalizacji, Pozostali mieszkańcy
Cel projektu	Celem projektu jest poprawa komunikacji, zwiększenie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w drodze do szkoły oraz wykorzystanie niezagospodarowanego terenu tworząc miejsce rekreacji.
Zakres realizowanych zadań	W ramach realizacji celu projektu zostaną przeprowadzone następujące działania: <ul style="list-style-type: none">○ Utworzenie ścieżki pieszo- rowerowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą na nieużytkowanej drodze pokolejowej znajdującej się na obszarze jednostek analitycznych Bodzewko Pierwsze i Bodzewo:<ul style="list-style-type: none">- budowa ścieżki o długości 0,68 km,- postawienie ławek,- ustawienie tablic informacyjno- edukacyjnych, na których będą znajdowały się ciekawostki i ważne informacje o okolicy oraz promujące działania ekologiczne.○ Budowa kompleksu rekreacyjnego:<ul style="list-style-type: none">- budowa wiaty wraz z oświetleniem- utworzenie miejsc ogniskowych,- utworzenie miejsc grillowych,- urządzenie siłowni zewnętrznej,- utworzenie obiektów małej architektury (ławki, kosze na śmieci),

- przystosowanie obiektu dla osób starszych oraz poruszających się na wózkach inwalidzkich (odpowiedni rodzaj nawierzchni oraz dostosowany wjazd na działkę kompleksu)

Realizacja projektu przyczyni się do zapewnienia należytego bezpieczeństwa w drodze do szkoły wielu dzieci i młodzieży. Na terenie Bodzewa znajduje się Szkoła Podstawowa skupiająca uczniów, także z jednostki Bodzewko Pierwsze, która znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie. Należy zauważyć, że dzieci i młodzież podczas roku szkolnego są zmuszeni do pokonywania odcinka trasy do szkoły (ok. 0,7 km), przy ruchliwej drodze powiatowej, na której ich bezpieczeństwo nie jest odpowiednio zapewnione.

Podczas konsultacji społecznych zaniepokojeni mieszkańcy zwrócili uwagę na brak bezpieczeństwa drogowego uczniów. Zaproponowano wykorzystanie drogi pokolejowej znajdującej się na obszarze jednostki analitycznej Bodzewko Pierwsze, w celu utworzenia ścieżki pieszo- rowerowej prowadzącej do Szkoły Podstawowej w Bodzewie. Ścieżka będzie stanowiła dla dzieci i młodzieży zamieszkującej na terenie Bodzewka Pierwszego bezpośrednie, a przede wszystkim bezpieczne połączenie z krótką (200 metrową) drogą do szkoły w Bodzewie.

Utworzona ścieżka znacząco ułatwi komunikację między wskazanymi jednostkami, a tym samym poprawi bezpieczeństwo pozostałych pieszych oraz rowerzystów.

Nieużytkowana od 20 lat pokolejowa infrastruktura techniczna uzyska nowe funkcje, ponieważ utworzona ścieżka będzie wykorzystywana również w celu rekreacji mieszkańców i lokalnej turystyki.

Realizacja projektu stanowić będzie wsparcie przy realizacji działań społecznych związanych z rozwojem dzieci i młodzieży, organizacją nowych form rekreacji dla mieszkańców podobszaru rewitalizacji, w szczególności skierowanych do dzieci i osób starszych.

Utworzenie ścieżki pieszo- rowerowej oraz kompleksu wypoczynkowego stanowić będzie miejsce spotkań,

	<p>w tym ciekawą ofertę do zwiększania aktywności fizycznej wśród dzieci, młodzieży i osób starszych. Powstała ścieżka będzie prowadzić do jednostki Bodzewo, w której zaplanowano m.in. działania na rzecz rozwoju seniorów. Powstanie ścieżki umożliwi organizację pieszych spacerów, zajęć nordic walking, rowerowych wycieczek, czy też codzienną rekreację osób starszych. Na terenie kompleksu wypoczynkowego mieszkańcy będą mogli zadbać o swoją kondycję fizyczną korzystając z urządzeń utworzonej siłowni zewnętrznej.</p> <p>Ścieżka oraz powstałe na niej obiekty zostaną wykorzystane do przeprowadzania wycieczek edukacyjnych (np. promujących ekologię) dla dzieci i młodzieży, uczęszczających do szkoły w Bodzewie, co będzie stanowić ciekawą formą nauki.</p> <p>Dzięki utworzeniu wskazanej infrastruktury technicznej zostanie umożliwione spójne niwelowanie negatywnych zjawisk na podobszarze rewitalizacji, takich jak: różnice w edukacji wśród dzieci i młodzieży, mała oferta form spędzania wolnego czasu dla mieszkańców, dzieci oraz osób starszych. W konsekwencji realizacja projektu będzie stanowić wsparcie dla zwiększenia integracji wśród lokalnej wspólnoty, zmniejszenia osamotnienia wśród osób starszych i zachęcania ich do aktywności fizycznej, jak również wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży.</p>
<p>Komplementarność z innymi projektami</p>	<p>Projekt jest komplementarny z zaplanowanymi działaniami społecznymi, ponieważ będzie wspierać projekty społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Organizacja zajęć integracyjnych o charakterze edukacyjno- rozwojowym dla dzieci i młodzieży,</i> ○ <i>Integracja społeczna mieszkańców,</i> ○ <i>Aktywizacja społeczna osób starszych.</i>
<p>Prognozowane rezultaty, sposób ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do</p>	<p>Wskaźniki produktu</p> <ul style="list-style-type: none"> - długość powstałej ścieżki pieszo- rowerowej- 0,68 km - liczba urządzeń siłowni zewnętrznej- 10 - liczba utworzonych obiektów małej architektury- 8 - liczba utworzonych miejsc grillowych i ogniskowych- 6 - liczba utworzonych ławek/ stołów- 12

celów rewitalizacji	Wskaźniki rezultatu	- liczba osób korzystających ze ścieżki pieszo- rowerowej- 200 - liczba zorganizowanych wycieczek edukacyjnych dla dzieci i młodzieży- 14 - liczba wydarzeń zorganizowanych dla osób starszych- 10
Szacowana wartość projektu		240 000 zł
Źródła finansowania		Urząd Gminy Piaski, PROW, EFRR
Okres realizacji		2020- 2022

12. PROJEKTY ZINTEGROWANE

Projekt zintegrowany to, co najmniej dwa projekty powiązane ze sobą tematycznie w ramach wspólnego celu, jaki ma zostać osiągnięty dzięki ich realizacji, których wybór do dofinansowania lub realizacja jest koordynowana przez właściwe instytucje.

W Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Piaski projekty podstawowe podzielono na dwie kategorie: społeczne i inwestycyjne.

Zaplanowane projekty inwestycyjne:

- *Modernizacja budynku z przeznaczeniem na Nowoczesny Ośrodek Rozwijania Cyfrowych Umiejętności,*
- *Utworzenie Multimedialnego Centrum Ratownictwa,*
- *Modernizacja budynku środowiskowego*

mają na celu stworzenie bazy infrastrukturalnej, w której będą prowadzone działania przewidziane w następujących projektach społecznych:

- *Organizacja zajęć integracyjnych o charakterze edukacyjno- rozwojowym dla dzieci i młodzieży,*
- *Integracja społeczna mieszkańców,*
- *Aktywizacja społeczna osób starszych,*
- *Szkolenia wspierające aktywność zawodową*

Powiązania między wskazanymi projektami są następujące:

- W Nowoczesnym Ośrodku Rozwijania Cyfrowych Umiejętności, który powstanie w jednostce Bodzewo w ramach projektu inwestycyjnego

Modernizacja budynku z przeznaczeniem na Nowoczesny Ośrodek Rozwijania Cyfrowych Umiejętności, zostaną przeprowadzane:

1. Zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży, podczas których będą mogli nabyć kompetencje matematyczno- przyrodnicze. Zajęcia te będą organizowane w ramach projektu społecznego **Organizacja zajęć integracyjnych o charakterze edukacyjno- rozwojowym dla dzieci i młodzieży**.
 2. Zajęcia integracyjne, podczas których mieszkańcy podobszarów będą mogli poznawać nowoczesne technologie, brać udział w wykładach oraz konkursach z tego zakresu. Zajęcia będą przeprowadzane w ramach projektu społecznego **Integracja społeczna mieszkańców**.
 3. Zajęcia dla seniorów w zakresie obsługi urządzeń elektronicznych i poznawania współczesnych technologii, realizowane w ramach projektu społecznego **Aktywizacja społeczna osób starszych**.
 4. Kursy dla mieszkańców, w szczególności osób bezrobotnych w zakresie obsługi urządzeń elektronicznych, systemów komputerowych i programowania, organizowane w ramach projektu społecznego **Szkolenia wspierające aktywność zawodową**.
- o W Multimedialnym Centrum Ratownictwa, które zostanie utworzone w jednostce analitycznej Piaski III, w ramach projektu inwestycyjnego **Utworzenie Multimedialnego Centrum Ratownictwa**, będą organizowane:
1. Cykl zajęć „Twoja świadomość- wspólne bezpieczeństwo” dla dzieci i młodzieży, podczas których zostaną przeprowadzane szkolenia

z udzielania pierwszej pomocy, znajomości zasad bhp i ppoż. Zajęcia będą realizowane w ramach projektu społecznego **Organizacja zajęć integracyjnych o charakterze edukacyjno- rozwojowym dla dzieci i młodzieży.**

2. Wydarzenia integracyjne w czasie których będą przeprowadzane m.in. kursy udzielania pierwszej pomocy, konkurs sprawności strażaków czy też pokazy gaszenia ognia, w ramach realizacji projektu społecznego **Integracja społeczna mieszkańców.**
 3. Spotkania dla seniorów mające za zadanie skierowanie uwagi osób starszych na możliwość wystąpienia zagrożeń związanych z codzienną obsługą urządzeń elektrycznych i gazowych oraz wskazywanie odpowiednich zachowań w niebezpiecznych sytuacjach, przeprowadzane w ramach projektu społecznego **Aktywizacja społeczna osób starszych.**
 4. Szkolenia dotyczące edukacji kadr Ochotniczych Straży Pożarnych oraz ratownictwem przedmedycznym, w ramach realizacji projektu społecznego **Szkolenia wspierające aktywność zawodową.**
- W powstałym Domu Spełnionych Marzeń w Szelejewie Pierwszym w ramach projektu inwestycyjnego **Modernizacja budynku środowiskowego** zostaną zorganizowane następujące działania społeczne:
1. Zajęcia ogólnorozwojowe dla dzieci i młodzieży, w czasie których będą mogli rozwijać swoje pasje, realizowane w ramach projektu społecznego **Organizacja zajęć integracyjnych o charakterze edukacyjno- rozwojowym dla dzieci i młodzieży.**

2. Spotkania dla mieszkańców obszaru rewitalizacji mające na celu wspólnie spędzanie wolnego czasu, w szczególności przez matki z dziećmi, podczas których będzie możliwy także rozwój zainteresowań mieszkańców, w ramach projektu społecznego **Integracja społeczna mieszkańców**.
 3. Spotkania tematyczne dla osób starszych dopasowane do preferencji uczestników. Podczas nich seniorzy będą mogli rozwijać swoje pasje i brać udział, np. w seansach filmowych i wieczorkach poetyckich, organizowanych w ramach realizacji projektu społecznego **Aktywizacja społeczna osób starszych**.
 4. Zajęcia dla osób dorosłych, w tym osób bezrobotnych w zakresie rozwoju osobistego, różnego rodzaju szkoleń i warsztatów np. nauka języka angielskiego, kursy krawieckie, przeprowadzanych w ramach projektu społecznego **Szkolenia wspierające aktywność zawodową**.
- W Domu Dziennego Samodzielnego Pobytu i Samodzielnej Rehabilitacji, w Szelejewie Pierwszym powstałym w ramach projektu inwestycyjnego **Modernizacja budynku środowiskowego** zostaną zorganizowane:
 1. Zajęcia ruchowo- rehabilitacyjne dla dzieci i młodzieży z wykorzystaniem dostępnego sprzętu sportowego, realizowane w ramach projektu społecznego **Organizacja zajęć integracyjnych o charakterze edukacyjno-rozwojowym dla dzieci i młodzieży**.
 2. Zajęcia sportowe dla dorosłych przeprowadzane w ramach projektu społecznego **Integracja społeczna mieszkańców**.
 3. Zajęcia ruchowo- rehabilitacyjne dla osób starszych, z wykorzystaniem specjalistycznego sprzętu przeprowadzane w ramach projektu społecznego **Aktywizacja społeczna osób starszych**.

- Na terenie ścieżki pieszo- rowerowej oraz kompleksu wypoczynkowego w Bodzewku Pierwszym powstałych w ramach projektu uzupełniającego (poza obszarem rewitalizacji) zostaną zorganizowane:
 1. Wycieczki piesze i rowerowe oraz ogniska w ramach projektu społecznego **Organizacja zajęć integracyjnych o charakterze edukacyjno- rozwojowym dla dzieci i młodzieży.**
 2. Wycieczki piesze i rowerowe oraz zajęcia sportowe dla osób starszych, w ramach realizacji projektu **Aktywizacja społeczna osób starszych.**

Ponadto projekty społeczne także wywierają na siebie wzajemny wpływ:

- W ramach projektów społecznych **Aktywizacja społeczna osób starszych** i **Organizacja zajęć integracyjnych o charakterze edukacyjno- rozwojowym dla dzieci i młodzieży** zostanie przeprowadzona współpraca oparta na bezinteresownej pomocy osobom starszym. W trakcie zajęć związanych z nauką i poznawaniem nowych technologii w utworzonym Nowoczesnym Ośrodku Rozwijania Umiejętności cyfrowych osoby starsze będą mogły liczyć na pomoc ze strony dzieci i młodzieży, którzy w ramach wolontariatu będą wspierać szkolenie seniorów w tym zakresie.
- *Projekt społeczny Szkolenia wspierające aktywność zawodową* łączą się z projektem **Integracja społeczna mieszkańców**, ponieważ zajęcia przeprowadzane w ramach różnego rodzaju warsztatów i kursów pozytywnie wpłynę na budowanie więzi społecznych. Mieszkańcy obszarów rewitalizacji, w tym osoby bezrobotne, które będą uczestniczyły w organizowanych zajęciach doszkalających, będą motywowane do aktywności zawodowej, ale także społecznej. Wspólne uczestnictwo w zaplanowanych kursach sprzyja nawiązywaniu więzi społecznych, a także wspieraniu się w poszczególnych działaniach, np. związanych z poszukiwaniem zatrudnienia

13. KOMPLEMENTARNOŚĆ POMIĘDZY POSZCZEGÓLNYMI PRZEDSIĘWZIĘCIAMI REWITALIZACYJNYMI

Planowane w programie rewitalizacji działania mają być komplementarne, a więc muszą uzupełniać się pod względem przestrzennym, przedmiotowym, proceduralno – instytucjonalnym i okresowym oraz pod względem źródeł finansowania. Tak podjęte działania pozwolą na kompleksowe wykonanie założeń programu i osiągnięcie maksymalnych efektów.

13.1. KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA

Projekty rewitalizacyjne zaplanowano w taki sposób, aby nie doprowadzić do przenoszenia zidentyfikowanych problemów na inne obszary, czy też do występowania nowych, negatywnych zjawisk społecznych.

Działania infrastrukturalne będą skupione na obszarach rewitalizacji, w jednostkach analitycznych: Bodzewo, Piaski III oraz Szelejewo Pierwsze. Projekty realizowane w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji korzystnie wpłyną na obszar całej gminy, ponieważ w planowanych projektach oprócz mieszkańców podobszarów rewitalizacji, będą mogli brać udział pozostali mieszkańcy gminy.

Na poniższej mapce zostały zaznaczone lokalizacje, w których będą prowadzone następujące działania rewitalizacyjne:

1- Bodzewo:

- Modernizacja budynku z przeznaczeniem na Nowoczesny Ośrodek Rozwijania Cyfrowych Umiejętności (Karta projektu nr 5), w których będą przeprowadzane następujące projekty społeczne:
- Organizacja zajęć integracyjnych o charakterze edukacyjno- rozwojowym dla dzieci i młodzieży (Karta projektu nr 1).
- Integracja społeczna mieszkańców (Karta projektu nr 2).
- Aktywizacja społeczna osób starszych (Karta projektu nr 3).
- Szkolenia wspierające aktywność zawodową (Karta projektu nr 4).

2- Piaski III

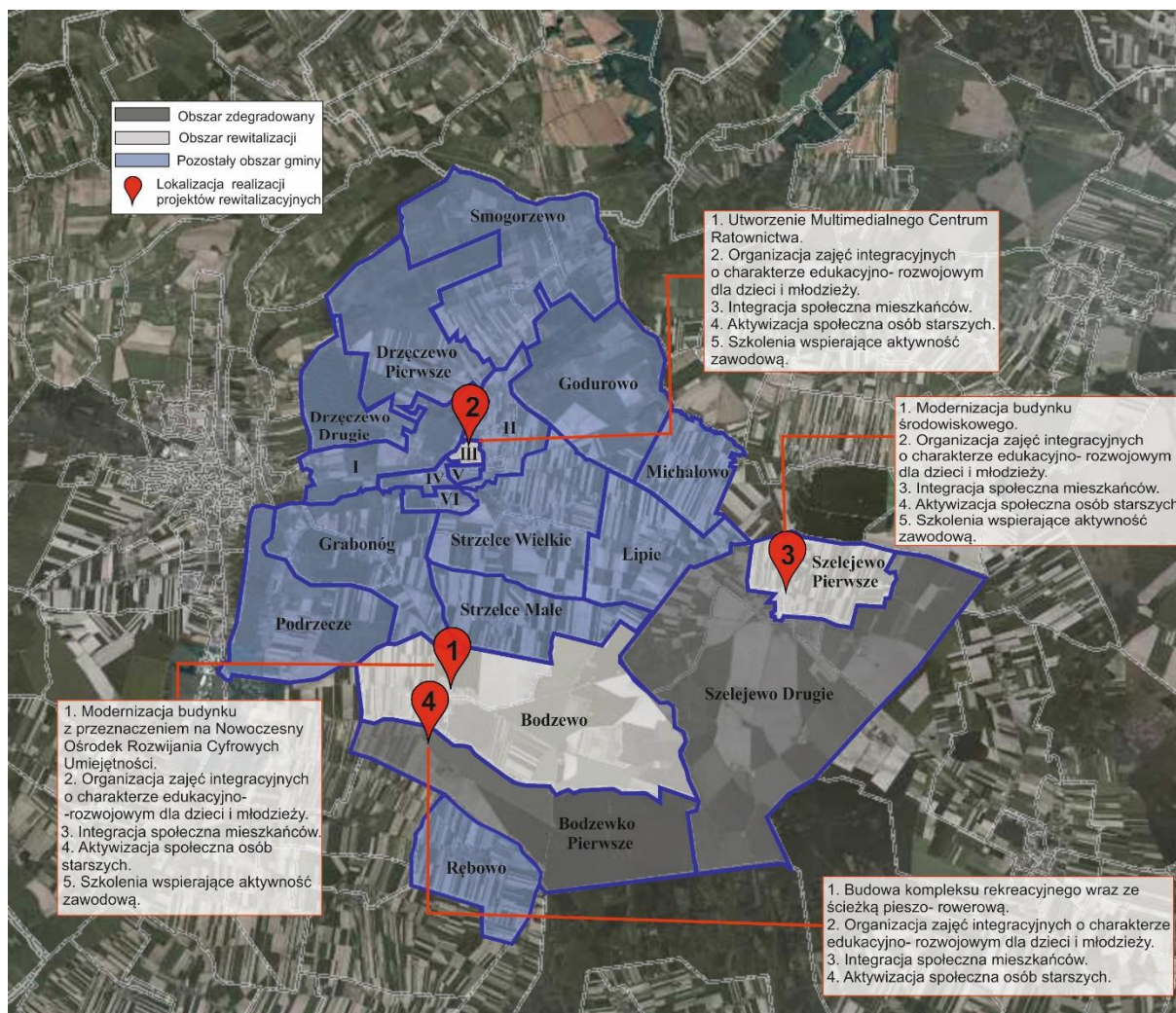
- Utworzenie Multimedialnego Centrum Ratownictwa (Karta Projektu nr 6), w którym będą realizowane następujące projekty społeczne:
- Organizacja zajęć integracyjnych o charakterze edukacyjno- rozwojowym dla dzieci i młodzieży (Karta projektu nr 1).
- Integracja społeczna mieszkańców (Karta projektu nr 2).
- Aktywizacja społeczna osób starszych (Karta projektu nr 3).
- Szkolenia wspierające aktywność zawodową (Karta projektu nr 4).

3- Szelejewo Pierwsze

- Modernizacja budynku środowiskowego (Kartka Projektu nr 7), w którym zostaną zrealizowane następujące projekty społeczne:
- Organizacja zajęć integracyjnych o charakterze edukacyjno- rozwojowym dla dzieci i młodzieży (Karta projektu nr 1).
- Integracja społeczna mieszkańców (Karta projektu nr 2).
- Aktywizacja społeczna osób starszych (Karta projektu nr 3).
- Szkolenia wspierające aktywność zawodową (Karta projektu nr 4).

4- Bodzewko Pierwsze (w ramach projektu uzupełniającego spoza obszaru rewitalizacji)

- Budowa kompleksu rekreacyjnego wraz z ścieżką pieszo- rowerową (Karta projektu nr 8), na terenie którego będą organizowane następujące projekty społeczne:
- Organizacja zajęć integracyjnych o charakterze edukacyjno- rozwojowym dla dzieci i młodzieży,
- Integracja społeczna mieszkańców,
- Aktywizacja społeczna osób starszych.

RYSUNEK 12: LOKALIZACJA REALIZACJI PROJEKTÓW NA OBSZARZE REWITALIZACJI I OBSZARZE ZDEGRADOWANYM.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.geoportal.gov.pl.

13.2. KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMAWA

Proponowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały zaplanowane, w sposób wzajemnie się dopełniający. Powiązania i uzupełnienia tematyczne, powodują że program rewitalizacji będzie oddziaływał na podobszary rewitalizacji we wszystkich aspektach. Zaplanowane działania mają przede wszystkim spełniać wyznaczone kierunki działań, które pozwolą osiągnąć cele strategiczne, a tym samym umożliwić rozwój społeczno – gospodarczy Gminy Piaski. Szczególnie ważne są wobec tego powiązania projektów zintegrowanych, które wspierają całościową eliminację występujących problemów i zjawisk kryzysowych we wszystkich podobszarach rewitalizacji.

Tabela 44: Powiązania projektów rewitalizacyjnych z kierunkami LPR Gminy Piaski.

Projekty rewitalizacyjne	Kierunki działań rewitalizacyjnych					
	1.1. Wsparcie edukacji i rozwoju dzieci i młodzieży.	1.2. Wzmacnianie procesu integracji społecznej mieszkańców.	1.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych.	1.4. Wspieranie aktywności zawodowej mieszkańców.	2.1. Stworzenie warunków infrastrukturalnych wspierających procesy integracyjne oraz aktywność mieszkańców.	2.2. Poprawa stanu infrastruktury technicznej obiektów pełniących funkcje społeczne i kulturowe.
Projekt nr 1. Organizacja zajęć integracyjnych o charakterze edukacyjno- rozwojowym dla dzieci i młodzieży						
Projekt nr 2. Integracja społeczna mieszkańców						
Projekt nr 3. Aktywizacja społeczna osób starszych						
Projekt nr 4. Szkolenia wspierające aktywność zawodową						
Projekt nr 5. Modernizacja budynku z przeznaczeniem na Nowoczesny Ośrodek Rozwijania Cyfrowych Umiejętności						
Projekt nr 6. Utworzenie Multimedialnego Centrum Ratownictwa						
Projekt nr 7. Modernizacja budynku środowiskowego						
Projekt nr 8. Budowa kompleksu rekreacyjnego wraz ze ścieżką pieszo- rowerową- projekt uzupełniający						

Źródło: Opracowanie własne.

Zaplanowane projekty wpisują się we wskazane cele i kierunki LPR oraz następująco oddziałują na analizowane sfery:

Tabela 45: Oddziaływanie zaplanowanych projektów LPR na poszczególne sfery.

Sfera	Projekt LPR	Oddziaływanie
Sfera społeczna	<p>Projekt nr 1.</p> <p>Organizacja zajęć integracyjnych o charakterze edukacyjno- rozwojowym dla dzieci i młodzieży</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Niwelowanie i ograniczanie różnic w edukacji dzieci i młodzieży, - Efektywne wsparcie rozwoju dzieci i młodzieży, - Wzrost poziomu edukacji dzieci i młodzieży, - Zwiększenie liczby młodych osób zmotywowanych do wybierania przyszłościowych kierunków dalszego kształcenia, - Efektywne przekazywanie dzieciom i młodzieży właściwych wzorców zachowań,
	<p>Projekt nr 2.</p> <p>Integracja społeczna mieszkańców</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Zwiększanie integracji społecznej wśród mieszkańców, - Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, - Wzrost aktywności mieszkańców w życiu społecznym,
	<p>Projekt nr 3.</p> <p>Aktywizacja społeczna osób starszych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Niwelowanie osamotnienia seniorów, - Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych, - Wzrost aktywności seniorów w życiu społecznym, - Budowa nowych więzi

		międzypokoleniowych i pogłębianie istniejących.
	Projekt nr 4. Szkolenia wspierające aktywność zawodową	<ul style="list-style-type: none"> - Przeciwdziałanie bezrobociu, - Przeciwdziałanie ubóstwu, - Wspieranie rozwoju osobistego i zawodowego mieszkańców, - Zwiększanie poziomu przedsiębiorczości mieszkańców, - Motywowanie osób bezrobotnych do podejmowania działań w celu podniesienia jakości życia,
Sfera gospodarcza	Projekt nr 4. Szkolenia wspierające aktywność zawodową	<ul style="list-style-type: none"> - Motywowanie osób bezrobotnych do świadomego zakładania i prowadzenia własnych działalności gospodarczych, - Zwiększanie się liczby podmiotów gospodarczych, - Podnoszenie kwalifikacji i umiejętności mieszkańców, - Zwiększenie konsumpcji w wyniku podniesienia jakości życia mieszkańców,
Sfera funkcjonalno-przestrzenna	Projekt nr 5. Modernizacja budynku z przeznaczeniem na Nowoczesny Ośrodek Rozwijania Cyfrowych Umiejętności	<ul style="list-style-type: none"> - Zwiększenie liczby miejsc spotkań o odpowiednich warunkach, - Zwiększenie liczby obiektów infrastruktury społecznej przystosowanej do potrzeb osób starszych oraz osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich,
	Projekt nr 6. Utworzenie Multimedialnego Centrum Ratownictwa	
	Projekt nr 7.	

	Modernizacja budynku środowiskowego	
	Projekt nr 8. Budowa kompleksu rekreacyjnego wraz ze ścieżką pieszo- rowerową- projekt uzupełniający	
Sfera techniczna	Projekt nr 5. Modernizacja budynku z przeznaczeniem na Nowoczesny Ośrodek Rozwijania Cyfrowych Umiejętności	- Stworzenie bazy infrastrukturalnej, - Poprawa stanu technicznego obiektów użyteczności społecznej,
	Projekt nr 6. Utworzenie Multimedialnego Centrum Ratownictwa	
	Projekt nr 7. Modernizacja budynku środowiskowego	
	Projekt nr 8. Budowa kompleksu rekreacyjnego wraz ze ścieżką pieszo- rowerową- projekt uzupełniający	
Sfera środowiskowa	Projekt nr 1. Organizacja zajęć integracyjnych o charakterze edukacyjno- rozwojowym dla dzieci i młodzieży	- Zwiększenie świadomości dzieci i młodzieży o możliwościach wspierania działań ekologicznych w życiu codziennym, - Wzrost zaangażowania dzieci i młodzieży w działania proekologiczne,
	Projekt nr 2. Integracja społeczna mieszkańców	- Zwiększenie świadomości i uczestnictwa mieszkańców w działaniach ekologicznych,
	Projekt nr 5. Modernizacja budynku z przeznaczeniem na Nowoczesny	- Zmniejszenie ilości budynków pokrytych szkodliwymi materiałami, - Oszczędności mediów dzięki

	Ośrodek Rozwijania Cyfrowych Umiejętności	modernizacji budynków (np. zmniejszenie ogrzewania, co pozytywnie wpływa na jakość środowisko naturalnego).
	Projekt nr 6. Utworzenie Multimedialnego Centrum Ratownictwa	
	Projekt nr 7. Modernizacja budynku środowiskowego	
	Projekt nr 8. Budowa kompleksu rekreacyjnego wraz ze ścieżką pieszo- rowerową- projekt uzupełniający	

Źródło: Opracowanie własne.

13.3. KOMPLEMENTARNOŚĆ PROCEDURALNO- INSTYTUCJONALNA

Procedura tworzenia i realizacji założeń programu rewitalizacji jest taka sama jak w przypadku innych dokumentów gminnych. Model zarządzania strategicznego gminy Piaski jest zgodny z podstawowymi zasadami planowania strategicznego, który w literaturze jest przedstawiany jako cykl: analiza (diagnoza) → planowanie → wdrażanie → ocena → korekta i aktualizacja planów. Zgodnie z powyższym dla każdego dokumentu opracowanego dla gminy Piaski, w tym niniejszego programu rewitalizacji, sporządzono diagnozę stanu gminy, która pozwala na określenie problemów występujących na terytorium jednostki oraz stanowi punkt wyjścia do tworzenia założeń programowych. Na etapie planowania prowadzona jest współpraca różnych podmiotów: pracowników Urzędu Gminy, instytucji publicznych i prywatnych, mieszkańców i innych. Podczas konsultacji specjalnie powołany zespół ds. opracowania dokumentu strategicznego (dalej nazywany Zespołem) przedstawia dotychczasowe ustalenia, proponowane działania oraz prowadzi dyskusje. Zebrane uwagi są następnie uwzględniane w projekcie dokumentu.

Po opracowaniu i uchwaleniu programu strategicznego następuje procedura jego wdrażania, realizacji, monitorowania i ewaluacji, która spoczywa gestii Wójta Gminy Piaski

wspieranego przez powołany wcześniej zespół (szerszy opis systemu wdrażania i monitoringu Lokalnego Programu Rewitalizacji w rozdz. 12 i 13).

Dzięki wiedzy pracowników Urzędu Gminy na temat wprowadzanych w jednostce programów i uchwał oraz sposobów i zakresu ich realizacji, możliwe będzie takie dobieranie projektów, aby spełniały one wszystkie wymagania prawne oraz uzupełniały się pod względem tematycznym, przestrzennym i czasowym.

Komplementarność instytucjonalna Lokalnego Programu Rewitalizacji jest zachowana poprzez współpracę powołanego Zespołu Roboczego z przedstawicielami instytucji zainteresowanych działaniami rewitalizacyjnymi: OSP, GOPS i instytucjami kulturalnymi.

13.4. KOMPLEMENTARNOŚĆ MIĘDZYOKRESOWA

Projekty zaplanowane w Lokalnym Programie Rewitalizacji stanowią kontynuację działań podejmowanych w ramach wcześniej realizowanych dokumentów programowych. Niniejszy Program jest powiązany ze **Strategią Rozwoju Edukacji Gminy Piaski na lata 2008-2015r.**, dzięki której przeprowadzono liczne działania z zakresu :

- Aktywizacji społecznej mieszkańców gminy dla rozwoju edukacji i podniesienia wiedzy na temat roli i znaczenia edukacji,
- Działań na rzecz zwiększenia szans edukacyjnych mieszkańców Gminy Piaski,
- Tworzenie długofalowego rozwoju gminy opartego na wszechstronnej edukacji i rozwoju mieszkańców,
- Promocja kultury fizycznej i zdrowego stylu życia wśród mieszkańców gminy.

Dzięki pozyskanym środkom z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach priorytetu IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach, działania 9.1 Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty, poddziałania 9.1.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych,

zrealizowano następujące projekty podnoszące poziom nauczania oraz niwelujące różnice edukacyjne wśród dzieci i młodzieży:

1. Pomoce dydaktyczne i zajęcia pozalekcyjne w Zespołach Szkół Gminy Piaski:

- „Akademia równych szans”,

- „Einstein na starcie”,

- „E-belfer - przygotowanie nauczycieli Zespołu Szkół Szkoły Podstawowej im. M. Kopernika i Gimnazjum nr 1 w Piaskach do stosowania e-learningu w nauczaniu i samokształceniu”,

- „Szkoły podstawowe i gimnazjalne w gminie Piaski kuźnią wielkopolskich kadr – programy rozwojowe”,

2. Pomoce dydaktyczne i zajęcia pozalekcyjne w Przedszkolu Samorządowym z oddziałami w Piaskach:

- „Radosne brzdące”,

- „Mały Einstein”.

Ponadto w ramach projektów:

- „Nauczyciel na miarę XXI wieku” wyposażono Zespół Szkół Szkołę Podstawową im. M. Kopernika i Gimnazjum nr 1 w Piaskach w nowe laptopy, pomoc dydaktyczną, projektor, tablicę interaktywną, słowniki oraz program do terapii.
- „Pracownie komputerowe dla szkół” utworzono w Zespołach Szkół Gminy Piaski pracownie komputerowe,
- "Internetowe centra informacji multimedialnej w bibliotekach szkolnych i pedagogicznych" utworzono w Zespołach Szkół Gminy Piaski Internetowe Centra Informacji Multimedialnej

Działania przewidziane w ramach realizacji zaplanowanych projektów rewitalizacyjnych stanowią kontynuację podejmowanych dotychczas przedsięwzięć na rzecz wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży, eliminowania różnic edukacyjnych oraz

zachęcania i motywowania młodych osób do obierania przyszłościowych kierunków kształcenia, zwłaszcza z wykorzystaniem nowoczesnych technologii.

W ramach **Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Piaski 2016- 2023** dotychczas dokonano następujących przedsięwzięć, z którymi tematycznie powiązane są działania rewitalizacyjne:

- wybudowano halę sportową przy Zespole Szkół w Szelejwie Pierwszym,
- rozszerzono oferty edukacyjne szkół podstawowych i gimnazjalnych poprzez zajęcia edukacyjne rozwijające uzdolnienia, kreatywność, innowacyjność, przedsiębiorczość uczniów
- prowadzona jest polityka dofinansowania przedsiębiorców, którzy kształcą młodocianych pracowników w celu jego przygotowania zawodowego, co ma na celu motywowanie i zachęcanie zarówno pracodawców jak i przyszłych pracowników do podnoszenia swoich kwalifikacji i aktywności w sferze zawodowej

Komplementarność Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Piaski z **Planem Rozwoju Lokalnego Gminy Piaski na lata 2016- 2023** należy zauważyć także w następujących, zaplanowanych działaniach:

1. Budowa/ modernizacja obiektów użyteczności społecznej, t.j. Domy Strażaka, Świetlice Wiejskie, Sale Środowiskowe oraz Ośrodka Kultury.

- Wskazane działania budowlane oraz modernizacyjno- remontowe stanowią podstawę i określają kierunek zaplanowanych projektów inwestycyjnych w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji.

2. Budowa ścieżek i szlaków rowerowych na nasypach kolejowych na trasie Gostyń – Grabonóg – Bodzewko Pierwsze.
3. Budowa ścieżek i szlaków rowerowych na nasypach kolejowych na tracie Strzelce Wielkie - Szelejwo – Pogorzela

- W niniejszym programie zaplanowano projekt uzupełniający (polegający na budowie ścieżki pieszo- rowerowej, z wykorzystaniem nieużytkowanych obszarów pokolejowych, z jednostki analitycznej Bodzewko Pierwsze do Bodzewa), który jest powiązany tematycznie ze wskazanymi działaniami oraz stanowi ich kontynuację.

Należy zauważyć, że komplementarność Lokalnego Programu Rewitalizacji z Planem Rozwoju Lokalnego Gminy Piaski jest widoczna zarówno w przedsięwzięciach już zrealizowanych jak i perspektywistycznie zaplanowanych.

Lokalny Program Rewitalizacji jest również zgodny oraz komplementarny z działaniami podejmowanymi i planowanymi w ramach **Planów Odnowy Miejscowości na lata 2015- 2022**. Wskazano w nim m.in.

- plany zmodernizowania Domu Strażaka w Bodzewie,
- plany zmodernizowania Domu Strażaka w Piaskach,
- remont i przebudowę sali środowiskowej w Szelejewie Pierwszym.

Niniejszy program stanowi uzupełnienie oraz kontynuację zaplanowanych inwestycji, skupiając się głównie na oddziaływaniu w sferze społecznej, rozwiązując problemy i eliminując zjawiska kryzysowe na obszarach o ich największym natężeniu.

13.5. KOMPLEMENTARNOŚĆ FINANSOWA

Projekty rewitalizacyjne zawarte w niniejszym Programie będą finansowane w oparciu o uzupełniające się środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), środków inwestorów prywatnych i lokalnych stowarzyszeń oraz środków własnych Gminy Piaski. Należy pamiętać o dążeniu do uniknięcia ryzyka podwójnego dofinansowania. W ramach finansowania projektów Gmina Piaski będzie również mogła korzystać ze źródeł takich jak pożyczki czy kredyty.

Projekty będą finansowane z następujących źródeł:

- Urząd Gminy Piaski- do 36,37 % wartości projektu,
- Europejski Fundusz Społeczny (EFS), głównie w ramach programu Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny 2014+ (WRPO 2014+)- do 85 % wartości projektu,
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR)- do 85 % wartości projektu,
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW)- do 63,63 % wartości projektu.

Wysokość dofinansowania projektów uzależniona będzie od zapisów regulaminu konkursu, z którego gmina będzie miała możliwość pozyskania środków.

Źródła finansowania projektów wraz z kosztem realizacji zostały omówione w rozdziale 14. *Indykatywne ramy finansowe*.

14. INDYKATYWNE RAMY FINANSOWE

Realizacja celów oraz działań zaplanowanych w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski uzależniona jest od wsparcia i zaangażowania samorządu lokalnego oraz interesariuszy procesu rewitalizacji, ale także od środków finansowych. Indyktywne ramy finansowe procesu realizacji zaplanowanych projektów rewitalizacyjnych obejmować będą zarówno finansowanie z środków własnych jak i ze środków zewnętrznych.

Należy zwrócić uwagę, że w sytuacji, gdy Gmina nie uzyska dofinansowania z funduszy unijnych na dany projekt rewitalizacyjny, to będzie nadal dążyć do jego realizacji. Gmina będzie starała się uzyskać środki finansowe z innych źródeł, jak np. programów krajowych czy od prywatnych inwestorów. W takim przypadku termin realizacji danego projektu może ulec przedłużeniu, lub też zakres projektu może zostać ograniczony.

TABELA 46: INDYKATYWNE RAMY FINANSOWE.

Projekt	Szacunkowa wartość projektu (zł)	Źródła finansowania publiczne (zł)		Potencjalne źródła finansowania
Projekt nr 1. <i>Organizacja zajęć integracyjnych o charakterze edukacyjno- rozwojowym dla dzieci i młodzieży</i>	800 000,00	Urząd Gminy Piaski	160.000,00	Wkład własny mieszkańców
		EFS	640.000,00	
Projekt nr 2. <i>Integracja społeczna mieszkańców</i>	700 000,00	Urząd Gminy Piaski	140.000,00	Wkład własny mieszkańców
		EFS,	560.000,00	
Projekt nr 3. <i>Aktywizacja społeczna osób starszych</i>	700 000,00	Urząd Gminy Piaski	140.000,00	Wkład własny mieszkańców
		EFS,	560.000,00	

Projekt nr 4. <i>Szkolenia wspierające zawodową aktywność</i>	800 000,00	Urząd Gminy Piaski	160.000,00	Sponsorzy
		EFS,	640.000,00	
Projekt nr 5. <i>Modernizacja budynku z przeznaczeniem na Nowoczesny Ośrodek Rozwijania Cyfrowych Umiejętności</i>	1 200 000,00	Urząd Gminy Piaski	360.000,00	Wkład własny mieszkańców, Kredyty, Sponsorzy
		PROW	360.000,00	
		EFRR	480.000,00	
Projekt nr 6. <i>Utworzenie Multimedialnego Centrum Ratownictwa</i>	1 300 000,00	Urząd Gminy Piaski	390.000,00	Sponsorzy, Pożyczki
		PROW	390.000,00	
		EFRR	520.000,00	
Projekt nr 7. <i>Modernizacja budynku środowiskowego</i>	900 000,00	Urząd Gminy Piaski	270.000,00	Wkład własny mieszkańców, Sponsorzy
		PROW,	270.000,00	
		EFRR	360.000,00	
Projekt nr 8. <i>Budowa kompleksu rekreacyjnego wraz z ścieżką pieszo-rowerową- projekt uzupełniający</i>	240 000,00	Urząd Gminy Piaski	72.000,00	Wkład własny mieszkańców, Kredyty
		PROW,	72.000,00	
		EFRR	96.000,00	
Suma	6 640 000,00			

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Piaski, 2016 r.

Przedstawione w tabeli powyżej indykatywne ramy finansowe zakładają, że całkowity koszt podejmowanych działań będzie wynosił ok. 6.640.000,00 zł. Gmina Piaski będzie starać się uzyskać dofinansowanie ze wskazywanych funduszy, jednakże mając na uwadze fakt, że maksymalne dofinansowanie projektów zdarza się bardzo rzadko, konieczne jest pozyskanie środków z innych źródeł publicznych lub prywatnych. Urząd Gminy Piaski zapewni swój wkład własny w realizacji każdego projektu rewitalizacyjnego, będzie jednak pozyskiwał środki finansowe z innych źródeł

15. PARTYCYPACJA SPOŁECZNA

Proces tworzenia niniejszego programu został silnie wsparty przez uczestnictwo i zaangażowanie obywateli. Mieszkańcy gminy oraz pozostali interesariusze licznie i chętnie brali udział w zastosowanych technikach pozyskiwania ich opinii. Oprócz przeprowadzenia ankiet (wyniki opisano w rozdz. 4 *Wyniki przeprowadzonych ankiet*) oraz szeregu konsultacji społecznych podczas tworzenia programu (ich przebieg został opisany w rozdz. 6 *Konsultacje społeczne*) zorganizowano także spotkanie mające na celu omówienie ostatecznej wersji programu.

Spotkanie odbyło się 25 października 2017 r. w Domu Kultury w Piaskach o godz. 10:00. W spotkaniu uczestniczyło 30 osób, w tym przedstawiciele trzech organizacji pozarządowych oraz pięciu przedsiębiorców. Największe zaangażowanie w kształt niniejszego programu należy przypisać reprezentantom OSP. Już na pierwszych etapach powstawania programu ta grupa interesariuszy wykazywała znaczącą aktywność. Wśród przybyłych mieszkańców znajdowali się również radni i sołtysi z gminy Piaski. Zaprezentowane projekty rewitalizacyjne spotkały się z aprobatą interesariuszy oraz zostały pozytywnie odebrane przez Radę Gminy Piaski.

Należy zauważyć, że współuczestnictwo społeczności w tworzeniu programu znacząco wpłynęło na jego kształt. Poza poinformowaniem, obywatele mieli możliwość wyrażenia swoich opinii na temat zaplanowanych przedsięwzięć. Realizację działań rewitalizacyjnych przewidziano w taki sposób, aby dotrzeć do jak największego grona odbiorców i zapewnić kompleksowe oraz spójne eliminowanie zjawisk kryzysowych. Dlatego też udział interesariuszy w realizacji zaplanowanych projektów jest bardzo ważny. Rewitalizacja stanowi zadanie publiczne i powinna być prowadzona nie tylko przez podmioty publiczne, lecz przez interesariuszy tego procesu.

Zaangażowanie mieszkańców w przedsięwzięcia dotyczące rozwoju gminy wymaga długotrwałego współdziałania i nie może ograniczać się do działań jednostkowych. Formy uczestnictwa w kolejnych etapach procesu realizacji LPR przedstawiono w tabeli poniżej.

TABELA 47: FORMY PARTYCYPACJI NA DALSZYCH ETAPACH REALIZACJI LPR.

Etap realizacji LPR	Formy współuczestnictwa
Wdrażanie	spotkania konsultacyjne
	możliwość wglądu do LPR
	przekazywanie informacji za pomocą stron internetowych
	udostępnianie informacji w Urzędzie Gminy
Monitorowanie	spotkania konsultacyjne
	spacery badawcze
	debaty i dyskusje publiczne
	dostęp do informacji dotyczących realizacji zaplanowanych działań
	możliwość zgłaszania własnych uwag
Ocena skuteczności działań	spotkania konsultacyjne
	sondy
	ankiety
	wywiady
	panele dyskusyjne
	możliwość zgłaszania własnych opinii i uwag
	możliwość okazywania dezaprobaty lub poparcia wobec przeprowadzonych działań oraz sposobu ich realizacji
Aktualizacja	spotkania konsultacyjne
	możliwość zgłaszania własnych opinii, uwag i propozycji projektów

Źródło: Opracowanie własne.

Przeprowadzanie wskazanych form partycypacji zostanie uzgodnione z zainteresowanymi osobami, m.in.: mieszkańcami obszaru rewitalizacji, mieszkańcami obszaru zdegradowanego, pozostałymi mieszkańcami gminy, podmiotami prowadzącymi na obszarze rewitalizacji działalność gospodarczą, czy też przedstawicielami organizacji pozarządowych.

16. SYSTEM WDRAŻANIA

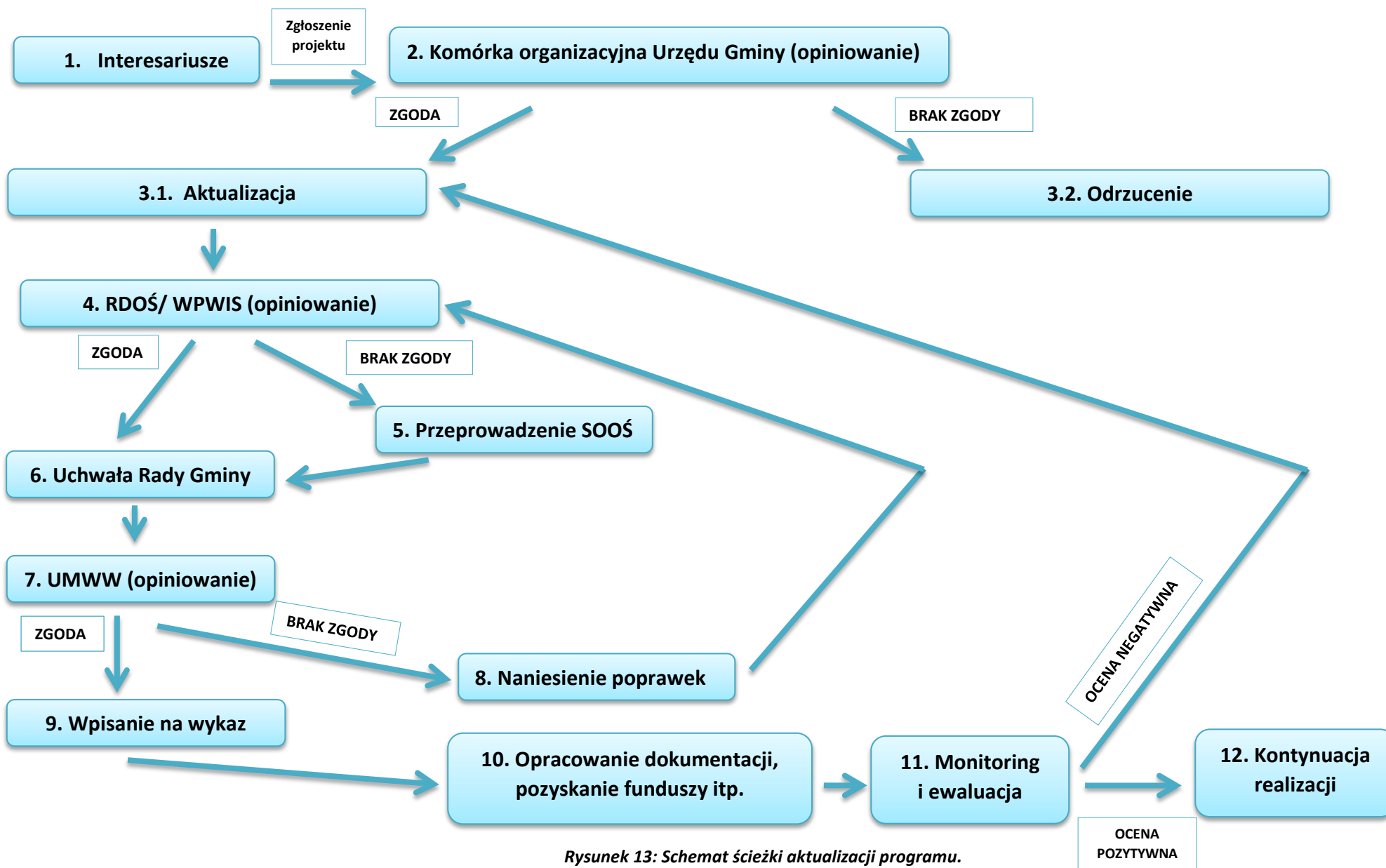
System wdrażania LPR powiązany jest ze strukturą organizacyjną Urzędu Gminy w Piaskach oraz innych jednostek organizacyjnych. Za program w imieniu gminy Piaski będzie odpowiadał Wójt Gminy Piaski przy współpracy z podległymi instytucjami oraz z uwzględnieniem różnych grup interesariuszy.

Wójt gminy powoła Zespół ds. Rewitalizacji, w skład którego wchodzić będą wybrane osoby z wydziałów Urzędu Gminy, przedstawiciele instytucji podległych, przedstawiciele lokalnych stowarzyszeń i grup działania oraz partnerzy prywatni. W ramach zespołu powinny funkcjonować osoby reprezentujące poszczególne inicjatywy wdrożeniowe. Wiodącą rolę zajmować będzie komórka Urzędu Gminy odpowiedzialna za inwestycje i projekty współfinansowane ze środków zewnętrznych, która nadzorować będzie skuteczność i jakość realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Do jej szczególnych zadań należeć będzie:

- a. wdrażanie poszczególnych projektów oparte o zasady wydatkowania środków według źródeł ich pochodzenia (krajowych i unijnych),
- b. opiniowanie wniosków przedkładanych przez Partnerów Projektów dotyczących zadań realizowanych w ramach obszaru rewitalizowanego,
- c. przyjmowanie i kierowanie propozycji projektów od podmiotów społecznych,
- d. aktualizacja zadań programu,
- e. ewaluację LPR,
- f. monitorowanie postępów wdrażanych projektów

Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie prowadziła do stopniowej eliminacji zjawisk kryzysowych, w wyniku czego zmieniają się potrzeby społeczności lokalnej. Ścieżka postępowania w celu aktualizacji programu, ze względu na zgłaszane przez interesariuszy propozycje nowych przedsięwzięć do LPR oraz wprowadzanie kolejnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zgodnie z wynikami regularnego monitoringu i oceny skuteczności działań (rozdz. 17 : *System monitoringu i oceny skuteczności działań*) została przedstawiona poniżej.

Rysunek 13: Schemat ścieżki aktualizacji programu.

Źródło: Opracowanie własne.

Podmioty zainteresowane realizacją projektów na terenie LPR zgłaszają swoje propozycje do Urzędu Gminy. Następnie komórka organizacyjna UG po weryfikacji wniosku oraz przeprowadzeniu konsultacji z właściwymi wydziałami Urzędu oraz przeprowadzeniu konsultacji społecznych z mieszkańcami, organizacjami, przedsiębiorstwami i innymi zainteresowanymi podmiotami wydaje decyzję odnośnie włączenia lub odmowy włączenia zgłaszanego projektu. Kolejno Wójt gminy po zapoznaniu się z opinią komórki organizacyjnej UG dokonuje akceptacji oraz składa wnioski o zaopiniowanie zaktualizowanego projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji do organów i instytucji wymienionych w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r., poz. 1777). Następnie po uzyskaniu decyzji o odstąpieniu od sporządzenia Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko lub jej sporządzeniu (w zależności od uzyskanej decyzji wskazanych instytucji) Rada Gminy podejmuje uchwałę o przyjęciu do realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji. W kolejnym kroku UMWW opiniuje program oraz wpisuje dokument na wykaz programów rewitalizacji gmin województwa wielkopolskiego. W przypadku nie uzyskania pozytywnej opinii zostają naniesione poprawki do zaktualizowanego programu. (Prace nad aktualizacją programu wracają do etapu nr 4, zaznaczonego na powyższym schemacie). Po uzyskaniu ostatecznego, pozytywnego zaopiniowania przez UMWW zostaje opracowana niezbędna dokumentacja do realizacji poszczególnych przedsięwzięć oraz pozyskiwane są fundusze zewnętrzne współfinansujące poszczególne przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Następnie rozpoczyna się realizacja przedsięwzięć i projektów ujętych w planie rewitalizacji, która jest monitorowana i ewaluowana zgodnie z przyjętymi celami pod względem efektywności. Jeżeli w wyniku przeprowadzonych działań kontrolnych zostanie dokonana pozytywna ocena dotychczasowej realizacji, jest ona kontynuowana. Natomiast, gdy potrzebne jest wprowadzenie pewnych zmian czy też dostosowań, proces aktualizacji programu następuje od początku (od etapu nr 3.1. wskazanego na powyższym schemacie).

Wprowadzanie kolejnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie przyczyniało się do stopniowej eliminacji zjawisk kryzysowych, w wyniku czego zmieniają się potrzeby społeczności lokalnej. Dzięki prowadzeniu regularnego monitoringu i oceny skuteczności działań (rozdz. 17 : System monitoringu i oceny skuteczności działań) możliwe będzie wprowadzanie modyfikacji do zapisów Lokalnego Programu Rewitalizacji.

17. SYSTEM MONITORINGU I OCENY SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ

Lokalny Program Rewitalizacji jest dokumentem otwartym. Co dwa lata zostanie przeprowadzona ocena podejmowanych działań, w celu poprawnej realizacji zaplanowanych projektów. W razie potrzeby będzie przeprowadzona aktualizacja. Wszelkie czynności będą zależne od bieżącej sytuacji, pojawiających się problemów, a przede wszystkim nowych perspektyw.

Monitorowanie LPR to systematyczne i ciągłe pozyskiwanie, analiza i wykorzystywanie informacji o przebiegu wdrażania programu na potrzeby jego zarządzania, oceny oraz podejmowania decyzji. Proces ten dostarcza niezbędnych informacji na temat postępów realizacji i efektywności wdrażania poszczególnych projektów inwestycyjnych i programów oraz diagnozuje stan wykorzystania udzielonej pomocy finansowej.

Monitorowanie LPR odbywać się będzie w trzech zakresach:

1. Monitorowanie stopnia realizacji celów określonych w programie rewitalizacji,
2. Monitorowanie skutków realizacji programu rewitalizacji,
3. Bieżące monitorowanie wdrażania programu rewitalizacji.

System monitorowania opiera się na kontrolowaniu realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji, według następujących wskaźników, umożliwiających dokonanie oceny dotychczasowych działań. Wskaźniki produktu, rezultatu i oddziaływania są uzależnione od zaplanowanych projektów.

TABELA 48: ZESTAWIENIE WSKAŹNIKÓW OCENY REALIZACJI CELÓW I KIERUNKÓW LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY PIASKI.

Mienniki oceniające realizację celów i kierunków LPR	Wyszczególnienie	Wartość bazowa (2016 r.)	Wartość docelowa (2023 r.)
Wskaźniki produktu	- liczba przeprowadzonych kursów/ warsztatów,	0	37
	- liczba zorganizowanych imprez	0	20

	integracyjnych,		
	- liczba zorganizowanych szkoleń/ instruktaży,	0	25
	- liczba zorganizowanych zajęć tematycznych,	0	51
	- liczba zorganizowanych wycieczek	0	24
	- liczba wyremontowanych/zmodernizowanych budynków,	0	3
	- liczba wymienionych/zakupionych elementów wyposażenia i urządzeń,	0	51
	- długość powstałej ścieżki pieszo- rowerowej (km)	0	0,68
	- liczba urządzeń siłowni zewnętrznej	0	10
	- liczba obiektów małej architektury/ stołów/ ławek	0	20
	- liczba miejsc grillowych i ogniskowych	0	6
Wskaźniki rezultatu	- średnia liczba uczestników kursów/ warsztatów,	0	140
	- średnia liczba uczestników zorganizowanych imprez integracyjnych,	0	240
	- średnia liczba uczestników szkoleń/ instruktaży,	0	50
	- średnia liczba uczestników zajęć tematycznych,	0	110
	- średnia liczba uczestników wycieczek	0	130
	- liczba osób korzystających z wyremontowanych/ zmodernizowanych obiektów (w ciągu miesiąca)	0	240
	- liczba osób korzystających z zakupionego wyposażenia obiektów (w ciągu miesiąca)	0	240
	- liczba osób korzystających ze ścieżki pieszo- rowerowej (w ciągu miesiąca)	0	200
Wskaźniki oddziaływania	- zniwelowanie różnic edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży (liczba dzieci i młodzieży, która poprawiła wyniki w nauce)	0	460
	- zwiększenie aktywności osób starszych (średnia liczba osób starszych systematycznie uczestnicząca w zaplanowanych wydarzeniach)	0	33
	- zwiększenie liczby obiektów użyteczności publicznej (szt.)	0	3
	- spadek bezrobocia (%)	2,75	2,0

	- wzrost liczby podmiotów gospodarczych (liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców)	5,75	7,00
--	---	------	------

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Piaski, 2016 r.

System monitorowania wdrażania programu rewitalizacji bazuje na ocenie bieżącego stanu realizowanych przedsięwzięć podstawowych i pozostałych projektów zaplanowanych w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji. Monitorowanie wykonywania przedsięwzięć polegać będzie na sporządzaniu rocznych sprawozdań, obejmujących następujące kwestie:

1. Stopień przygotowania projektu do realizacji (m.in. posiadanej dokumentacji, przygotowania terenu),
2. Ocena prowadzonych prac (występowanie opóźnień, dotychczasowe osiągnięcia, wskazanie następnych działań),

TABELA 49: TABELA 50: ZESTAWIENIE MIERNIKÓW OCENY REALIZACJI CAŁEGO LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY PIASKI.

Mierniki oceniające realizację całego LPR	Wyszczególnienie	Wartość bazowa (2016 r.)	Wartość docelowa (2023 r.)
Sfera społeczna	Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców (os./100 mieszkańców),	2,75	2,00
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców (os./100 mieszkańców),	3,13	2,00
	Liczba organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców jednostki (szt./100 mieszkańców),	0,16	0,4
	Liczba dzieci i młodzieży objętych pomocą psychologiczno- pedagogiczną (os./100 mieszkańców)	6,68	6,18
Sfera gospodarcza	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców (szt./100)	5,75	7,00

	mieszkańców),		
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Liczba obiektów infrastruktury społecznej na 100 mieszkańców jednostki analitycznej (szt./100 mieszkańców),	0,38	0,50
	Liczba osób na 1 ha powierzchni gruntów leśnych, zadrzewień i zakrzewie (os./ha),	0,16	0,18
	Liczba terenów publicznych na 100 mieszkańców jednostki analitycznej (szt./100 mieszkańców),	0,29	0,35
Sfera techniczna	Liczba przyłączy kanalizacyjnych przypadających na 100 mieszkańców jednostki analitycznej domowych w jednostce (szt./ 100 os.),	50,03	50,03
Sfera środowiskowa	Liczba zbiorników bezodpływowych w przeliczeniu na 100 gospodarstw domowych w jednostce (szt./ 100 gospodarstw domowych),	38,41	41,00
	Liczba budynków pokrytych płytami azbestowo-cementowymi w przeliczeniu na 100 gospodarstw domowych w jednostce (szt./ 100 gospodarstw domowych).	2,03	0,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Piaski, 2016 r.

3. Analiza poniesionych kosztów finansowych (wielkość środków przeznaczonych na dany projekt, stopień ich wykorzystania, określenie źródeł finansowania, prognozę dalszych kosztów)

Monitorowanie oraz ocena realizowanych działań rewitalizacyjnych umożliwia dokonywanie aktualizacji programu rewitalizacji oraz dostosowania, w zależności

od bieżących problemów czy też potrzeb, a w uzasadnionych przypadkach nanoszenie zmian przez odpowiednie organy Gminy Piaski.

18. POWIĄZANIA PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2017-2023 jest ściśle związany z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomach: europejskim, krajowym, regionalnym, a w szczególności na poziomie lokalnym. Zintegrowane i spójne podejście do planowanych działań pozwoli na trwałe oraz efektywne zmiany na wyznaczonych obszarach rewitalizacji. Należy przede wszystkim wskazać powiązania na poziomie regionalnym i lokalnym.

Niniejszy program rewitalizacji jako element całościowej strategii kierowania i zarządzania rozwojem lokalnym jest zgodny z:

- Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020,
- Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego,
- Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Gostyńskiego na lata 2015 – 2022,
- Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Piaski na lata 2016-2023,
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Piaski,
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie Gminy Piaski w roku 2017 oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Gminy Piaski w roku 2017.

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020.

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020. jest podstawą programów, działań i projektów na rzecz rozwoju województwa, której kierunki stanowią wsparcie dla efektywnego wykorzystania środków wspólnotowej polityki spójności Unii Europejskiej. SRWW zakłada, że wzmacnianie rozwoju regionu powinno przebiegać przy równoczesnym rozwoju wszystkich części województwa, ze szczególnym uwzględnieniem pogłębiania relacji między nimi. Jednym z najważniejszych wyzwań podejmowanych w *Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku* jest skierowanie kompleksowych działań na rzecz rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego. Mają one służyć wyrównywaniu szans w obszarze edukacji, rynku pracy i aktywnej integracji oraz wzmocnić rolę i pozycję przedsiębiorczości społecznej, jej podmiotów i otoczenia.

Niniejszy program rewitalizacji realizuje dwa następujące cele strategiczne SRWW:

- Cel strategiczny nr 7: Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia.,
- Cel strategiczny nr 8: Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa.

W poniższej tabeli dokonano szczegółowego zestawienia powiązań celów i kierunków LPR Gminy Piaski oraz celów operacyjnych i kierunków SRWW.

Tabela 51: Powiązania celów i kierunków LPR Gminy Piaski z celami i kierunkami działań SRWW 2020. Wielkopolska 2020. Wielkopolska 2020.

Cele i kierunki LPR Gminy Piaski	Cele strategiczne, cele operacyjne i kierunki działań SRWW 2020. Wielkopolska 2020.
<p>Cel 1. Poprawa jakości życia lokalnej społeczności.</p> <p>Kierunek 1.1. Wsparcie edukacji i rozwoju dzieci i młodzieży.</p>	<p>Cel strategiczny 5. Zwiększenie spójności województwa</p> <p>Cel operacyjny 5.4. Wsparcie terenów wymagających restrukturyzacji, odnowy i rewitalizacji</p> <p>Kierunki: - Kompleksowe, zintegrowane programy rewitalizacji obejmujące instrumenty stosowane w ramach innych celów, ukierunkowane na specyficzną sytuację na tych obszarach.</p>
	<p>Cel strategiczny 7. Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia</p> <p>Cel operacyjny 7.4. Rozwój oraz promocja postaw kreatywnych i innowacyjnych</p> <p>Kierunki: - Zapewnienie możliwości udziału dzieci i młodzieży na każdym poziomie nauczania w zajęciach stymulujących kreatywność i przedsiębiorczość, umiejętność pracy w grupie, otwartość i tolerancję, zainteresowania naukowe, znajomość języków obcych i umiejętność realizacji projektów.</p>
	<p>Cel strategiczny 8. Zwiększenie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa</p> <p>Cel operacyjny 8.5. Wzmacnianie włączenia społecznego</p> <p>Kierunki: -Rozwój zainteresowań dzieci i młodzieży oraz zapewnienie aktualnej, atrakcyjnej oferty edukacyjnej.</p>
	<p>Cel strategiczny 8. Zwiększenie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa</p> <p>Cel operacyjny 8.8. Budowa kapitału społecznego na rzecz społeczeństwa obywatelskiego</p>

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

	<p>Kierunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Promocja aktywności na rzecz społeczności lokalnej, w tym dzieci i młodzieży, osób niepełnosprawnych i starszych oraz wzmocnienie wolontariatu.
<p>Cel 1. Poprawa jakości życia lokalnej społeczności.</p> <p>Kierunek 1.2. Wzmacnianie procesu integracji społecznej mieszkańców.</p>	<p>Cel strategiczny 5. Zwiększenie spójności województwa</p> <p>Cel operacyjny 5.4. Wsparcie terenów wymagających restrukturyzacji, odnowy i rewitalizacji</p> <p>Kierunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kompleksowe, zintegrowane programy rewitalizacji obejmujące instrumenty stosowane w ramach innych celów, ukierunkowane na specyficzną sytuację na tych obszarach. <p>Cel strategiczny 8. Zwiększenie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa</p> <p>Cel operacyjny 8.5. Wzmacnianie włączenia społecznego</p> <p>Kierunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Działania na rzecz zapobiegania zjawisku wykluczenia społecznego poprzez szeroko rozumianą integrację społeczną. - Wspieranie zaangażowania wszystkich mieszkańców w działania na rzecz społeczności lokalnej, w tym wolontariatu. - Włączanie zainteresowanych grup społecznych i środowiska lokalnego do procesu decyzyjnego w zakresie kształtowania polityk włączenia i integracji społecznej. <p>Cel strategiczny 8. Zwiększenie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa</p> <p>Cel operacyjny 8.6. Wzmocnienie systemu usług i pomocy społecznej</p> <p>Kierunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zwiększenie aktywności społeczności lokalnych w zakresie aktywnej integracji.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

	<p>Cel strategiczny 8. Zwiększenie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa</p> <p>Cel operacyjny 8.7. Kształtowanie skłonności mieszkańców do zaspokajania potrzeb wyższego rzędu</p> <p>Kierunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wspieranie wzrostu czynnego lub biernego udziału kultury w życiu mieszkańców. - Programy aktywizujące mieszkańców dla sportu i rekreacji.
<p>Cel 1. Poprawa jakości życia lokalnej społeczności.</p> <p>Kierunek 1.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych.</p>	<p>Cel strategiczny 8. Zwiększenie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa</p> <p>Cel operacyjny 8.8. Budowa kapitału społecznego na rzecz społeczeństwa obywatelskiego</p> <p>Kierunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Promocja aktywności na rzecz społeczności lokalnej, w tym dzieci i młodzieży, osób niepełnosprawnych i starszych oraz wzmocnienie wolontariatu. - Promocja pełnej i otwartej komunikacji społecznej, w tym dialogu międzypokoleniowego.
<p>Cel 1. Poprawa jakości życia lokalnej społeczności.</p> <p>Kierunek 1.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych.</p>	<p>Cel strategiczny 5. Zwiększenie spójności województwa</p> <p>Cel operacyjny 5.4. Wsparcie terenów wymagających restrukturyzacji, odnowy i rewitalizacji</p> <p>Kierunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kompleksowe, zintegrowane programy rewitalizacji obejmujące instrumenty stosowane w ramach innych celów, ukierunkowane na specyficzną sytuację na tych obszarach.

	<p>Cel strategiczny 8. Zwiększenie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa</p> <p>Cel operacyjny 8.5. Wzmacnianie włączenia społecznego</p> <p>Kierunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Działania na rzecz zapobiegania zjawisku wykluczenia społecznego poprzez szeroko rozumianą integrację społeczną. <p>Cel strategiczny 8. Zwiększenie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa</p> <p>Cel operacyjny 8.7. Kształtowanie skłonności mieszkańców do zaspokajania potrzeb wyższego rzędu</p> <p>Kierunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wspieranie wzrostu czynnego lub biernego udziału kultury w życiu mieszkańców. - Programy aktywizujące mieszkańców dla sportu i rekreacji.
<p>Cel 1. Poprawa jakości życia lokalnej społeczności.</p> <p>Kierunek 1.4. Wspieranie aktywności zawodowej mieszkańców.</p>	<p>Cel strategiczny 5. Zwiększenie spójności województwa</p> <p>Cel operacyjny 5.4. Wsparcie terenów wymagających restrukturyzacji, odnowy i rewitalizacji</p> <p>Kierunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kompleksowe, zintegrowane programy rewitalizacji obejmujące instrumenty stosowane w ramach innych celów, ukierunkowane na specyficzną sytuację na tych obszarach. <p>Cel strategiczny 7. Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia</p> <p>Cel operacyjny 7.6. Rozwój kształcenia ustawicznego</p> <p>Kierunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Upowszechnianie idei uczenia się przez całe życie, w tym budowanie systemowych rozwiązań motywujących zarówno pracowników, jak i pracodawców do inwestowania czasu i kapitału w podnoszenie swoich kwalifikacji.

	<p>Cel strategiczny 8. Zwiększenie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa</p> <p>Cel operacyjny 8.1. Wzmacnianie aktywności zawodowej</p> <p>Kierunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Efektywna aktywizacja zawodowa osób niepracujących i poszukujących pracy. - Wyrównywanie szans różnych grup społeczno - demograficznych na rynku pracy.
<p>Cel 2. Podniesienie warunków przestrzeni publicznej.</p> <p>Kierunek 2.1. Stworzenie warunków infrastrukturalnych wspierających procesy integracyjne oraz aktywność mieszkańców.</p>	<p>Cel strategiczny 5. Zwiększenie spójności województwa</p> <p>Cel operacyjny 5.4. Wsparcie terenów wymagających restrukturyzacji, odnowy i rewitalizacji</p> <p>Kierunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kompleksowe, zintegrowane programy rewitalizacji obejmujące instrumenty stosowane w ramach innych celów, ukierunkowane na specyficzną sytuację na tych obszarach. <p>Cel strategiczny 8. Zwiększenie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa</p> <p>Cel operacyjny 8.7. Kształtowanie skłonności mieszkańców do zaspokajania potrzeb wyższego rzędu</p> <p>Kierunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Inwestycje poprawiające stan infrastruktury kultury, sportu i rekreacji, bez barier dla osób niepełnosprawnych i starszych.
<p>Cel 2. Podniesienie warunków przestrzeni publicznej.</p> <p>Kierunek 2.2. Poprawa stanu infrastruktury technicznej obiektów pełniących funkcje społeczne</p>	<p>Cel strategiczny 5. Zwiększenie spójności województwa</p> <p>Cel operacyjny 5.4. Wsparcie terenów wymagających restrukturyzacji, odnowy i rewitalizacji</p> <p>Kierunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kompleksowe, zintegrowane programy rewitalizacji obejmujące instrumenty stosowane w ramach innych celów, ukierunkowane na specyficzną sytuację na tych obszarach.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

i kulturowe.	<p>Cel strategiczny 8. Zwiększenie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa</p> <p>Cel operacyjny 8.7. Kształtowanie skłonności mieszkańców do zaspokajania potrzeb wyższego rzędu</p> <p>Kierunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Inwestycje poprawiające stan infrastruktury kultury, sportu i rekreacji, bez barier dla osób niepełnosprawnych i starszych.
--------------	---

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 r. Wielkopolska 2020.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego

Zagadnienia rewitalizacji poruszone zostały także w *Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego* (PZPWW). Dokument ten stanowi podstawowe narzędzie do kształtowania przez samorząd wojewódzki regionalnej polityki przestrzennej.

Zgodnie z zapisami *Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego* gmina Piaski znajduje się w strefie intensywnej gospodarki rolnej. Celem zasadniczym gospodarki przestrzennej w tych strefach jest ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej najwyższej jakości oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego, ochrona walorów krajobrazu obszarów wiejskich, a także podnoszenie atrakcyjności terenów wsi.

Zlewnie rzek Pogona i Dąbrówka na terenie gminy Piaski należą do wyznaczonych wód wrażliwych i obszarów szczególnie narażonych na azotany pochodzenia rolniczego w Południowym Obszarze Problemowym oraz do obszaru, na którym zaplanowano działania ograniczające odpływ azotu ze źródeł rolniczych.

Celem *PZPWW* jest zrównoważony rozwój przestrzenny regionu będący jedną z podstaw wzrostu poziomu życia mieszkańców. Realizacja celów i kierunków niniejszego programu doprowadzi do zwiększenia:

- ładu społecznego na terenie Gminy Piaski, dzięki poprawie jakości życia mieszkańców,
- ładu ekonomicznego poprzez wsparcie rozwoju społeczno- gospodarczego,
- ładu ekologicznego dzięki promocji postaw ekologicznych wśród mieszkańców
- ładu przestrzennego za pomocą działań dążących do uporządkowania sfer życia społeczeństwa.

TABELA 52: POWIĄZANIA CELÓW I KIERUNKÓW LPR GMINY PIASKI Z PZPWW

Cele i kierunki LPR Gminy Piaski	Stan przestrzeni określony w PZPWW, na który wpływają cele i kierunki LPR Gminy Piaski
Cel 1. Poprawa jakości życia lokalnej społeczności.	Ład społeczny
Kierunek 1.1. Wsparcie edukacji i rozwoju dzieci i młodzieży.	Ład ekologiczny
Cel 1. Poprawa jakości życia lokalnej społeczności.	Ład społeczny
Kierunek 1.2. Wzmacnianie procesu integracji społecznej mieszkańców.	
Cel 1. Poprawa jakości życia lokalnej społeczności.	Ład społeczny
Kierunek 1.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych.	
Cel 1. Poprawa jakości życia lokalnej społeczności.	Ład społeczny
Kierunek 1.4. Wspieranie aktywności zawodowej mieszkańców.	Ład ekonomiczny
Cel 2. Podniesienie warunków przestrzeni publicznej.	Ład społeczny
Kierunek 2.1. Stworzenie warunków infrastrukturalnych wspierających procesy integracyjne oraz aktywność mieszkańców.	Ład przestrzenny
Cel 2. Podniesienie warunków przestrzeni publicznej.	Ład społeczny
Kierunek 2.2. Poprawa stanu infrastruktury technicznej obiektów pełniących funkcje społeczne i kulturowe.	Ład ekologiczny
	Ład przestrzenny

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego określono również dwa cele szczegółowe, na których powinny opierać się wszelkie działania podejmowane dla realizacji celu głównego. Niniejszy Lokalny Program Rewitalizacji jest powiązany z celami szczegółowymi i kierunkami, co przedstawiono w poniższej tabeli.

TABELA 53: POWIĄZANIA CELÓW I KIERUNKÓW LPR GMINY PIASKI Z CELAMI SZCZEGÓŁOWYMI I KIERUNKAMI PZPWW

Cele i kierunki LPR Gminy Piaski	Cele szczegółowe i kierunki PZPWW
<p>Cel 1. Poprawa jakości życia lokalnej społeczności.</p> <p>Kierunek 1.1. Wsparcie edukacji i rozwoju dzieci i młodzieży.</p>	<p>Cel 1. Dostosowanie przestrzeni do wyzwań XXI wieku</p> <p>Kierunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Restrukturyzację obszarów o ograniczonym potencjale rozwojowym
	<p>Cel 2. Zwiększenie efektywności wykorzystania potencjałów rozwojowych województwa</p> <p>Kierunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wzrost udziału nauki i badań w rozwoju regionu
<p>Cel 1. Poprawa jakości życia lokalnej społeczności.</p> <p>Kierunek 1.2. Wzmacnianie procesu integracji społecznej mieszkańców.</p>	<p>Cel 1. Dostosowanie przestrzeni do wyzwań XXI wieku</p> <p>Kierunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Restrukturyzację obszarów o ograniczonym potencjale rozwojowym
<p>Cel 1. Poprawa jakości życia lokalnej społeczności.</p> <p>Kierunek 1.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych.</p>	<p>Cel 1. Dostosowanie przestrzeni do wyzwań XXI wieku</p> <p>Kierunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Restrukturyzację obszarów o ograniczonym potencjale rozwojowym
<p>Cel 1. Poprawa jakości życia lokalnej społeczności.</p> <p>Kierunek 1.4. Wspieranie aktywności zawodowej mieszkańców.</p>	<p>Cel 1. Dostosowanie przestrzeni do wyzwań XXI wieku</p> <p>Kierunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Restrukturyzację obszarów o ograniczonym potencjale rozwojowym

	<p>Cel 2. Zwiększenie efektywności wykorzystania potencjałów rozwojowych województwa</p> <p>Kierunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw
<p>Cel 2. Podniesienie warunków przestrzeni publicznej.</p> <p>Kierunek 2.1. Stworzenie warunków infrastrukturalnych wspierających procesy integracyjne oraz aktywność mieszkańców.</p>	<p>Cel 1. Dostosowanie przestrzeni do wyzwań XXI wieku</p> <p>Kierunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Restrukturyzację obszarów o ograniczonym potencjale rozwojowym
	<p>Cel 2. Zwiększenie efektywności wykorzystania potencjałów rozwojowych województwa</p> <p>Kierunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zwiększenie udziału usług turystycznych i rekreacji w gospodarce regionu
<p>Cel 2. Podniesienie warunków przestrzeni publicznej.</p> <p>Kierunek 2.2. Poprawa stanu infrastruktury technicznej obiektów pełniących funkcje społeczne i kulturowe.</p>	<p>Cel 1. Dostosowanie przestrzeni do wyzwań XXI wieku</p> <p>Kierunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Restrukturyzację obszarów o ograniczonym potencjale rozwojowym
	<p>Cel 2. Zwiększenie efektywności wykorzystania potencjałów rozwojowych województwa</p> <p>Kierunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zwiększenie udziału usług turystycznych i rekreacji w gospodarce regionu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa

Wielkopolskiego.

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Gostyńskiego na lata 2015 – 2022,

Główny cel Planu Rozwoju Powiatu Gostyńskiego na lata 2015- 2022 (PRPG) został sformułowany w następującym brzmieniu: *Podniesienie jakości życia mieszkańców oraz wzmocnienie potencjału rozwojowego powiatu. Aby go osiągnąć wyznaczono pięć następujących osi, w ramach których określono cele szczegółowe:*

1. **Oś 1- Gospodarka i środowisko**
2. **Oś 2- Zdrowie i spójność społeczna**
3. **Oś 3- Edukacja**
4. **Oś 4- Komunikacja**
5. **Oś 5- Społeczeństwo**

Cele i kierunki niniejszego Programu Rewitalizacji wpisują się we wszystkie osie PRPG. Ich powiązania zostały przedstawione w poniższej tabeli.

TABELA 54: POWIĄZANIA CELÓW I KIERUNKÓW LPR Z CELAMI PRPG.

Cele i kierunki LPR Gminy Piaski	Cele PRPG
Cel 1. Poprawa jakości życia lokalnej społeczności. Kierunek: 1.1. Wsparcie edukacji i rozwoju dzieci i młodzieży.	Oś 3- Edukacja Cel 1. system edukacji jest elastyczny i dostosowujący się do potrzeb rynku pracy, Cel 3. ułatwiony dostęp do pozyskania nowych umiejętności i kwalifikacji, Cel 9. dobra jakość edukacji poprzez skuteczną absorpcję nowej wiedzy w zakresie metod i technik kształcenia, zdegradowanych Cel 10. procesy edukacyjne zintegrowane z rozwiązywaniem problemów społecznych, gospodarczych oraz środowiska naturalnego
	Oś 5- Społeczeństwo Cel 4. rewitalizacja obszarów zdegradowanych,

<p>Cel 1. Poprawa jakości życia lokalnej społeczności. Kierunek: 1.2. Wzmacnianie procesu integracji społecznej mieszkańców.</p>	<p>Oś 2- Zdrowie i spójność społeczna</p> <p>Cel 1. wzrost jakości życia i efektywne zarządzanie systemami wsparcia osób niepełnosprawnych,</p> <p>Cel 5. wysoka jakość systemu wsparcia rodziny z dziećmi,</p> <p>Cel 6. wysoki poziom wsparcia dla integracji społecznej</p>
<p>Cel 1. Poprawa jakości życia lokalnej społeczności. Kierunek: 1.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych.</p>	<p>Oś 4- Komunikacja</p> <p>Cel 6. zwiększone kompetencje cyfrowe, polegające na zorganizowaniu technicznych i organizacyjnych warunków dla rozwoju e-kompetencji i e-partycypacji mieszkańców</p>
<p>Cel 1. Poprawa jakości życia lokalnej społeczności. Kierunek: 1.4. Wspieranie aktywności zawodowej mieszkańców.</p>	<p>Oś 5- Społeczeństwo</p> <p>Cel 3. zwiększona aktywność mieszkańców obszarów wiejskich</p> <p>Cel 4. rewitalizacja obszarów zdegradowanych,</p> <p>Cel 7. wzmacnianie tożsamości kulturowej</p> <p>Oś 2- Zdrowie i spójność społeczna</p> <p>Cel 1. wzrost jakości życia i efektywne zarządzanie systemami wsparcia osób niepełnosprawnych,</p> <p>Cel 2. wzrost realnego bezpieczeństwa i jakości życia osób starszych,</p> <p>Cel 4. rozbudowany system wsparcia osób starszych,</p> <p>Oś 5- Społeczeństwo</p> <p>Cel 4. rewitalizacja obszarów zdegradowanych,</p> <p>Cel 7. wzmacnianie tożsamości kulturowej</p> <p>Oś 1- Gospodarka i środowisko</p> <p>Cel 7. silna przedsiębiorczość, w tym przedsiębiorczość społeczna,</p> <p>Oś 2- Zdrowie i spójność społeczna</p> <p>Cel 3. ograniczenie wykluczenia społecznego osób w wieku aktywności zawodowej,</p> <p>Oś 3- Edukacja</p> <p>Cel 3. ułatwiony dostęp do pozyskania nowych umiejętności i kwalifikacji,</p> <p>Cel 4. dobry stan przygotowania zawodowego absolwentów,</p> <p>Cel 7. wdrożone w procesach kształcenia na każdym stopniu,</p>

	treści odnoszące się do zidentyfikowanych trendów w sferze gospodarczej i społecznej,
	Oś 4- Komunikacja Cel 6. zwiększone kompetencje cyfrowe, polegające na zorganizowaniu technicznych i organizacyjnych warunków dla rozwoju e-kompetencji i e-partycypacji mieszkańców
	Oś 5- Społeczeństwo Cel 3. zwiększona aktywność mieszkańców obszarów wiejskich Cel 4. rewitalizacja obszarów zdegradowanych
Cel 2. Podniesienie warunków przestrzeni publicznej. Kierunek: 2.1. Stworzenie warunków infrastrukturalnych wspierających procesy integracyjne oraz aktywność mieszkańców.	Oś 1- Gospodarka i środowisko Cel 12. wdrożenie procesów rewitalizacji na obszarach zdegradowanych
	Oś 3- Edukacja Cel 5. dobra, rozwinięta infrastruktura edukacyjna wraz z wyposażeniem
Cel 2. Podniesienie warunków przestrzeni publicznej. Kierunek: 2.2. Poprawa stanu infrastruktury technicznej obiektów pełniących funkcje społeczne i kulturowe.	Oś 1- Gospodarka i środowisko Cel 12. wdrożenie procesów rewitalizacji na obszarach zdegradowanych
	Oś 3- Edukacja Cel 5. dobra, rozwinięta infrastruktura edukacyjna wraz z wyposażeniem

Źródło: Opracowanie własne na podstawie *Planu Rozwoju Lokalnego Powiatu Gostyńskiego na lata 2015 – 2022*.

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Piaski na lata 2016- 2023.

Plan Rozwoju Lokalnego stanowi istotną przesłankę pozytywnych, pożądaných zmian, ułatwiając władzy samorządowej podejmowanie decyzji, które są jasne dla wszystkich mieszkańców. Głównym celem *Planu* jest wyznaczenie długofalowych kierunków społeczno -gospodarczego rozwoju gminy i sposobów ich realizacji. *Plan* uwzględnia nie tylko horyzont najbliższych lat, ale także odnosi się do inicjatyw, które będą aktualne w następnym okresie programowania. Celem strategicznym *Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Piaski na lata 2016- 2023* jest zapewnienie optymalnego rozwoju inicjatyw w wymiarze indywidualnym i zbiorowym, w sferze gospodarczej i społecznej.

Niniejszy Program Rewitalizacji stanowi dokument, którego cele i kierunki są ściśle związane z celami wyznaczonymi w *Planie* oraz dążą do ich realizacji.

TABELA 55: POWIĄZANIA CELÓW I KIERUNKÓW LPR Z CELAMI PRL.

Cele i kierunki LPR Gminy Piaski	Priorytety i cele PRL Gminy Piaski
<p>Cel 1. Poprawa jakości życia lokalnej społeczności.</p> <p>Kierunek: 1.1. Wsparcie edukacji i rozwoju dzieci i młodzieży.</p>	<p>Priorytet: Rozwój, wspólnota, mieszkańcy.</p> <p><u>Cel 3. dostęp do pozyskania nowych umiejętności i kwalifikacji</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzenie programów pozalekcyjnych i pozaszkolnych ze szczególnym uwzględnieniem języków obcych, przedsiębiorczości i nauk przyrodniczo- matematycznych, - wdrażanie programów edukacyjnych dla uczniów z obszarów wiejskich, uczniów niepełnosprawnych, uzależnionych, zmarginalizowanych społecznie stymulowanie, we współpracy z jednostkami organizacyjnymi oraz partnerami społecznymi, działań publicznych podejmowanych przez organizacje pozarządowe: zapewnienie atrakcyjnych ofert spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży (organizowaniem zajęć dydaktycznych, sportowych i kulturalnych, wyrównujących braki w wykształceniu), - wzmocnienie działań i zachęt w kierunku wyboru przez uczniów kształcenia w zakresie nauk ścisłych i przyrodniczych.
<p>Cel 1. Poprawa jakości życia lokalnej społeczności.</p> <p>Kierunek: 1.2. Wzmacnianie procesu integracji społecznej mieszkańców.</p>	<p>Priorytet: Rozwój, wspólnota, mieszkańcy.</p> <p><u>Cel 2. silny trzeci sektor, aktywny także w obszarze rynku pracy i polityki społecznej,</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wspieranie integracji społecznej mieszkańców obszarów wiejskich oraz rozwój usług społecznych na tych obszarach, - wspieranie inicjatyw o charakterze informacyjnym, szkoleniowym i promocyjnym, <p>Priorytet: Poprawa jakości życia.</p> <p><u>Cel 7. aktywność na obszarach wiejskich.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - promocja aktywnych form spędzania wolnego czasu, - rozpowszechnianie zajęć rekreacyjnych, - wspomaganie imprez rekreacyjno- sportowych o zasięgu gminnym, - działania służące budowaniu rozwoju aktywności kulturalnej, społecznej i animacyjnej, - budowanie tożsamości narodowej i dumy z przynależności do społeczności lokalnej,

<p>Cel 1. Poprawa jakości życia lokalnej społeczności.</p> <p>Kierunek: 1.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych.</p>	<p>Priorytet: Poprawa jakości życia.</p> <p><u>Cel 7. aktywność na obszarach wiejskich.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - promocja aktywnych form spędzania wolnego czasu, - rozpowszechnianie zajęć rekreacyjnych, - wspomaganie imprez rekreacyjno- sportowych o zasięgu gminnym, - działania służące budowaniu rozwoju aktywności kulturalnej, społecznej i animacyjnej, - budowanie tożsamości narodowej i dumy z przynależności do społeczności lokalnej,
<p>Cel 1. Poprawa jakości życia lokalnej społeczności.</p> <p>Kierunek: 1.4. Wspieranie aktywności zawodowej mieszkańców.</p>	<p>Priorytet: Zwiększenie konkurencyjności gminy Piaski.</p> <p><u>Cel 4. silna przedsiębiorczość i preżność małych firm,</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpowszechnianie informacji na temat możliwości pozyskiwania kapitału pod działalność gospodarczą, - działania na rzecz dostosowanie profili i specjalności kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy oraz wyzwań przyszłości- upowszechnianie idei doskonalenia zawodowego w celu podwyższania i zdobywania nowych kompetencji merytorycznych i osobowościowych, - wspieranie przedsiębiorczości na terenach wiejskich, - promocja alternatywnych form zatrudnienia dla ludności wiejskiej - rozpowszechnianie wiedzy na temat przekształceń we współczesnej gospodarce, <p>Priorytet: Rozwój, wspólnota, mieszkańcy.</p> <p><u>Cel 4. odpowiednie przygotowanie zawodowe,</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - aktywizowanie bezrobotnych z tzw. „grup ryzyka” poprzez realizację skierowanych do konkretnych grup projektów, - wspieranie rozwoju kształcenia ustawicznego, - realizacja programów z zakresu doksztalcania i przekwalifikowania osób poszukujących pracy, - promowanie adaptacji przedsiębiorstw i ich pracowników do warunków zmieniającego się rynku – wzmacnianie polityki równości szans w dostępie do rynku pracy, - wprowadzanie programów edukacyjno-korekcyjnych obejmujących swym zainteresowaniem osoby wykluczone z rynku pracy.
<p>Cel 2.</p>	<p>Priorytet: Poprawa jakości życia.</p>

<p>Podniesienie warunków przestrzeni publicznej.</p> <p>Kierunek: 2.1. Stworzenie warunków infrastrukturalnych wspierających procesy integracyjne oraz aktywność mieszkańców.</p>	<p><u>Cel 6. zróżnicowana gospodarka wiejska – wielofunkcyjność wsi,</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwój elementów infrastruktury technicznej, warunkującej rozwój społeczno-gospodarczy – przeciwdziałanie wykluczeniu społecznym i marginalizacji, - dostępność usług edukacyjnych, np. z wykorzystaniem technik informatycznych i multimedialnych - wspieranie inicjatyw obywatelskich na wsi, <p><u>Cel 9. rewitalizacja obszarów problemowych</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - przebudowa i adaptacja obiektów na terenach zdegradowanych w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, gospodarczych, edukacyjnych, kulturalnych lub rekreacyjnych.
<p>Cel 2. Podniesienie warunków przestrzeni publicznej.</p> <p>Kierunek: 2.2. Poprawa stanu infrastruktury technicznej obiektów pełniących funkcje społeczne i kulturowe.</p>	<p>Priorytet: Poprawa jakości życia.</p> <p><u>Cel 6. zróżnicowana gospodarka wiejska – wielofunkcyjność wsi.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwój elementów infrastruktury technicznej, warunkującej rozwój społeczno-gospodarczy – przeciwdziałanie wykluczeniu społecznym i marginalizacji, - dostępność usług edukacyjnych, np. z wykorzystaniem technik informatycznych i multimedialnych – wspieranie inicjatyw obywatelskich na wsi, <p><u>Cel 9. rewitalizacja obszarów problemowych,</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - przebudowa i adaptacja obiektów na terenach zdegradowanych w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, gospodarczych, edukacyjnych, kulturalnych lub rekreacyjnych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie *Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Piaski na lata 2016- 2023.*

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Piaski

Głównym celem Studium (SUiKZP) jest określenie polityki przestrzennej, umożliwiającej aktywizację społeczno-gospodarczą gminy w występujących warunkach z uwzględnieniem:

- ładu przestrzennego, w tym urbanistyki i architektury,
- walorów architektonicznych i krajobrazowych,

- wymogów ochrony środowiska, w tym gospodarowania wodami i ochrony gruntów rolnych i leśnych,
- wymogów ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dobra kultury współczesnej,
- wymogów ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa ludzi i mienia, a także potrzeb osób niepełnosprawnych,
- walorów ekonomicznych przestrzeni,
- prawa własności,
- potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa,
- potrzeb interesu publicznego.

W Studium określono, że głównym celem rozwoju gminy jest:

Poprawa warunków życia jej mieszkańców oraz rozwój przedsiębiorczości w oparciu o istniejący potencjał społeczny i gospodarczy przy zachowaniu walorów przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowych.

Aby go osiągnąć sformułowano następujące **cele strategiczne**:

Cel 1: Rozwój rolnictwa oraz jego otoczenia. Podniesienie standardu cywilizacyjnego wsi.

Cel 2: Rozwój małych i średnich przedsiębiorstw poprzez tworzenie tzw. klimatu dla przedsiębiorczości w gminie.

Cel 3: Rozbudowa infrastruktury technicznej oraz wspieranie działań sprzyjających ochronie środowiska przyrodniczego.

Cel 4: Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rozwój sfery edukacji, ochrony zdrowia, kultury i rekreacji w celu ukształtowania zdrowego i wykształconego, obywatelskiego społeczeństwa.

Cele i kierunki LPR Gminy Piaski realizują głównie **cele strategiczne nr 3 i nr 4** oraz są powiązane z **kierunkami rozwoju gminy** określonymi w *Studium* w następujący sposób:

TABELA 56: POWIĄZANIA CELÓW I KIERUNKÓW LPR Z KIERUNKAMI SUIKZP.

Cele i kierunki LPR Gminy Piaski	Kierunki SUIKZP
<p>Cel 1. Poprawa jakości życia lokalnej społeczności.</p> <p>Kierunek: 1.1. Wsparcie edukacji i rozwoju dzieci i młodzieży.</p>	<p>Kierunek 3.3. Polityka społeczna gminy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tworzenie warunków do szerokiego dostępu do obiektów kultury, sportu i rekreacji, propagowanie aktywnych form wypoczynku, organizacja masowych imprez integrujących społeczność gminy.
<p>Cel 1. Poprawa jakości życia lokalnej społeczności.</p> <p>Kierunek: 1.2. Wzmacnianie procesu integracji społecznej mieszkańców.</p>	<p>Kierunek 3.2. Rozwój gospodarczy gminy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Formy wspierania rozwoju społeczno - gospodarczego gminy <p>Kierunek 3.3. Polityka społeczna gminy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tworzenie warunków do szerokiego dostępu do obiektów kultury, sportu i rekreacji, propagowanie aktywnych form wypoczynku, organizacja masowych imprez integrujących społeczność gminy.
<p>Cel 1. Poprawa jakości życia lokalnej społeczności.</p> <p>Kierunek: 1.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych.</p>	<p>Kierunek 3.3. Polityka społeczna gminy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tworzenie warunków do szerokiego dostępu do obiektów kultury, sportu i rekreacji, propagowanie aktywnych form wypoczynku, organizacja masowych imprez integrujących społeczność gminy.
<p>Cel 1. Poprawa jakości życia lokalnej społeczności.</p> <p>Kierunek: 1.4. Wsparanie aktywności zawodowej</p>	<p>Kierunek 3.2. Rozwój gospodarczy gminy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Działania stymulujące rozwój przedsiębiorczości. - Formy wspierania rozwoju społeczno - gospodarczego gminy

mieszkańców.	Kierunek 3.3. Polityka społeczna gminy: - Tworzenie warunków do zdobywania kwalifikacji zawodowych zgodnych z wymogami nowoczesnej gospodarki i potrzebami lokalnymi.
Cel 2. Podniesienie warunków przestrzeni publicznej. Kierunek: 2.1. Stworzenie warunków infrastrukturalnych wspierających procesy integracyjne oraz aktywność mieszkańców.	Kierunek 3.3. Polityka społeczna gminy: - Tworzenie warunków do szerokiego dostępu do obiektów kultury, sportu i rekreacji, propagowanie aktywnych form wypoczynku, organizacja masowych imprez integrujących społeczność gminy.
Cel 2. Podniesienie warunków przestrzeni publicznej. Kierunek: 2.2. Poprawa stanu infrastruktury technicznej obiektów pełniących funkcje społeczne i kulturowe.	Kierunek 3.3. Polityka społeczna gminy: - Tworzenie warunków do szerokiego dostępu do obiektów kultury, sportu i rekreacji, propagowanie aktywnych form wypoczynku, organizacja masowych imprez integrujących społeczność gminy.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Piaski*.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie Gminy Piaski w roku 2017 oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Gminy Piaski w roku 2017.

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Z 2015, poz. 163) oraz ustawa z 12 kwietnia 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Z 2015 r. poz. 12286) nakładają na gminy obowiązek opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. W gminie Piaski obowiązują dwa oddzielne dokumenty **Gminny Program Profilaktyki**

i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie Gminy Piaski w roku 2017 oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Gminy Piaski w roku 2017.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie Gminy Piaski w roku 2017.

W Programie określono następujące cele:

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych i zmniejszenie tych, które aktualnie występują.
2. Zmniejszenie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym.
3. Zwiększenie wiedzy młodzieży i dorosłych w zakresie problemów alkoholowych.
4. Zmniejszenie udziału nietrzeźwości wśród przyczyn naruszania prawa i porządku publicznego.
5. Promocja trzeźwego, zdrowego stylu życia i postaw społecznych ważnych dla Profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Działania zaplanowane w ramach realizacji celów i kierunków LPR Gminy Piaski powiązane są z celem nr 5 Promocja trzeźwego, zdrowego stylu życia i postaw społecznych ważnych dla Profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Gminy Piaski w roku 2017.

W Programie określono następujące cele:

1. Zapobieganie i ograniczanie używania narkotyków poprzez :
 - 1.1. Stworzenie systemu działań profilaktycznych w celu wyeliminowania lub redukcji czynników prowadzących do uzależnienia.
 - 1.2. Działania informacyjne, których celem jest dostarczenie adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych.

- 1.3. Dostarczenie informacji o konsekwencjach zażywania środków odurzających.
- 1.4. Wyposażenie społeczeństwa w wiedzę o rodzajach środków odurzających, objawy ich zażywania, sposobach pomocy.
- 1.5. Wyposażenie dzieci i młodzieży w umiejętności odmawiania.
- 1.6. Zbudowanie systemu alternatyw pozytywnych dla dzieci i młodzieży, promocja zdrowego stylu życia.

Lokalny Program Rewitalizacji będzie dążył do realizacji poszczególnych celów poprzez wdrażanie projektów rewitalizacyjnych. Działania zaplanowane w ramach realizacji celów i kierunków LPR Gminy Piaski powiązane są celami nr 1.3. Dostarczenie informacji o konsekwencjach zażywania środków odurzających, nr 1.4. Wyposażenie społeczeństwa w wiedzę o rodzajach środków odurzających, objawy ich zażywania, sposobach pomocy i nr 1.6 Zbudowanie systemu alternatyw pozytywnych dla dzieci i młodzieży, promocja zdrowego stylu życia..

19. PODSUMOWANIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.

Zgodnie z art. 48 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ opracowujący projekt dokumentu może, po uzgodnieniu z właściwymi organami odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli uzna, że realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. Odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko może dotyczyć wyłącznie projektów dokumentów stanowiących niewielkie modyfikacje w ustaleniach przyjętych już dokumentów lub projektów dotyczących obszarów w granicach jednej gminy.

Urząd Gminy Piaski w dniu 20.10.2017 r. skierował pismo do Państwowego Wojewódzkiego Inspektoratu Sanitarnego oraz do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

w sprawie uzgodnienia odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2017-2023.

W odpowiedzi na pismo, Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektorat Sanitarny, mając na uwadze fakt, że realizacja założeń projektów przedmiotowego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko oraz negatywnego oddziaływania na życie i zdrowie ludzi, odstąpił od procedury przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko pismem z dnia 02.11.2017 r.

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w nawiązaniu do pisma z dnia 20.10.2017 r. w sprawie uzgodnienia odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2017-2023 pismem z dnia 22.11.2017 r. stwierdziła że projekt niniejszego Programu nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Biorąc pod uwagę charakter planowanych w ramach projektu Programu działań, lokalny zasięg ich oddziaływania, wskazane planowane rozwiązania chroniące środowisko, a także fakt, że realizacja ustaleń projektu Programu będzie prowadzona poza obszarami chronionymi i będzie rozłożona w czasie i przestrzeni, nie przewidziano występowania znaczącego oddziaływania na środowisko, w tym na zdrowie ludzi i obszary chronione.

20. SPIS TABEL, RYSUNKÓW I WYKRESÓW.

<i>Tabela 1: Zestawienie liczby ludności oraz powierzchni terytorialnej poszczególnych jednostek analitycznych w Gminie Piaski, 2016 r.</i>	8
<i>Tabela 2: Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców w gminie Piaski w poszczególnych latach.....</i>	12
<i>Tabela 3: Migracje wewnętrzne w gminie Piaski w poszczególnych latach.....</i>	12
<i>Tabela 4: Liczba osób bezrobotnych w gminie Piaski, w latach 2010- 2016.</i>	13
<i>Tabela 5: Udział osób bezrobotnych w poszczególnych kategoriach w gminie Piaski, w latach 2010-2016.....</i>	15
<i>Tabela 6: Poziom bezrobocia w Powiecie Gostyńskim i Gminie Piaski, w 2016 r.</i>	15

<i>Tabela 7: Udział osób bezrobotnych poszczególnych jednostek analitycznych w ogólnej liczbie osób bezrobotnych w gminie Piaski oraz w przeliczeniu na 100 mieszkańców jednostki analitycznej, w 2016 r.</i>	16
<i>Tabela 8: Udział osób korzystających z pomocy społecznej w liczbie ludności w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Piaski, w 2016 r.</i>	18
<i>Tabela 9: Zestawienie gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej, w poszczególnych jednostkach analitycznych w Gminie Piaski, w 2016 r.</i>	19
<i>Tabela 10: Placówki oświatowe w gminie Piaski i powiecie gostyńskim w latach 2015- 2016.</i>	21
<i>Tabela 11: Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, w latach 2010- 2016.</i>	22
<i>Tabela 12: Liczba dzieci i młodzieży objętych pomocą psychologiczno- pedagogiczną przypadająca na 100 mieszkańców jednostki, w 2016 r.</i>	23
<i>Tabela 13: Stowarzyszenia i organizacje działające na terenie gminy, w 2016 r.</i>	26
<i>Tabela 14: Zestawienie liczby klubów sportowych, zorganizowanych imprez, grup artystycznych, kół w Gminie Piaski i powiecie gostyńskim w 2016 r.</i>	27
<i>Tabela 15: Dane dotyczące organizowanych imprez w gminie, w latach 2010- 2016.</i>	28
<i>Tabela 16: Nowo zarejestrowane w rejestrze REGON podmioty gospodarki narodowej w Gminie Piaski w latach 2010- 2016.</i>	29
<i>Tabela 17: Liczba podmiotów gospodarczych i osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w latach 2010- 2016.</i>	29
<i>Tabela 18: Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w Gminie Piaski w 2016 r.</i>	30
<i>Tabela 19: Udział podmiotów wg. rodzajów działalności, w gminie Piaski i powiecie gostyńskim, w 2016 r.</i>	31
<i>Tabela 20: Udział gruntów w poszczególnych jednostkach gminy, w 2016 r.</i>	32
<i>Tabela 21: Udział mieszkańców danej jednostki w ogólnej liczbie ludności, w 2016 r.</i>	33
<i>Tabela 22: Najważniejsze zabytki kultury materialnej w gminie Piaski, w 2016 r.</i>	34
<i>Tabela 23: Wykaz obiektów użyteczności publicznej w gminie Piaski, w 2016 r.</i>	36
<i>Tabela 24: Obręby przebiegu sieci kolejowych w gminie, w 2016 r.</i>	38
<i>Tabela 25: Liczba przyłączy wodociągowych w jednostkach gminy, w 2016 r.</i>	39
<i>Tabela 26: Liczba przyłączy kanalizacyjnych w jednostkach gminy, w 2016 r.</i>	40
<i>Tabela 27: Liczba przyłączy gazowych w jednostkach gminy, w 2016 r.</i>	41
<i>Tabela 28: Zestawienie ilości wytwarzanych odpadów przez jednego mieszkańca, na przestrzeni lat 2014- 2016.</i>	42
<i>Tabela 29: Zestawienie danych dotyczących zasobów mieszkaniowych według wybranych wskaźników w gminie i powiecie w 2016 r.</i>	44

<i>Tabela 30: Udział mieszkań wyposażonych w instalacje techniczno- sanitarne, w Gminie Piaski w latach 2010- 2015.</i>	44
<i>Tabela 31: Obszary chronione na terenie Gminy Piaski, w 2016 r.</i>	45
<i>Tabela 32: Problemy występujące w gminie Piaski w analizowanych sferach.</i>	48
<i>Tabela 33: Zestawienie wskaźników zastosowanych do wyznaczenia natężenia zjawisk kryzysowych w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Piaski.</i>	58
<i>Tabela 34: Wartości wskaźnika Perkala dla poszczególnych jednostek analitycznych w sferze społecznej.</i>	62
<i>Tabela 35: Wartości wskaźnika Perkala dla poszczególnych jednostek analitycznych w sferze gospodarczej.</i>	63
<i>Tabela 36: Wartości wskaźnika Perkala dla poszczególnych jednostek analitycznych w sferze przestrzenno- funkcjonalnej.</i>	64
<i>Tabela 37: Wartości wskaźnika Perkala dla poszczególnych jednostek analitycznych w sferze technicznej.</i>	65
<i>Tabela 38: Wartości wskaźnika Perkala dla poszczególnych jednostek analitycznych w sferze środowiskowej.</i>	66
<i>Tabela 39: Zestawienie wartości wskaźnika Perkala dla poszczególnych jednostek analitycznych w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno- funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej.</i>	67
<i>Tabela 40: Zjawiska kryzysowe w poszczególnych sferach w jednostkach analitycznych wyznaczonego obszaru zdegradowanego.</i>	68
<i>Tabela 41: Zestawienie liczby ludności oraz powierzchni wyznaczonych obszarów zdegradowanych.</i>	68
<i>Tabela 42: Wartości wskaźnika Perkala w sferze społecznej dla wyznaczonych podobszarów zdegradowanych.</i>	79
<i>Tabela 43: Zestawienie liczby ludności oraz powierzchni wyznaczonego obszaru rewitalizacji.</i>	79
<i>Tabela 44: Powiązania projektów rewitalizacyjnych z kierunkami LPR Gminy Piaski.</i>	123
<i>Tabela 45: Oddziaływanie zaplanowanych projektów LPR na poszczególne sfery.</i>	124
<i>Tabela 46: Indykatywne ramy finansowe.</i>	132
<i>Tabela 47: Formy partycypacji na dalszych etapach realizacji LPR.</i>	135
<i>Tabela 48: Zestawienie wskaźników oceny realizacji celów i kierunków Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski.</i>	139
<i>Tabela 49: Tabela 50: Zestawienie mierników oceny realizacji całego Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski.</i>	141
<i>Tabela 51: Powiązania celów i kierunków LPR Gminy Piaski z celami i kierunkami działań SRWW 2020. Wielkopolska 2020. Wielkopolska 2020.</i>	145

<i>Tabela 52: Powiązania celów i kierunków LPR Gminy Piaski z PZPWW</i>	152
<i>Tabela 53: Powiązania celów i kierunków LPR Gminy Piaski z celami szczegółowymi i kierunkami PZPWW</i>	153
<i>Tabela 54: Powiązania celów i kierunków LPR z celami PRPG</i>	155
<i>Tabela 55: Powiązania celów i kierunków LPR z celami PRL</i>	158
<i>Tabela 56: Powiązania celów i kierunków LPR z kierunkami SUIKZP</i>	162
<i>Rysunek 1: Podział Gminy Piaski na jednostki analityczne</i>	7
<i>Rysunek 2 :Podział sołectwa Piaski na sześć stref</i>	8
<i>Rysunek 3: Obszary zdegradowane na terenie Gminy Piaski</i>	69
<i>Rysunek 4: Konsultacje społeczne w Domu Kultury w Piaskach, 11 sierpnia 2017 r</i>	73
<i>Rysunek 5: Konsultacje Społeczne w Domu Kultury w Piaskach, 11 sierpnia 2017 r</i>	74
<i>Rysunek 8: Konsultacje społeczne w sali środowiskowo- sportowej w Szelejewie Pierwszym, 17 sierpnia 2017 r</i>	75
<i>Rysunek 10: Konsultacje społeczne w sali środowiskowo- sportowej w Szelejewie Pierwszym, 17 sierpnia 2017 r</i>	76
<i>Rysunek 11: Obszar rewitalizacji na terenie Gminy Piaski</i>	80
<i>Rysunek 12: Dom Strażaka w Bodzewie, 2017 r. Źródło: Urząd Gminy Piaski</i>	85
<i>Rysunek 14: Dom Strażaka w Bodzewie, 2017 r. Źródło: Urząd Gminy Piaski</i>	86
<i>Rysunek 17: Dom Strażaka w Piaskach, 2017 r</i>	89
<i>Rysunek 20: Lokalizacja realizacji projektów na obszarze rewitalizacji i obszarze zdegradowanym</i>	122
<i>Rysunek 21: Schemat ścieżki aktualizacji programu</i>	137
<i>Wykres 1: Liczba ludności na przestrzeni lat 2010- 2016. Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS oraz danych z Urzędu Gminy Piaski</i>	9
<i>Wykres 2: Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w liczbie ludności ogółem, w latach 2010- 2016. Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS</i>	10
<i>Wykres 3: Przyrost naturalny w gminie Piaski, w latach 2010- 2016. Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS</i>	11
<i>Wykres 4: Udział osób bezrobotnych w liczbie ludności, w powiecie gostyńskim i Gminie Piaski, w 2016 r. Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Gostyniu, 2016 r</i>	14
<i>Wykres 5: Wykształcenie mieszkańców gminy Piaski w 2011 r</i>	25

<i>Wykres 6: Ilość zmieszanych odpadów zebranych w gminie w ciągu roku, na przestrzeni lat 2010-2015.</i>	43
<i>Wykres 7: Problem ubóstwa w gminie Piaski.</i>	50
<i>Wykres 8: Problem niepełnosprawności w gminie Piaski.</i>	50
<i>Wykres 9: Problem niskiego poziomu bezpieczeństwa w gminie Piaski.</i>	51
<i>Wykres 10: Problem niskiego poziomu wykształcenia mieszkańców gminy Piaski.</i>	51
<i>Wykres 11: Problem znacznej liczby małych gospodarstw rolnych w gminie Piaski.</i>	52
<i>Wykres 12: Problem niedostatecznej jakości i liczby mediów niezbędnych do prowadzenia działalności w gminie Piaski.</i>	52
<i>Wykres 13: Problem niskiej estetyki przestrzeni publicznej.</i>	53
<i>Wykres 14: Problem zbyt małej ilości/ złego stanu chodników w gminie Piaski.</i>	54
<i>Wykres 15: Problem niedostatecznej liczby budynków poddanych termomodernizacji.</i>	55
<i>Wykres 16: Problem złego stanu technicznego budynków mieszkalnych komunalnych.</i>	55
<i>Wykres 17: Problem złego stanu budynków mieszkalnych spółdzielczych i prywatnych.</i>	56
<i>Wykres 18: Problem złego stanu zasobów historycznych, zabytkowych i kulturowych.</i>	56